

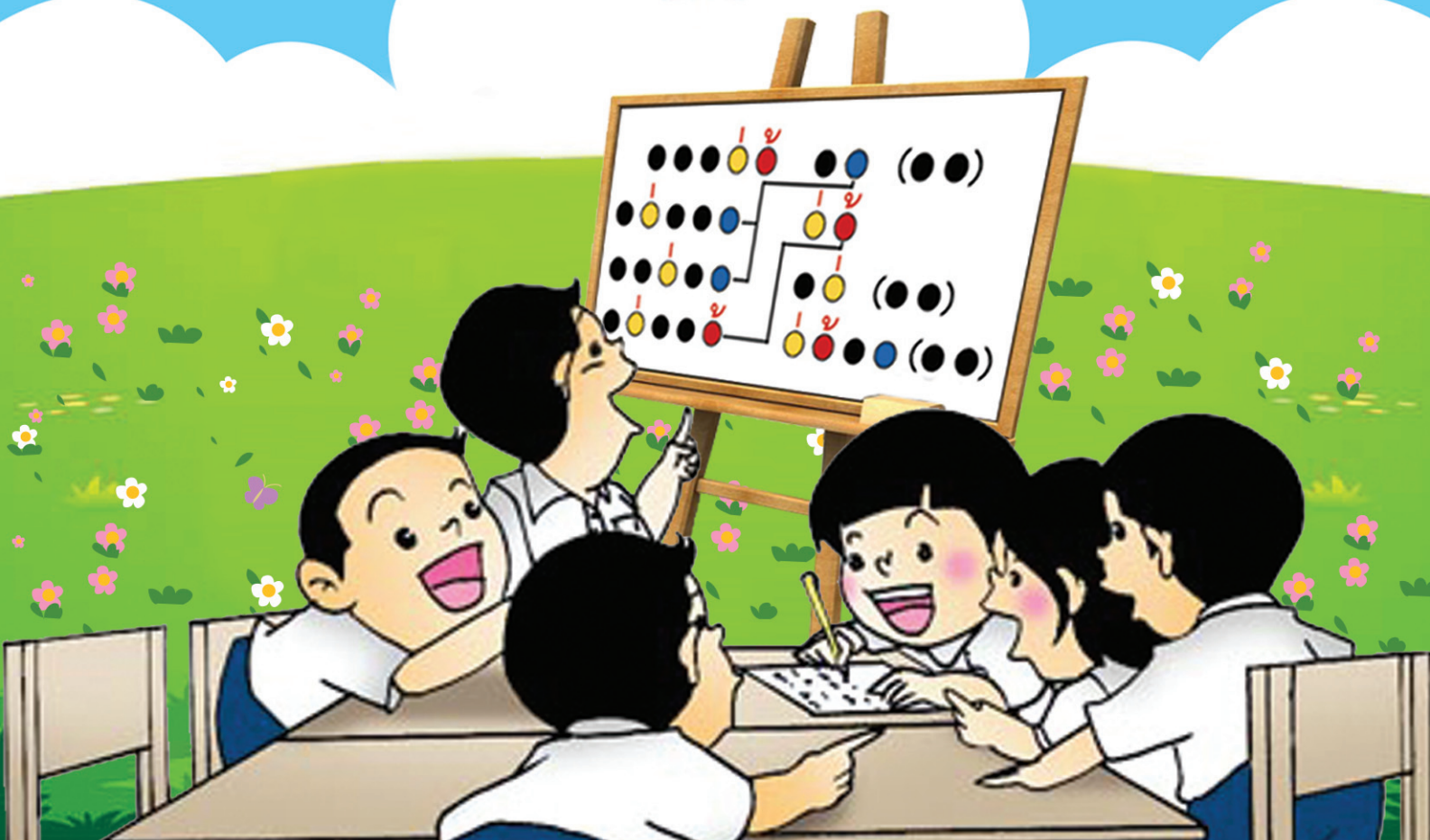

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ มุ่งลิขิต คิดเหตุผล	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ใบความรู้ – ใบงาน	๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ อ่าน คิด เขียน เรียนนำไปใช้	๓๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๗
ใบความรู้ – ใบงาน	๔๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๗๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ สัญลักษณ์ แผนผัง แผนภูมิ แผนที่	๗๙
แบบทดสอบก่อนเรียน	๘๑
ใบความรู้ – ใบงาน	๘๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๑๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ วาจันันสำคัญนั้ก	๑๑๙
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๒๑
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๒๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๓๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรเรียนรู้ค่าประพันัน์	๑๓๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๓๗
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๓๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๖๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ ตามรอยเจ้าฟ้านั้กอ่าน	๑๖๗
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๖๙
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๗๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๙๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ ภาษาไทยภาษาถัน	๑๙๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๙๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๙๖
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๐๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

มุ่งลิขิต คิดเหตุผล

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

รอบรู้สู่การแก้ปัญหา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. การดูโทรทัศน์เป็นหนึ่งปัจจัยที่คนเราชอบ
- ข. การดูโทรทัศน์ก็ถูกกล่าวโทษว่าอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้อ้วน
- ค. กลุ่มตัวอย่างที่ดูภาพยนตร์ไม่ควรจะนำขนมขบเคี้ยวเข้าไปรับประทาน
- ง. ขณะดูหนังมักกินขนมขบเคี้ยวมากกว่าเดิมเกือบสองเท่าซึ่งอาจนำไปสู่ความอ้วน

๒. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. เชื้อแบคทีเรียมีมากที่สุดในแดงกว่า ร้อยละ ๙๔
- ข. ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างผักสดเครื่องเคียงในร้านอาหาร
- ค. เชื้อแบคทีเรียจะสร้างสารพิษที่อาจจะทำให้ท้องเสียได้
- ง. น้ำใบบับวกสามารถลดเชื้อที่ปนเปื้อนได้ดีกว่าน้ำสะอาดถึง ๑.๕ เท่า

๓. พระบรมราชาบาทมีคุณค่าด้านใดมากที่สุด

- ก. ด้านสังคม
- ข. ด้านเนื้อหา
- ค. ด้านการใช้ภาษาไทย
- ง. ด้านการนำไปใช้ในชีวิต

๔. การเขียนหนังสือให้ถูกต้อง ชัดเจน มีประโยชน์ด้านใดมากที่สุด

- ก. ด้านผลการเรียน
- ข. ด้านการสื่อสาร
- ค. ด้านการเขียนจดหมาย
- ง. ด้านการแสดงความคิดเห็น

๕. นักเรียนใช้หลักการตามข้อใดในการเลือกสินค้าจากคำโฆษณา

- ก. ความสมเหตุสมผล
- ข. รูปแบบการนำเสนอ
- ค. ตรงกับความต้องการ
- ง. คุณประโยชน์ของสินค้า

๖. จากคำโฆษณาต่อไปนี้ข้อใดน่าเชื่อถือมากที่สุด
- ก. ยิ้มสวยทุกองศา ด้วยยาสีฟันตราใบช่อย
 - ข. หุ่นดีสุขภาพดี ออกกำลังกายที่ศูนย์นภา
 - ค. ข้าวอบแกงเขียวหวาน ทำง่ายเหมือนรำมนนต์
 - ง. สบู่ตราแสงจันทร์ ใช้ทุกวันผิวพรรณขาวผ่องเป็นยองใย
๗. ข้อใดเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ได้สมเหตุสมผลที่สุด
- ก. ประณีตแบบวิถีไทย ชนมเรไรจากร้านน้องอร
 - ข. ชาหริ่มสวย มากด้วยคุณภาพ จากร้านจ๊าบศรี
 - ค. อร่อยแบบไทย ปลายจวักกุลสตรีที่ครัวสมหญิง
 - ง. ไม้ใส่ผงชูรส งดวัตถุกันเสียแน่ ต้องน้ำพริกแม่จอม
๘. “แม่ของฉันแกงส้มผักบุ้งได้อร่อยมาก” จากประโยคนี้ ข้อใดเป็นภาคแสดง
- ก. แกงส้มผักบุ้งได้อร่อยมาก
 - ข. แกงส้มผักบุ้ง
 - ค. อร่อยมาก
 - ง. ของฉัน
๙. ข้อใดเป็นประโยชน์จากการอ่านวรรณคดีมากที่สุด
- ก. การใช้ภาษาในการเขียน
 - ข. ความบันเทิงจากเรื่องที่อ่าน
 - ค. การสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทย
 - ง. การนำข้อคิดไปใช้ในการดำเนินชีวิต
๑๐. จากนิทานไทยเรื่อง “กระเช้าสีดา” ให้คุณธรรมเรื่องใด
- ก. ความมีวินัย
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความกตัญญู
 - ง. ความรับผิดชอบ

ใบความรู้

การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีจริง หรือเป็นจริง พิสูจน์ได้

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ใน เหตุการณ์ซึ่งแสดงตารางเปรียบเทียบ ดังนี้

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้	๑. แสดงความรู้สึก
๒. มีความสมจริง	๒. แสดงการคาดคะเน
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้	๓. แสดงการเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. แสดงการเสนอแนะความคิดของผู้พูด หรือผู้เขียน

ตัวอย่างที่เป็นข้อเท็จจริง

- พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทย
ในปีพ.ศ. ๑๘๒๖ ๑๘๒๖
(พิสูจน์ได้ด้วยหลักฐานทางประวัติศาสตร์)
- ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว (พิสูจน์ได้จากประสบการณ์)

ตัวอย่างข้อความที่เป็นความคิดเห็น

- คนที่เดินนำหน้ามักเป็นผู้ชายเสมอ (ไม่มีข้อยืนยัน)
- อากาศในภาคเหนือของไทยดีที่สุดใน (ไม่มีข้อวินิจฉัย)

ใบความรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่เด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

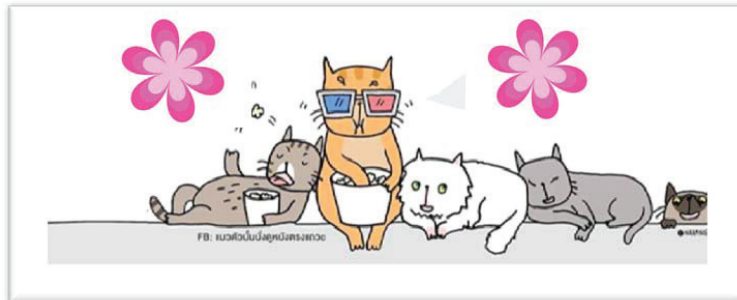
หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

ใบงานชั้นนำ

คำชี้แจง ดูภาพและอ่านข่าวเรื่อง “การดูโทรทัศน์จะบริโภคอาหารมากกว่าเดิม” แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด

การดูโทรทัศน์จะบริโภคอาหารมากกว่าเดิม

การดูโทรทัศน์เป็นหนึ่งในปัจจัยที่คนเราชอบ และการดูโทรทัศน์ก็ถูกกล่าวโทษ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ “อ้วน” ซึ่งคำกล่าวนี้ก็ได้เกินจริงมากนัก เพราะเชื่อว่าทุกคนต้องแอบกินจุบจิบระหว่างที่ดูไปด้วยไม่เพียงเท่านั้น ผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ยังพบอีกด้วยว่า ประเภทของรายการที่ดูมีทั้งข่าวในพระราชสำนัก ข่าวทั่วไป ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ฯลฯ ก็มีผลต่อการบริโภคด้วยเช่นกันผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า ผู้ที่ชมโทรทัศน์ในประเภทรายการที่เป็นภาพยนตร์มีแนวโน้มที่จะทำให้อ้วนมากขึ้น การศึกษาได้เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ชมภาพยนตร์ เปรียบเทียบกับรายการทีวีที่เป็นรายการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดูภาพยนตร์ จะรับประทานอาหาร และขนมขบเคี้ยวที่เตรียมไว้มากกว่าถึงเกือบสองเท่าเลยทีเดียว ซึ่งคาดว่าน่าจะนำไปสู่ความอ้วนในที่สุด

๑. เขียนประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงจากข่าว ๒ ประโยค

ประโยคที่ ๑ คือ

.....

ประโยคที่ ๒ คือ

.....

๒. แต่งประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงตามจินตนาการ ๑ ประโยค

ประโยคตามจินตนาการ :

.....

๓. เขียนประโยคที่เป็นข้อคิดเห็นจากข่าว ๒ ประโยค

ประโยคที่ ๑ คือ

.....

ประโยคที่ ๒ คือ

.....

๔. แต่งประโยคที่เป็นข้อคิดเห็นตามจินตนาการ ๑ ประโยค

ประโยคตามจินตนาการ :

.....

ใบงานที่ ๐๑

การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข่าวเรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้” แล้วเขียนข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นลงในแผนภาพความคิดที่กำหนด

ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้

นายสามารถ สุวรรณภักดี เป็นนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัวคู อำเภอบ้านลาด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า วิถีชีวิต การกินอยู่ของประชาชนน่าจะรับประทานผักสดเป็นผักเครื่องเคียงทั้งในครัวเรือนและร้านอาหารทั่วไป ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างผักสดเครื่องเคียงในร้านอาหาร เช่น แตงกวา ใบมันปู กะหล่ำปลี มาทดสอบด้วยชุดทดสอบน้ำยาตรวจเชื้อแบคทีเรียตามมาตรฐานของกรมอนามัย ผลปรากฏว่า ตรวจพบเชื้อแบคทีเรียมากสุดในแตงกวาร้อยละ ๙๔ กะหล่ำปลีร้อยละ ๘๙ ใบมันปูและถั่วงอกพบร้อยละ ๘๓ คนไทยส่วนใหญ่อาจรับประทานผักที่มีเชื้อแบคทีเรียปนเปื้อนจำนวนมาก หรือผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เชื้อโรคเหล่านี้จะไปเกาะติดกับผนังลำไส้จะสร้างสารพิษที่อาจจะทำให้เกิดอาการท้องเสียได้ และพบว่าการล้างด้วยน้ำใบบัวบกสามารถลดเชื้อที่ปนเปื้อนได้ดีกว่าน้ำสะอาดถึง ๑.๕ เท่า เนื่องจากในใบบัวบกมีสารที่มีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียได้ดีซึ่งขั้นตอนการล้างผักเครื่องเคียงนั้นทำได้ง่ายมาก โดยการนำใบบัวบกที่หาได้ตามท้องถิ่นมาต้ม จากนั้นใช้กระชอนกรองใบบัวบกออก แล้วนำน้ำใบบัวบกที่กรองแล้วไปล้างผักเครื่องเคียงอย่างน้อย ๑๕ นาที กวนหลายๆ ครั้ง เมื่อล้างเรียบร้อยแล้วสามารถนำไปรับประทานได้อย่างปลอดภัย

คำชี้แจง เขียนข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากการอ่านข่าวเรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้” ลงในแผนภาพความคิดที่กำหนด

แผนภาพความคิด

เรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้”

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๒
ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากการอ่านเรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้”

๑. ใจความสำคัญของเรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้” คืออะไร.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “ฮือฮา น้ำใบบัวบกล้างผักสดลดเชื้อโรคได้” คืออะไร.....

.....

.....

๓. นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

ชั้นนำ

พระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง เขียนคำอ่านจากคำราชาศัพท์ที่กำหนด

คำราชาศัพท์ที่กำหนด

๑. พระบรมฉายาลักษณ์ อ่านว่า
๒. พระบรมราโชวาท อ่านว่า
๓. พระราชดำรัส อ่านว่า
๔. พระราชทาน อ่านว่า

ใบความรู้
พระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท หมายถึง คำสั่งสอนของพระมหากษัตริย์ ซึ่งพระราชทานแก่พสกนิกรในวโรกาสต่างๆ แต่ละคร้งเปี่ยมไปด้วยข้อคิด คติเตือนใจ รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ เป็นอย่างดี

ตัวอย่างพระบรมราโชวาท

ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดี และคนไม่ดี ไม่มีใครที่จะทำให้ทุกคน เป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่ การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีปกครอง บ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวาย

ใบงานที่ ๐๓

การอ่านพระบรมราโชวาท

คำชี้แจง อ่านพระบรมราโชวาทเรื่อง “คนดี” แล้วตอบคำถาม

คนดี

ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดี และคนไม่ดีไม่มีใครที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดีหากแต่อยู่ที่ การส่งเสริมคนดี ให้คนดีปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจไม่ให้เกิด ความเดือดร้อนรำคาญได้

๑. ในพระบรมราโชวาททรงมีพระราชประสงค์อย่างไร.....

.....

๒. ข้อคิดที่ได้จากพระบรมราโชวาท คืออะไร

.....

๓. นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้ฝึกเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของไทยให้ถูกต้อง สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามรูปแบบที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนด ซึ่งมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. นั่ง วางสมุด และจับดินสอให้ถูกต้อง
๒. ตั้งใจและมีสมาธิในการคัด
๓. เขียนตัวอักษรถูกต้องตามแบบการเขียนอักษรไทย
๔. เขียนพยัญชนะจรดเส้นบรรทัดบน – บรรทัดล่าง
๕. เว้นระยะช่องไฟให้เท่ากัน และสม่ำเสมอ
๖. วางรูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตำแหน่ง

ใบงานที่ ๐๔ การคัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ๑ จบ และครึ่งบรรทัด ๑ จบ
จากเพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” ของคาราบาว

เพลง ผู้ปิดทองหลังพระ

.....หกสิบห้าปีทำเพื่อราษฎร ทวยไทยทั้งชาติสมควรภาคภูมิใจ มีพระมหากษัตริย์
เฝ้าคอยห่วงใย ทูมเทพระวรกายเพื่อเรา คำนึงแนวทางพระราชดำริ ตลอดการครองราชย์
อันยืนยาว ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ล้นเกล้าชาวไทยมีพระองค์ท่าน พระองค์ทรงเสียสละ
เพียงไหน มีใครเห็นใจสงสาร ก็ใครหนอใครค่าเข้าเฝ้าทรงงาน เป็นผู้ปิดทองหลังพระ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี
จักรีนฤเบดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงสถิตเหนือเกล้าชาวไทย
เป็นดวงใจของแผ่นดิน ทรงสถิตเหนือเกล้าชาวไทย ศูนย์รวมใจแผ่นดิน

ใบงานที่ ๐๔
การคัดลายมือ

Handwriting practice area with 25 horizontal dotted lines.

ใบความรู้ การเขียนโฆษณา

การเขียนหรือการพูดโฆษณาก็คือเป็นการเสนอข่าวสารการขาย หรือ
แจ้งข่าวสารให้บุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทราบเกี่ยวกับสินค้าการบริการ
หรือแนวความคิด โดยเจ้าของหรือผู้อุปถัมภ์เปิดเผยตนเอง มีการจ่ายเงินเพื่อ
การใช้สื่อและเป็นการเสนอข้อมูลที่มีใช้เป็นการส่งบุคคลเข้าไปติดต่อโดยตรง
จุดมุ่งหมายหลักของการโฆษณา ก็คือ การขายสินค้า แต่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ
ให้เกิดขึ้นฉับพลันก็คือ การติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการสื่อสารไปยัง
กลุ่มเป้าหมายที่แอบแฝงด้วย หน้าที่ที่สำคัญของการโฆษณา มีหลายประการ คือ
ประโยชน์ของการโฆษณาคือประการแรกเป็นการป่าวประกาศให้
สาธารณชนได้รู้จักสินค้า หรือบริการหลายอย่างหลายประเภท
ประการที่สองการโฆษณาจะต้องนำเสนอเนื้อหาสาระและรายการต่างๆ
มีข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง เป็นต้น อันเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน

ตัวอย่างโฆษณา

- น้ำมันมะรุ่ไทย ไม่เจือสี ไม่มีกลิ่น ไขแล้วสิ้นปวดขา
- เชิญชมตลาดนัดของดี ที่ศูนย์แสดงสินค้านิภาพรรณ
- เพิ่มรสชาติอาหารให้ครอบครัวทั่วไทย เมื่อใช้ชูรสตรามงกุฎ

ตัวอย่างโฆษณาที่น่าสนใจ

ในโลกนี้ อาจมีคนที่ยังมองไม่เห็นอนาคตมากมาย แต่โลกนี้มีพระราชินีเพียงพระองค์เดียวที่ทรงมองเห็นอนาคต ทรงค้นคว้าเรื่องพลังงานทดแทน ในขณะที่น้ำมันยังมีราคาเพียงลิตรละไม่กี่บาท วันนี้พลังงานทดแทนที่ทรงดำริไว้ ทำให้ประเทศไทยลดการนำเข้าน้ำมันได้ปีละนับพันล้านบาท เป็นโชคดียิ่งของคนไทย เราไม่เพียงแต่มีพระราชินีที่ยิ่งใหญ่ เรายังมีพระราชินีที่ทรงมีความคิดที่ยิ่งใหญ่อีกด้วย แนวพระราชดำริของพระองค์จะเป็นแรงบันดาลใจให้เราคิดไกล และมุ่งมั่นพัฒนาพลังงาน เพื่ออนาคตที่มั่นคงของไทย

จากกระทรวงพลังงาน

ใบความรู้ การเขียนโน้มน้าวใจ

การเขียนโน้มน้าวใจคือการเขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเปลี่ยนแปลงความคิด ทศนคติ ความเชื่อและค่านิยมต่างๆ ให้คล้อยตามความคิดของผู้เขียน เช่น การเขียนให้บริจาคเงินเพื่อสาธารณกุศล เป็นต้น

การเขียนโน้มน้าวใจอาจปรากฏอยู่ในรูปโฆษณาการหาเสียงเลือกตั้งและการเชิญชวนก็ได้

หลักการเขียนโน้มน้าวใจ มีดังนี้

๑. การวิเคราะห์ผู้อ่าน ต้องวิเคราะห์ผู้อ่านว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น เพศ วัย การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและฐานะทางสังคม จะช่วยให้ผู้เรียนนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
๒. การใช้หลักจิตวิทยา ผู้เขียนต้องเข้าใจธรรมชาติ ความสนใจ และความต้องการของผู้อ่าน
๓. การใช้เหตุผล ต้องน่าเชื่อถือ และปฏิบัติได้
๔. การใช้ภาษา ต้องเป็นภาษาที่ไม่บังคับ เป็นไปในเชิงแนะนำ ขอร้อง และเร้าความรู้สึกของผู้อ่านผู้เขียนจึงต้องรู้จักเลือกถ้อยคำที่สื่อความหมายได้ชัดเจน กระชับ ก่อให้เกิดภาพพจน์ กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก อาจเป็นคำคล้องจอง เช่น คำขวัญ

ตัวอย่างการเขียนโน้มน้าวใจ

- โรงเรียนเราจะสะอาด ถ้าทุกคนช่วยกวาดและถู
- หนังสือคือประตูปส่องทาง ให้ความสว่างสร้างปัญญา
- ยาเสพติดเป็นพิษต่อตน กลายเป็นคนสิ้นคิด ชีวิตต้องอับปาง
- บ้านเรือนสกปรกเหมือนนรกในเรือนใจ บ้านเรือนสะอาดปราศจากโรคภัย

ใบงานที่ ๐๕

ตอบคำถามจากภาพโฆษณา

คำชี้แจง ดูภาพโฆษณาแล้วตอบคำถาม

คนรับสุขใจ คนให้ประหยัดเงิน เชิญท่านมาซื้อหาได้
ที่ร้านดอกไม้ อุ่นไอรัก
รับจัด และจำหน่ายดอกไม้ หอม สวย ด้วยราคามิตรภาพ

๑. ข้อความโฆษณาในภาพนี้เชื่อถือได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ.....

๒. เขียนข้อเท็จจริงจากข้อความโฆษณาในภาพ

ตอบ.....

๓. เขียนข้อคิดเห็นจากข้อความโฆษณาในภาพ

ตอบ.....

๔. ประโยชน์ของสินค้าในโฆษณานี้คืออะไร

ตอบ.....

ใบงานที่ ๐๖

การเขียนโฆษณา

คำชี้แจง ออกแบบโฆษณาสินค้าตามความสนใจ โดยหาภาพจากใบโฆษณา
แล้วนำมาตัดปะลงในกรอบที่กำหนดให้ พร้อมทั้งบอกชนิดสินค้า
ตั้งชื่อร้านและเขียนคำโฆษณา

ภาพประกอบ

ข้อความโฆษณา

ใบงานที่ ๐๗

การเขียนโน้มน้าวใจ

คำชี้แจง จากภาพเขียนโน้มน้าวใจให้เพื่อนๆ ช่วยกันปลูกต้นไม้ในโรงเรียน โดยเขียนให้ถูกต้อง ชัดเจน และสวยงาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ ส่วนประกอบของประโยค

ความหมายของประโยค

ประโยคเกิดจากคำหลายๆ คำ หรือวลีที่นำมาเรียงต่อกันอย่างเป็นระเบียบ ให้แต่ละคำมีความสัมพันธ์กัน มีใจความสมบูรณ์ แสดงให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ประโยคหนึ่งๆ จะต้องมีการประธานและภาคแสดงเป็นหลัก และอาจมีคำขยายส่วนต่างๆ ได้

ภาคประธานของประโยคประกอบด้วยคำนาม หรือคำสรรพนาม

ภาคแสดงของประโยค ประกอบด้วยคำกริยา ๒ ชนิด ได้แก่ **อกรรมกริยา**

คือ กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม และ**สกรรมกริยา**เป็นกริยาที่ต้องมีกรรม

ตัวอย่างประโยค

๑. เรือลำใหญ่ **แล่น** **ช้าที่สุด**
๒. แผ่นดิน **ไหว** **ที่ภาคเหนือ**
๓. คุณแม่ของนก**ซื้อ**ข้าวหมูกรอบที่ตลาด
๔. แป๊ะเพื่อนบ๊วย **ไปเยี่ยม**ย่าที่จังหวัดอ่างทอง

ภาคประธาน		ภาคแสดง				
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ชนิดกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. เรือ	ลำใหญ่	แล่น	ช้าที่สุด	อกรรมกริยา	-	-
๒. แผ่นดิน	-	ไหว	ที่ภาคเหนือ	อกรรมกริยา	-	-
๓. คุณแม่	ของนก	ซื้อ	ที่ตลาด	สกรรมกริยา	ข้าว	หมูกรอบ
๔. แป๊ะ	เพื่อนบ๊วย	ไปเยี่ยม	ที่จังหวัด อ่างทอง	สกรรมกริยา	ย่า	-

ใบงานที่ ๐๘

การจำแนกส่วนประกอบของประโยค

คำชี้แจง จำแนกประโยคที่กำหนด โดยเติมลงในตารางช่องภาคประธาน และภาคแสดง พร้อมทั้งบอกชนิดของคำกริยาให้ถูกต้อง ชัดเจน

ประโยคที่กำหนด

๑. หม้าดาราตลกพูดสนุกมาก
๒. ลมพัดเย็นสบายในยามเช้า
๓. น้ำเก็บทุเรียนในสวนด้วยความรวดเร็ว
๔. เด็กๆ นอนหลับในห้องอย่างมีความสุข
๕. พ่อของตั๋ยตากหญ้าในสวนทุกวัน

ภาคประธาน		ภาคแสดง				
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ชนิดกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						

ใบความรู้
 ประโยคตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน

ประโยคนอกจากจะแบ่งตามหลักไวยากรณ์แล้ว ยังแบ่งตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนได้เป็น ๓ ลักษณะใหญ่ๆ คือ

๑. ประโยคแจ้งให้ทราบ
๒. ประโยคถามให้ตอบ
๓. ประโยคบอกให้ทำ

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จะเรียนเพียงลักษณะของประโยค

ถามให้ตอบ ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะย่อย ดังนี้

๑. ประโยคที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความจากผู้รับสาร เป็นประโยคที่มีคำถามว่า ใคร อะไร ผู้ใด ไหน ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร เท่าไร เพียงใด แคไหน เช่น

- ป้าพูดเรื่องอะไร
- สมชายไปแข่งกีฬาที่ไหน
- ทำไมครูจึงให้รางวัลเธอคนเดียว

๒. ประโยคที่ต้องการคำตอบเป็นการยอมรับ หรือปฏิเสธจะมีคำว่า รี หรือไม่ ใช่หรือไม่ หรือเปล่า หรือยัง ใช่ไหม เช่น

- นื่องไปกับเธอหรือเปล่า
- เธอต้องการเรียนใช่หรือไม่
- เขาอ่านหนังสือหรือยัง

๓. ประโยคที่ต้องการคำตอบให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง จะมีคำว่า หรือ หรือว่า เช่น

- เธอชอบหมูกรอบหรือข้าวมันไก่
- เขาชอบหนังตะลุงหรือว่าหมอลำ

ใบงานที่ ๐๙

การแต่งประโยคตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน

คำชี้แจง แต่งประโยคคำถามให้ตอบตามหัวข้อที่กำหนด ให้ถูกต้องชัดเจน
ชนิดละ ๓ ประโยค

ประโยคที่ต้องการคำตอบว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร

๑.

.....

๒.

.....

๓.

.....

ประโยคที่ต้องการคำตอบว่า ใช่หรือไม่ หรือเปล่า หรือยัง ใช่ไหม รึ

๑.

.....

๒.

.....

๓.

.....

ประโยคที่ต้องการคำตอบว่าหรือ หรือว่า

๑.

.....

๒.

.....

๓.

.....

ใบงานที่ ๑๐

การระบุข้อคิดที่ได้จากวรรณคดี

คำชี้แจง อ่านนิทานไทยเรื่อง “กระเช้าสีดา” แล้วตอบคำถามของเรื่องที้อ่าน
ลงในแผนภาพความคิดที่กำหนด

....นางพรายน้ำชอบใจความอารีและสุจริตของขันทอง
ขณะนั้นขันทองรู้สึกเหมือนมีมือน้อยๆ เอาอะไรมาป้ายที่ตาเย็นๆ แล้วก็เห็น
ตัวนางพรายน้ำสูงสักห้าสิบเซนติเมตร ขนาดเท่าตุ๊กตา ยืนยิ้มแฉ่งอยู่ตรงหน้า
รูปร่างสะสวยหน้าตาหมดจด แต่งตัวเหมือนกับขันทองทุกอย่าง ขันทองปราศรัยว่า
“สวัสดี” แล้วพูดต่อไปว่า “ฉันเห็นจะเป็นคนดีนะ จึงแลเห็นท่านได้ แม่ฉัน
อ่านหนังสือพบเรื่องพรายไม้ เล่าให้ฉันฟัง ฉันก็นึกอยากเห็นตัวเหลือเกิน เขาว่า
ต้องเป็นคนดีจึงจะเห็นพรายไม้ได้ นี่ฉันเห็นท่านแล้ว ฉันก็เป็นคนดีนะ”
นางพรายน้ำบอกว่า “หนูเป็นคนดีที่เดียวมีน้ำใจอารีดีมาก และสุจริตด้วย
ฉันชอบความอารีและสุจริตของหนู จึงทำให้หนูเห็นตัวฉัน ฉันไม่ใช่พรายไม้
พรายไม้เขาเป็นผู้ชาย ฉันเป็นพรายน้ำ เมื่อหนูเห็นฉันได้ ก็แลเห็นพรายไม้ทั้งหลาย
ได้เหมือนกัน เตียวนี้พรายไม้กลับไปหมดแล้ว เหลือแต่ฉันเก็บกระเช้าอยู่....

พระสารประเสริฐ

หนังสือวรรณคดีลำนานาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แผนภาพความคิด
เรื่อง กระเช้าสีดา
(ตอนที่นำมาให้อ่าน)

คำชี้แจง ตอบคำถาม จากเรื่องที่อ่าน ลงในแผนภาพความคิดที่กำหนด

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากตอนที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วรรณกรรม
เรื่อง กระเช้าสีดา
(ตอนที่นำมาให้อ่าน)

การนำข้อคิดไปใช้ในชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การใช้ภาษาไทยในการเขียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๑

การเขียนคำอ่านและแต่งประโยค จากการอ่านวรรณกรรม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ด้วยไทยล้วนรักสามัคคี” แล้วเขียนคำอ่าน และแต่งประโยค
จากเรื่องที่อ่าน ตามคำที่กำหนด

...วันนั้นผมแกละพาฉันไปเที่ยว “อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา” พวกเรา
คงได้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยมาบ้างแล้ว และคงทราบดีว่า เมื่อหลายร้อยปี
ที่ผ่านมากรุงศรีอยุธยาคือ ราชธานีอันยิ่งใหญ่ของไทย มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งใน
ด้านการเมือง การปกครอง และศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีไทยที่มีคุณค่าหลายเรื่อง
เกิดขึ้นในสมัยนี้ กรุงศรีอยุธยามีพระมหากษัตริย์ผู้ปรีชาสามารถหลายพระองค์ เช่น
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ฯลฯ เรื่องราวเกี่ยวกับ
กรุงศรีอยุธยาได้รับการบันทึกถ่ายทอดไว้ในตำนาน และคำบอกเล่าในพงศาวดาร
ในวรรณคดีและเอกสารอื่นๆ จำนวนมาก จึงอยู่ในความทรงจำของชาวไทยทั่วไป

นั่นคืออยุธยาในอดีต อยุธยาที่มั่งคั่งและรุ่งเรือง หลายครั้งที่ฉันออกท่องโลก
วรรณคดีไปกับผมแกละ ฉันได้มองเห็นความยิ่งใหญ่และงดงามของกรุงศรีอยุธยา
เห็นปราสาทราชวังและวัดวาอาราม ที่ก่อสร้างอย่างสวยงามราวกับฉาบทาด้วย
ทองคำ มองเห็นชีวิตอันเรียบง่ายแต่งดงามของชาวเมือง เห็นแม่น้ำสีใส และทุ่งข้าว
สีทองกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา

หนังสือวรรณคดีลำนานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ใบงานที่ ๑๑
การเขียนคำอ่านและแต่งประโยค
จากการอ่านวรรณกรรม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ด้วยไทยล้วนรักสามัคคี” แล้วเขียนคำอ่าน และแต่งประโยค
จากเรื่องที่อ่าน ตามคำที่กำหนด

๑. อุทยาน อ่านว่า

ประโยค :

๒. ประวัติศาสตร์ อ่านว่า

ประโยค :

๓. อยุธยา อ่านว่า

ประโยค :

๔. ราชธานี อ่านว่า

ประโยค :

๕. ศิลปวัฒนธรรม อ่านว่า

ประโยค :

๖. คุณค่า อ่านว่า

ประโยค :

๗. พงศาวดาร อ่านว่า

ประโยค :

๘. ราชวัง อ่านว่า

ประโยค :

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

รอบรู้สู่การแก้ปัญหา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. การดูโทรทัศน์เป็นหนึ่งปัจจัยที่คนเราชอบ
ข. การดูโทรทัศน์ก็ถูกกล่าวโทษว่าอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้อ้วน
ค. กลุ่มตัวอย่างที่ดูภาพยนตร์ไม่ควรจะนำขนมขบเคี้ยวเข้าไปรับประทาน
ง. ขณะดูหนังมักกินขนมขบเคี้ยวมากกว่าเดิมเกือบสองเท่าซึ่งอาจนำไปสู่ความอ้วน

๒. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. เชื้อแบคทีเรียมีมากที่สุดในแตงกวา ร้อยละ ๙๔
ข. ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างผักสดเครื่องเคียงในร้านอาหาร
ค. เชื้อแบคทีเรียจะสร้างสารพิษที่อาจจะทำให้ท้องเสียได้
ง. น้ำใบบัวบกสามารถลดเชื้อที่ปนเปื้อนได้ดีกว่าน้ำสะอาดถึง ๑.๕ เท่า

๓. พระบรมราชาบาทมีคุณค่าด้านใดมากที่สุด

- ก. ด้านสังคม
ข. ด้านเนื้อหา
ค. ด้านการใช้ภาษาไทย
ง. ด้านการนำไปใช้ในชีวิต

๔. การเขียนหนังสือให้ถูกต้อง ชัดเจน มีประโยชน์ด้านใดมากที่สุด

- ก. ด้านผลการเรียน
ข. ด้านการสื่อสาร
ค. ด้านการเขียนจดหมาย
ง. ด้านการแสดงความคิดเห็น

๕. นักเรียนใช้หลักการตามข้อใดในการเลือกสินค้าจากคำโฆษณา

- ก. ความสมเหตุสมผล
ข. รูปแบบการนำเสนอ
ค. ตรงกับความต้องการ
ง. คุณประโยชน์ของสินค้า

๖. จากคำโฆษณาต่อไปนี้ข้อใดน่าเชื่อถือมากที่สุด
- ก. ยิ้มสวยทุกองศา ด้วยยาสีฟันตราใบช่อย
 - ข. หุ่นดีสุขภาพดี ออกกำลังกายที่ศูนย์นภา
 - ค. ข้าวอบแกงเขียวหวาน ทำง่ายเหมือนรำยมนต์
 - ง. สบู่ตราแสงจันทร์ ใช้ทุกวันผิวพรรณขาวผ่องเป็นยองใย
๗. ข้อใดเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ได้สมเหตุสมผลที่สุด
- ก. ประณีตแบบวิถีไทย ขนมนเรไรจากร้านน้องอร
 - ข. ซาหริ่มสวย มากด้วยคุณภาพ จากร้านเจ้าบศรี
 - ค. อร่อยแบบไทย ปลายจวักกุลสตรีที่ครัวสมหญิง
 - ง. ไม่ใส่ผงชูรส งดวัตถุกันเสียแน่ ต้องน้ำพริกแม่จอม
๘. “แม่ของฉันแกงส้มผักบุ้งได้อร่อยมาก” จากประโยคนี้ ข้อใดเป็นภาคแสดง
- ก. แกงส้มผักบุ้งได้อร่อยมาก
 - ข. แกงส้มผักบุ้ง
 - ค. อร่อยมาก
 - ง. ของฉัน
๙. ข้อใดเป็นประโยชน์มากที่สุดจากการอ่านวรรณคดี
- ก. การใช้ภาษาในการเขียน
 - ข. ความบันเทิงจากเรื่องที่อ่าน
 - ค. การสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทย
 - ง. การนำข้อคิดไปใช้ในการดำเนินชีวิต
๑๐. จากนิทานไทยเรื่อง “กระเช้าสีดา” ให้คุณธรรมเรื่องใด
- ก. ความมีวินัย
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความกตัญญู
 - ง. ความรับผิดชอบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
อ่าน คิด เขียน เรียนนำใช้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

อ่าน คิด เขียน เรียน นำใช้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๓

“เอาไม่อยู่! คราบน้ำมันดิบทะลักเต็มหาดพร้าวเกาะเสม็ด ”

เมื่อเวลา ๐๗.๐๐ น. วันที่ ๒๙ ก.ค. ผู้สื่อข่าวรายงานความคืบหน้า กรณีที่อรับน้ำมันดิบกลางทะเลของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เกิดรั่วไหลน้ำมันดิบไหลลงทะเลจำนวน ๕๐,๐๐๐ ลิตร เมื่อเช้าวันที่ ๒๗ ก.ค. ที่ผ่านมา และกระแสนคลื่นลมทะเลได้พัดคราบน้ำมันเข้ามายังบริเวณเกาะเสม็ด จ.ระยอง เมื่อช่วงคืนที่ผ่านมา

ล่าสุดนายวิจิต ชาติไพสิฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง พร้อมด้วย นายภุชงค์ สฤณีชัยกุล ผอ.ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑ เดินทางลงเรือข้ามเกาะเสม็ดไปยังอ่าวพร้าว หมู่ ๔ ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง หลังจากเมื่อช่วงคืนที่ผ่านมา กลุ่มคราบน้ำมันดิบได้ทะลักเข้าชายหาดบริเวณอ่าวพร้าว ที่มีความยาวประมาณ ๖๐๐ เมตร ห่างจากฝั่งประมาณ ๒๐ เมตร คราบน้ำมันมีความหนาประมาณ ๒๐- ๓๐ ซม. มีลักษณะสีดำหนา และห่างออกไปในทะเลประมาณ ๒๐๐ เมตร คราบน้ำมันจะเป็นลักษณะคล้ายฟิล์มบางๆ

๑. ข้อความในข้อใดเป็นข้อความพาดหัวข่าว

ก. บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)

ข. “เอาไม่อยู่! คราบน้ำมันดิบทะลักเต็มหาดพร้าวเกาะเสม็ด”

ค. กระแสนคลื่นลมทะเลได้พัดคราบน้ำมันเข้ามายังบริเวณเกาะเสม็ด

ง. คราบน้ำมันมีความหนาประมาณ ๒๐ - ๓๐ ซม. คราบน้ำมันจะเป็นลักษณะสีดำหนา

๒. ข้อความนี้ น่าจะเป็นข่าวประเภทใด

ก. ข่าวกีฬา

ข. ข่าวเศรษฐกิจ

ค. ข่าวอาชญากรรม

ง. ข่าวการศึกษา

๓. ใจความสำคัญของข่าวคือข้อใด

ก. ปลาฉลาม

ข. ปลาตาย

ค. ปะการัง

ง. คราบน้ำมันดิบ

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ - ๕

“ ชาวนาผู้ยากจนคนหนึ่งนำเห็ดโคนไปให้ราชาที่ดินโดยไม่คิดเงิน ราชาที่ดินคิดว่าเรามีเงินมากมายแต่ก็ไม่เคยให้อะไรใครกิน ชาวนาคนนี้เขาน้ำใจงาม ต่อไปเราควรมีน้ำใจให้คนมากขึ้น ”

๔. คำว่า “ราชาที่ดิน” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. พระราชาเป็นเจ้าของที่ดิน
ข. พระราชาเป็นผู้มอบที่ดินให้
ค. คนที่มีที่ดินมากมาย
ง. ผู้ที่ให้ชาวนาเช่าที่ดิน

๕. การกระทำของชาวนาตรงกับคำพูดข้อใด

- ก. น้ำใสใจจริง
ข. น่านิ่งไหลลึก
ค. น้ำกลิ้งบนใบบอน
ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๗

“ แผลกเป็นหญ้าชนิดหนึ่ง ขึ้นเป็นกอ ใบแบนยาวใช้มุงหลังคา และใช้ทำยาเป็นพืชที่มีระบบรากลึก เมื่อปลูกแล้วจะช่วยรักษาหน้าดิน พระองค์จึงทรงแนะนำให้นำหญ้าชนิดนี้ ไปปลูกเป็นชั้นบันได เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน เพราะเมื่อฝนตกลงมาหญ้าแผลกจะช่วยดูดซึมน้ำไว้ ไม่ทำให้ดินและน้ำไหลไปสู่ที่อื่น ทำให้เขตพื้นที่ในแถบนั้นมีความชุ่มชื้น ”

๖. พระองค์ในที่นี้หมายถึงใคร

- ก. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงเกษตร
ข. พระพุทธรูป
ค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ง. พระสงฆ์

๗. ข้อความใดคือจุดประสงค์ของการปลูกหญ้าแผลก

- ก. ลดการพังทลายของหน้าดิน
ข. ช่วยเสริมรายได้ให้แก่ราษฎร
ค. เพิ่มแร่ธาตุในดิน
ง. ลดความแห้งแล้ง

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๘ - ๑๐

“ พระสอนว่า หัวใจเศรษฐี คือ ขยัน ประหยัด อุตทน ”

๘. ใครมีโอกาสเป็นเศรษฐี

ก. มะปราง ร่ำรวยแต่ไม่ประหยัด

ข. วิภา ยากจนแต่ชอบซื้อของราคาแพง

ค. ฟ้า ยากจนแต่ขยันทำงาน

ง. หยก ร่ำรวยเกี่ยวจคร้านการทำงาน

๙. ความประพฤติของใครสอดคล้องกับคำสอนนี้

ก. เหนือ ชอบดูโทรทัศน์

ข. ทิวา ชอบเที่ยวกลางคืน

ค. สิริ ชอบเที่ยวห้างสรรพสินค้า

ง. กร ชอบอ่านหนังสือ

๑๐. ข้อความนี้มุ่งสอนให้ทำอะไร

ก. ซื่อสัตย์ สุจริต

ข. เรียนรู้ชีวิต

ค. ให้ขยัน ประหยัด อุตทน

ง. การไม่เลิกงาน

ใบความรู้ หลักการอ่านข่าวและพิจารณาข่าว

๑. ความหมายของข่าว

ข่าว หมายถึง คำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่น่าสนใจ คำบอกกล่าว คำเล่าลือ คำว่า ข่าวถ้ามองในแง่ของการสื่อสารข้อมูล ก็จัดว่าเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จะต้อง มี ผู้ที่ทำให้เกิดข่าว ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับ

๒. องค์ประกอบของข่าว

องค์ประกอบของข่าว มีอยู่ ๔ ส่วน คือ พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อข่าว

๒.๑ พาดหัวข่าว เป็นส่วนที่ใช้ดึงดูดความสนใจ และบอกให้รู้ว่าข่าวนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องเป็นภาษาที่สั้นและกระชับ และเมื่ออ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย ถ้าผู้อ่านสนใจก็จะติดตามไปอ่านรายละเอียดต่อไป

๒.๒ ความนำ คือส่วนที่สำคัญที่สุดของข่าว เพราะเมื่ออ่านส่วนความนำแล้ว ผู้อ่านจะทราบทันทีว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง เนื้อหาในส่วนนี้จะต้องตอบคำถามที่คนอยากรู้ก่อน โดยอาจเลือกตอบเฉพาะประเด็นที่มีความสำคัญ ที่คาดว่าผู้อ่านอยากรู้มากที่สุดก่อนก็ได้

๒.๓ ส่วนเชื่อม คือส่วนที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างความนำและเนื้อข่าว โดยทั่วไปจะมีความยาวเป็นย่อหน้าสั้นๆ เพื่อใช้ขยายความ หรือเพิ่มเติมข้อมูลจากสิ่งที่ปรากฏในความนำ เพื่อไม่ให้ความนำยาวเกินไป

๒.๔ เนื้อข่าว เป็นส่วนที่เล่ารายละเอียดของ เหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดตามลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา หรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนเนื้อหาจึงเป็นส่วนขยายส่วนความนำ โดยขยายรายละเอียด และข้อมูลที่ยังไม่ได้ระบุถึงในความนำเพิ่มเติม

๓. ประเภทของข่าว ข่าวแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๓.๑ ข่าวหนัก หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อเรื่องในเชิงสาระและมีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา

๓.๒ ข่าวเบา หมายถึง ข่าวที่เกิดขึ้นในคนกลุ่มย่อยๆ มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวสังคม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

๔. หลักการอ่านและพิจารณาข่าว

๔.๑ พิจารณาพาดหัวข่าว การพิจารณาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ เป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าว หากสังเกตการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ จะพบว่าส่วนสำคัญที่สุดของข่าว จะพาดหัวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ส่วนที่สำคัญรองลงมา จะใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ดังนั้นในการอ่านและพิจารณาข่าว ควรอ่านพาดหัวข่าวใหญ่ก่อน แล้วจึงอ่านพาดหัวย่อย

๔.๒ พิจารณาความนำ เมื่ออ่านและพิจารณาพาดหัวข่าวและทราบเรื่องราวสั้น ๆ ของข่าวนั้นแล้วขั้นต่อมาคือ การอ่านและพิจารณาความนำ ซึ่งสรุปเรื่องราวของข่าวโดยขยายความหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของพาดหัวข่าว หากผู้เขียนข่าวสามารถเขียนความนำได้ชัดเจน และผู้อ่านมีเวลาในการอ่านน้อย หรือต้องประหยัดเวลาในการอ่าน ก็อาจไม่จำเป็นต้องอ่านส่วนเนื้อข่าวต่อไป

๔.๓ พิจารณาเนื้อข่าว เนื้อข่าวเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้ หากทราบเรื่องย่อของข่าวจากความนำมาแล้ว เนื้อข่าวเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ซึ่งอาจพบว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ข้อมูลของข่าวแตกต่างกัน เพราะผู้เขียนข่าวต้องนำเสนอข่าวให้ทันเวลา หากเราสนใจข่าวใดเป็นพิเศษก็ควรติดตามอ่านเนื้อข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เพื่อเปรียบเทียบความถูกต้องของข่าว และคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

๔.๔ พิจารณาการใช้สำนวนภาษา เมื่อพิจารณาการใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว จะพบว่ามีข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิด การใช้คำแสลง การวางส่วนขยายไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการจัดทำหนังสือพิมพ์เป็นกระบวนการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นในการอ่านข่าวจึงต้องพิจารณาการใช้ภาษาตามลักษณะของข่าว

ใบงานที่ ๐๑

วิเคราะห์ข่าวและเขียนแผนภาพของข่าว

คำชี้แจง อ่านข่าวที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ข่าวโดยเขียนแผนภาพของข่าวตามที่กำหนด

“เด็กไทยเจ๋งคว้า ๑๙ ทอง ๕ เงินแข่งเลขนานาชาติ ”

ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยว่า เมื่อเวลา ๑๖.๐๐ น. ตนได้รับรายงานด่วนว่า จากการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ส่งผู้แทนนักเรียนไทยระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน ๑๖ คน เข้าร่วมการแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ ระดับประถมศึกษา ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ สาธารณรัฐอินเดีย

ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง ๑๖ คน สามารถคว้ารางวัล รวม ๒๔ รางวัล ๔๘ เหรียญ ประกอบด้วย ประเภทบุคคล เหรียญทอง ๑๓ เหรียญ และเหรียญเงิน ๓ เหรียญ ประเภททีมๆ ละ ๔ คน ได้เหรียญทอง ๓ รางวัล ได้แก่ ทีมเอ ทีมบี และ ทีมดี ส่วน ทีมซี ได้รางวัล ๑ เหรียญเงิน ประเภทกลุ่มบุคคลได้เหรียญทอง ๓ รางวัล ได้แก่ ทีมเอ ทีมบี และทีมดี และทีม ซี คว้าเหรียญเงินไปครอง

“ นอกจากนี้ทีมนักเรียนไทยที่คว้าเหรียญทองประเภททีม ยังสามารถทำคะแนน ได้มากเป็นอันดับหนึ่งของทุกสายการแข่งขัน และเหรียญเงินประเภททีมก็สามารถ ทำคะแนนได้มากเป็นอันดับที่สองของสายการแข่งขันด้วย ซึ่งการแข่งขันในครั้งนี้ มีนักเรียนจาก ๙ ประเทศ จำนวน ๑๗๒ คนเข้าร่วม ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ เนปาล อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ อินเดีย ศรีลังกา และไทย ซึ่งผมขอแสดงความยินดี กับนักเรียนทุกคนที่ได้รับรางวัลกลับมา และทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ โรงเรียน และครอบครัว อีกทั้งยังทำคะแนนได้ดีกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ” เลขาธิการ กพฐ. กล่าว

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

๑

เรื่องอะไร.....

๒

ใคร.....

๓

ทำอะไร.....

๔

ที่ไหน.....

๕

เมื่อไร.....

๖

อย่างไร.....

๗

ผู้เกี่ยวข้อง.....

๘

ข้อความพาดหัวข่าว

๙

ประเภทของข่าว

๑๐

ที่มาของข่าว

ใบงานที่ ๐๒

จำแนกข่าว

คำชี้แจง อ่านพาดหัวข่าวที่กำหนด แล้วพิจารณาและจำแนกว่าแต่ละข่าวจัดอยู่ในข่าวประเภทใดทางซ้ายมือ พร้อมนำหมายเลขมาใส่ลงในกรอบหน้าข้อความทางขวามือ

๑. ข่าวอาชญากรรม

“เลิครีตน์” นั่งปธ. ยกร่างข้อบังคับ สปช.

๒. ข่าวเศรษฐกิจ

ไทยจัดกอล์ฟศึกใหญ่ลูกผสม "ยูโรเปียนทัวร์-เอเชียทัวร์" รายการ "ไทยแลนด์คลาสสิก" กลางกุมภาพันธ์ ปีหน้าชิงเงินรางวัลสูงสุดในประวัติศาสตร์โดยเป็นหนึ่งใน การเก็บคะแนนสะสม "เรซทูดูไบ ๒๐๑๕"

๓. ข่าวการเมือง

ดัชนีตลาดหุ้นไทย วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ ปิดตลาด ภาคเช้า ๒.๗๗ จุด

๔. ข่าวต่างประเทศ

ตำรวจเร่งนำศพที่พบในคลองย่านถนนบางนา- ตราด ส่งพิสูจน์ตัวตน เพื่อยืนยันว่าเป็นครูญี่ปุ่น ที่ถูก ๒ ผัวเมีย สุดโหดฆ่าหั่นศพอำพราง

๕. ข่าวกีฬา

จีนมีแผนปล่อยยานอวกาศในช่วงปลายสัปดาห์นี้ และจะเดินทางกลับโลกเป็นครั้งแรก หลังเสร็จภารกิจบินรอบดวงจันทร์

ใบงานที่ ๐๓

เจาะข่าวเด่นประเด็นร้อน

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข่าวที่กำหนดให้และเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์และถูกต้อง

“ พลาสติกเพื่อการเกษตร ปลอดภัยไร้สารตกค้าง – เกษตรนวัตกรรม ”

เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งไม่ว่าจะจะเป็นสภาพอากาศ สภาพภูมิประเทศ หรือแม้แต่ฤดูกาลเอง เปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างสิ้นเชิง ทำให้รูปแบบการทำการเกษตรกรรม การปศุสัตว์ และการประมงภายในประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตัวให้สามารถสร้างผลผลิตออกมาให้ได้ หรือผลิตได้ตลอดทั้งปี รูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจที่เริ่มเป็นกระแสเข้ามาในวงการเกษตรประเทศไทยคือ การใช้พลาสติก LDPE / LLDPE เข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งในการผลิต ซึ่งพลาสติกชนิดนี้มีในประเทศไทยมาระยะหนึ่งแล้ว แต่อยู่ในรูปแบบของท่อน้ำ และพลาสติกคลุมหน้าดิน แต่ในที่นี่จะกล่าวถึงพลาสติก LDPE/LLDPE ที่เรียกว่า Sheet หรือเป็นผืนและเมื่อกล่าวถึงข้อดีของพลาสติก LDPE นี้เมื่อนำไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำก็คือเรื่องของการช่วยควบคุมอุณหภูมิไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเกินไปนั่นเอง รวมทั้งผิวของสัตว์เลี้ยงจะไม่เกิดบาดแผลเหมือนกับการเลี้ยงในบ่อปูนหรือบ่อดินปกติ และสามารถช่วยให้สามารถควบคุมปัจจัยในการเลี้ยงได้ง่ายอีกด้วย

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง

.....

.....

ประเภทของข่าว

.....

.....

พาดหัวข่าว

.....

.....

.....

.....

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ในข่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๔

อ่านเรื่องแล้วตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๕

ร่วมแรงร่วมใจ

เม่น น้อยโหน่งและน้อยหน่า ซีจรรย์านไปตามถนนรอบหมู่บ้าน ซึ่งมีถนนสำหรับคนเดินหรือซีจรรย์านได้ น้อยหน่าชี้ให้พี่ๆ ดูลูกปลาที่ว่ายไปตามทางระบายน้ำ ลูกปลาเหล่านี้จะค่อยๆ โตขึ้นและว่ายไปอยู่ในน้ำหรือสระน้ำใหญ่ ชาวบ้านจับไปกินไปขายได้

วันรุ่งขึ้นเด็กๆ ทั้งสามคน ได้เห็นป้ายเชิญชวนให้ชาวบ้านไปเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำให้พวกเขานึกถึงวันก่อนที่พวกเขาเห็นป้ายแบบเดียวกันเชิญชวนชาวบ้านให้ไปเลือก ส.ส. น้อยหน่าสงสัยว่า ส.ส. ย่อมาจากอะไร น้อยโหน่งจึงอธิบายให้ฟังว่า ส.ส. ย่อมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เรียกสั้นๆ ว่า ผู้แทน เหมือนอย่างผู้ว่าราชการจังหวัดก็เรียกว่าผู้ว่า น้อยหน่าก็เข้าใจ

ผู้แทนหรือ ส.ส. เขาเลือกไปไว้ให้บริหารประเทศ และผู้แทนก็จะทำหน้าที่เลือกนายกรัฐมนตรีด้วย ส่วนสมาชิกสภา อบต. ก็เป็นผู้แทนดูแลระดับเล็กๆ ใกล้ๆ ตัวเรา ที่เราเลือกมาบริหารพัฒนาในท้องถิ่นของเราแทนพวกเราทั้งหมด ถนนหนทาง ทางระบายน้ำ ท่อประปาในหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านของเรามีความสะอาดสวยงาม ก็เพราะหน้าที่ของ อบต. นั่นเอง

หนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. หมู่บ้านตัวอย่างของน้อยโหน่งและน้อยหน่ามีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๒. บรรยากาศในหมู่บ้านเป็นอย่างไร

.....

.....

๓. อบต. เป็นอักษรย่อของหน่วยงานใด

.....

.....

๔. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะได้รับการเลือกตั้งจากใคร

.....

.....

๕. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. มีหน้าที่อย่างไร

.....

.....

ใบความรู้

การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การอ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น เป็นการอ่านอย่างไตร่ตรองพิจารณา เหตุผลแล้วตีความหมายของข้อความหรือเรื่องเพื่อแยกให้ได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น อะไรถูก อะไรผิด ถ้าผิดต้องทราบว่ามีผิดอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการอ่านแต่ละครั้ง จุดมุ่งหมายย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไปแบ่งออกได้ ดังนี้

๑. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวเนื้อหานั้นๆ ได้แก่ การอ่านตำรา วิชาการ สารคดี บทความ
๒. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลาย อารมณ์ ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน ในขณะเดียวกันก็ได้รับความรู้ไปด้วย ได้แก่ การอ่านนิยาย เรื่องเล่า หนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การอ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น หมายถึง การอ่านอย่างละเอียด ทุกตัวอักษร และเมื่ออ่านจบแล้วต้องแยกแยะได้ว่าอะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือความคิดเห็น อะไรถูก อะไรผิด ถ้าผิดก็ต้องทราบว่ามีผิดอย่างไร

ตัวอย่างการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

“ประเทศหนึ่งๆ ต่างก็มีระบอบการปกครองแตกต่างกันออกไป ประเทศรัสเซียได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม ไม่มีศาสนา ไม่มีพระมหากษัตริย์ ถ้าข้าพเจ้าต้องมีชีวิตรอยู่ที่นั่น คงจะอึดอัดใจมิใช่น้อย เพราะข้าพเจ้าถือว่าทั้งสองสถาบันคือศูนย์รวมจิตใจของทุกคน”

ข้อเท็จจริง : ประเทศหนึ่งๆ ต่างก็มีระบอบการปกครองของตนเอง ไม่เหมือนประเทศอื่น ประเทศรัสเซียมีการปกครองตามระบบสังคมนิยม ไม่มีศาสนา ไม่มีพระมหากษัตริย์

ข้อคิดเห็น : ข้าพเจ้าถือว่าทั้งสองสถาบันคือศูนย์รวมจิตใจของทุกคน

ใบงานที่ ๐๕

การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

คำชี้แจง ดูภาพและอ่านข้อความ แล้วแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

“มดเข้าหูเด็ก ๙ ขวบ ล่าสูตรี้อห้องนอน พบมด แมลง เพียบ”

จาก กรณีมีมดจำนวนมากคลานออกมาจากรูหูของ ด.ญ. อายุ ๙ ขวบ ที่ อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา จนมีอาการเจ็บปวดต้องทนทุกข์ทรมาน และญาติได้พาไปรักษาตัวหลายโรงพยาบาลแล้ว แต่กลับไม่พบว่ามีมดออกมา จนสุดท้ายต้องไปพึ่งไสยศาสตร์ และมีความเชื่อว่าเป็นอาถรรพ์ของจอมปลวกที่เคยไปทำลายไว้ จนต่อมาทีมแพทย์ได้ระดมกันตรวจภายในรูหูอย่างละเอียด และพบเพียงชิ้นส่วนของมดตกค้างอยู่ในรูหูนั้น

ล่าสูตร ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นายบุญชอบ สะสมทรัพย์ สาธารณสุขอำเภออุทัย พร้อมเจ้าหน้าที่นักกีฏวิทยา ได้ทำการขนย้ายที่นอนขนาดต่างๆ จำนวน ๗ ชิ้นภายในห้องพักของ ด.ญ. ๙ ขวบ ออกมาทำการตรวจหามดตามแนวตะเข็บที่นอน ซึ่งจากการตรวจค้นอย่างละเอียดดังกล่าวพบมดขนาดเล็กและแมลงจำนวนมาก

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังได้เคลื่อนย้ายสิ่งของที่อยู่ในห้องออกไป เพื่อตรวจหามดตามจุดต่าง ๆ ภายในห้อง ห้องน้ำ และห้องครัว ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็ยังพบมดอยู่ตามจุดต่างๆ อีกจำนวนมาก อีกทั้งยังได้ตรวจบริเวณจอมปลวกที่ขึ้นอยู่ตามแนวกำแพงหลังห้องพักหลายจุด ก็พบมดและแมลงปลวกอีกจำนวนมากเช่นกัน ซึ่งมดดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับที่พบภายในหูของ ด.ญ. ๙ ขวบ ภายหลังจากการตรวจห้องพักและบริเวณโดยรอบแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องพ่นยุงฉีดบริเวณที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลง มด และยุง พร้อมกับทำความสะอาดห้องพักให้

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

ข้อเท็จจริงจากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นจากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๖

เขียนแผนภาพข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านสารคดี เรื่องอยากสุขภาพดี ต้องปรับพฤติกรรม แล้วเขียนข้อความลงในแผนภาพข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

อยากสุขภาพดี ต้องปรับพฤติกรรม

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการให้ความรู้เพียงอย่างเดียว โดยมากแล้วยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะคนส่วนใหญ่ “รู้” ว่าอะไรควรทำ แต่ยังไม่ทำ

นพ.ชนันทนพ ครุฑกุล เลขาธิการเครือข่ายคนไทยไร้พุง อธิบายว่าเรื่องของการปรับพฤติกรรมก้าวแรกคือ ต้องมี “ความรู้” ก่อน สองคือสร้าง “ความตระหนัก” ว่า เมื่อกินผิดเข้าไปแล้วจะมีผลอย่างไร ทำให้เกิดความระมัดระวังในการบริโภคอาหารมากยิ่งขึ้น สามคือ “พยายามปรับสิ่งแวดล้อม” เปลี่ยนขนมเค้ก กาแฟ ระหว่างพักประชุมเป็นผลไม้ได้หรือไม่ สุดท้ายคือต้อง “สร้างแรงจูงใจ” ในการปรับพฤติกรรม เพราะหากไม่มีแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรม ก็ไม่สามารถทำได้สำเร็จ

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีคนอ้วนเป็นอันดับ ๕ ของเอเชีย สำหรับการใช้เกณฑ์หลักการคิดแคลอรีในการคุมน้ำหนักก็ไม่ได้ผลเสมอไป เพราะแต่ละคนต้องการพลังงานไม่เหมือนกัน และในคนที่ไม่ออกร่างกายร่างกายก็ต้องการแคลอรีน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ซึ่งเกณฑ์การคิดแคลอรีที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นค่าเฉลี่ยในอดีตที่กำหนดไว้ในตอนที่คนเรายังมีกิจกรรมให้ต้องเคลื่อนไหวร่างกาย แต่ปัจจุบันเรามีกิจกรรมลดลง แนวนอนในอนาคตจึงน่าจะต้องมีการปรับค่าเฉลี่ยแคลอรีด้วย

หากการ “กินผิด” คือตัวการสำคัญสาเหตุหนึ่งที่เป็นอันตรายก่อโรค “ความรู้ผิด” ก็คงเป็นปัจจัยเร่งให้ป่วยเร็วขึ้น เมื่อแก้ไขและพร้อมที่จะหันมา “กินดี” ถูกหลัก “ปฏิบัติ” ถูกต้อง การเป็นเจ้าของสุขภาพดีไร้โรคภัยเบียดเบียนก็เป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนทำได้

เคล็ดลับการกินอย่างฉลาด ปราศจากโรค (สสส.)

ชัชววรรณ ปัญญาพยัตตจาติ

เขียนแผนภาพข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

เรื่อง อยากรักษาภาพดี ต้องปรับพฤติกรรม

ข้อเท็จจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๗

การคาดคะเนเรื่องราวและเหตุการณ์

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่องลูกเต่าบกกับลุงเต่าน้ำ แล้วคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้น

ลูกเต่าบกตัวหนึ่ง เดินทางเพื่อค้นหาดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ วันหนึ่งลูกเต่าบกเดินทางมาถึงบึงน้ำที่กว้างใหญ่และได้พบกับลุงเต่าน้ำขนาดใหญ่ใจดี ลุงเต่าน้ำพาลูกเต่าบกว่ายน้ำเที่ยวที่บึงน้ำแห่งนั้น ทั้งสองสนิทสนมกันอย่างรวดเร็ว ต่อมาลูกเต่าบกอยากเห็นที่อยู่ของมนุษย์ที่ลุงเต่าน้ำเล่าให้ฟัง

แม้ลุงเต่าน้ำจะทัดทาน อย่างไรก็ตามลูกเต่าบกก็ไม่ฟัง ลุงเต่าน้ำรักและเป็นห่วงลูกเต่าบก จึงตัดสินใจเดินทางไปดูที่อยู่ของมนุษย์ ทั้งสองถูกมนุษย์จับไปขายที่บริเวณหน้าวัดแห่งหนึ่ง โชคดีที่มีเด็กใจดีมาซื้อลูกเต่าบกไปปล่อย เด็กน้อยเข้าใจว่าลูกเต่าบกว่ายน้ำเก่ง จึงพยายามโยนลูกเต่าบกลงในแม่น้ำ ขณะนั้นมีคนใจดีอีกคนหนึ่งซื้อลุงเต่าน้ำมาปล่อยทันทีที่ลุงเต่าน้ำถูกปล่อยลงน้ำ ลุงเต่าน้ำก็รีบว่ายน้ำมาช่วยชีวิตลูกเต่าบกได้ทันเวลา ทั้งสองขอบคุณคนใจดี และว่ายน้ำไปทันทีโดยไม่หวนกลับมาอีกเลย

๑. ทำไมลุงเต่าน้ำกับลูกเต่าบกจึงถูกจับไปขาย

.....

๒. นักเรียนคิดว่าลุงเต่าน้ำจะไปไหนทันทีเมื่อถูกปล่อยลงน้ำ

.....

๓. นักเรียนคิดว่าตอนจบของเรื่องจะเป็นอย่างไร

.....

ใบความรู้ ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

ข้อคิด หมายถึง ประเด็นที่เสนอให้คิด ประเด็นที่ชวนคิดการหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่าน ว่าเรื่องนั้นๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การหาข้อคิดจากการอ่านหนังสือต่างๆ เช่น การอ่านนิทาน บทความ สารคดี ควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง แล้วทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

การหาข้อคิดจากการอ่านนิทาน

ลมกับพระอาทิตย์

ลมกับพระอาทิตย์ได้เถียงกันว่าใครจะมีอำนาจเหนือกว่ากัน ในที่สุดได้ตกลงกันว่าถ้าใครสามารถทำให้คนเดินทางถอดเสื้อคลุมออกจากร่างได้จะเป็นผู้ชนะ ลมขอเป็นผู้ทดลองก่อน โดยการพัดด้วยความเร็วอ่อนๆ จนค่อยๆ หนักขึ้นทุกทีๆ แต่คนเดินทางกลับยิ่งกระชับเสื้อคลุมของตนไว้แน่น ส่วนพระอาทิตย์นั้นใช้วิธีฉายแสงอ่อนๆ ซับไล่ความหนาวเย็น เมื่อแสงเริ่มทวีความร้อนแรงมากขึ้นๆ คนเดินทางจึงถอดเสื้อคลุมของตนออก

นิทาน อีสป

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ลมกับพระอาทิตย์ตกลงกันไม่ได้ว่าใครจะมีอำนาจมากกว่ากัน จึงมีการแข่งขันหาผู้ชนะ

ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

แม้จะต่างมีอำนาจ แต่ผู้ที่รู้จักวิธีการชักชวนโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าการบังคับข่มขู่

ใบงานที่ ๐๘

ข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง นกหัวขวานกับราชสีห์ แล้วเขียนข้อคิดจากเรื่องเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

นกหัวขวานกับราชสีห์

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนกหัวขวานอาศัยอยู่ในป่าแห่งหนึ่ง มีราชสีห์ตัวหนึ่งเที่ยวหากินอยู่ในบริเวณเดียวกัน

วันหนึ่ง ราชสีห์กินเนื้อด้วยความมูมมาม จึงทำให้กระดูกติดคอจนคอบวม มันไม่สามารถจับเหยื่อกินได้นอนปวดร้าวทรมานอยู่หลายวัน ต่อมานกหัวขวานบินไปหากิน พบมันเข้า จึงจับกิ่งไม้ร้องถามไปว่า “ท่านราชสีห์ ท่านนอนร้องครวญครางอยู่เป็นอะไรหรือ?” “กระดูกติดคอเรานะสิ เรานอนเจ็บปวดทรมานมาหลายวันแล้ว ช่วยเราด้วย” มันร้องตอบ นกหัวขวานพูดว่า “เราอยากจะช่วยท่านอยู่ แต่ไม่กล้าจะเข้าไปในปากท่านกลัวท่านจะกินเรา” ราชสีห์อ่อนวอนว่า “ท่านอย่ากลัวไปเลย เราไม่กินท่านดอก ช่วยเราด้วยนะ” นกหัวขวานใจอ่อนด้วยความกรุณาสงสารราชสีห์ จึงรับคำช่วยเหลือโดยให้ราชสีห์นอนตะแคงแล้วใช้ท่อนไม้ค้ำปากของมันให้อ้าปากไว้ เพื่อไม่ให้มันหุบปากได้ แล้วเข้าไปในปากราชสีห์ ใช้ปากจิกกระดูกให้เคลื่อนเข้าไปในท้องของมัน แล้วจิกท่อนไม้ให้ล้มลง บินขึ้นไปจับบนกิ่งไม้ตามเดิม ทำให้ราชสีห์หมดทุกข์เที่ยวจับเหยื่อกินได้เป็นปกติ

อีกหลายวันต่อมา นกหัวขวานบินหากินไปพบราชสีห์กำลังนอนแทะเนื้ออยู่ คิดจะทดสอบจิตใจของราชสีห์ จึงจับบนกิ่งไม้เหนือราชสีห์นั้นแล้วพูดว่า “ท่านจอมแห่งไพร ขอแสดงความเคารพ เราเคยได้ช่วยเหลือท่านอย่างหนึ่ง แล้วท่านจะมีอะไรตอบแทนกันบ้างหนอ” ราชสีห์ตอบว่า “เจ้านกหัวขวานเอ๋ย ในวันนั้น ขณะที่เจ้าอยู่ในปากของเรา เจ้าเอาชีวิตรอดออกมาได้ ก็นับว่าเป็นบุญของเจ้าแล้วละ เจ้าจะเอาอะไรอีก” นกหัวขวานได้ฟังเช่นนั้นแล้วกล่าวเป็นคาถาว่า “ผู้ไม่รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นทำแล้ว นานาตำหนิ ความกตัญญูไม่มีในผู้ใด การคบหาผู้นั้น ก็ไร้ประโยชน์ แม้อุปการคุณที่กระทำต่อหน้า มิตรธรรมยังหาไม่ได้ในบุคคลใด บัณฑิต ไม่ริษยา ไม่ด่าบุคคลนั้น ฟังค่อยๆ หลีกห่างออกจาก บุคคลนั้นไปเสีย” กล่าวจบก็บินหนีเข้าป่าไป

นิทานชาดก

คุณธรรมของเรื่องนี้ คือ

.....
.....
.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องี่อ่าน คือ

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดนี้จะนำไปใช้ในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๙

สรุปข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง อ่านนิทานสุภาพจิต เรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร แล้วตอบคำถาม

สอนลูกให้เป็นโจร

ชายคนหนึ่งประพวติตนเป็นคนล็กเล็กขโมยน้อย เมื่อไปมาหาสู่ชาวบ้านใกล้เคียง เห็นเขาเปลอ็กก็หยิบฉวยข้าวของติดมือมาก็ไม่มีใครสังเกต เพราะเห็นว่าเป็นเด็ก สิ่งของที่ลักมาได้ก็นำมาให้แก่มารดาเสมอ มารดารู้ก็ไม่เชื่อนตีว่ากล่าวสั่งสอน กลับชมเชยว่า ลูกตัวดีเฉลียวฉลาดมาก แต่เด็กคนนี้ประพวติเช่นนี้มาจนโตขึ้นก็กำเรบถึงชั้นลักของใหญ่ๆ และมีราคามาก มารดาก็ยกย่องว่าดีอยู่อย่างนั้น ฝ่ายบุตรก็คิดทงงตัวว่าเราเป็นคนฉลาดมากจึงประพวติเป็นคนล็กขโมยของต่างๆ หนักขึ้นทุกที

ครั้งเป็นหนุ่มขึ้น ครั้งหนึ่งไปขโมยเงินของชาวบ้าน และฆ่าเจ้าของทรัพย์ตาย จนตำรวจจับได้ เขาก็เอาตัวไปส่งศาล เมื่อศาลไต่สวนได้ความจริง แล้วจึงตัดสินให้ประหารชีวิตเมื่อเพชฌฆาตจะพาไปประหารชีวิต ฝ่ายมารดารู้ก็ร้องไห้เดินตามไป แล้วจึงร้องด้วยเสียงอันทังว่า “พุทโธเอ๋ย! น่าสงสารแท้ๆ ทำไมประพวติเป็นคนล็กขโมยจนต้องรับโทษประหารชีวิตเช่นนี้” บุตรได้ยินเสียงมารดาจึงเหลียวหน้ามาพูดว่า “แม่จำแม่ นี่เป็นความผิดของแม่ ฉันจึงต้องรับโทษถึงประหารชีวิต เมื่อฉันยังเป็นเด็กๆ อยู่ ได้ไปขโมยสิ่งของมาให้แม่เสมอ ทำไมแม่จึงไม่ห้ามปรามสั่งสอนเล่า แม่กลับชมฉันว่าเป็นคนดีเสียอีก มาบัดนี้ทำไมแม่จึงมาบ่นว่าฉันประพวติเช่นนี้เล่า เพราะฉันเป็นขโมยฉันจึงต้องตายในบัดนี้”

นิทานสุภาพจิต พระยาพิรุฬห์พิทยาพรรณ (สวน พุกกะเวส)

๑. นิทานสุภาพจิตเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่นักเรียนในเรื่องใด

.....

๒. นักเรียนจะนำข้อคิดจากนิทานสุภาพจิตนี้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

ใบงานที่ ๑๐

อ่านให้ดีแล้วจะมีคำตอบ

คำชี้แจง อ่านข้อความและตอบคำถาม

คำเตือนเรื่องไข้เลือดออก

เนื่องจากเวลานี้อย่างเข้าสู่ฤดูฝน โรคระบาดในฤดูฝนนี้ คือโรคไข้เลือดออก ซึ่งมีุงลายเป็นพาหะนำโรคมารู้นคน เมื่อยุงกัดก็จะปล่อยเชื้อไข้เลือดออก

กระทรวงสาธารณสุขจึงประกาศเตือนให้ประชาชนป้องกันอย่าให้ยุงกัด ควรนอนกางมุ้งและทำลายแหล่งน้ำขังที่มียุงอาศัยอยู่ หรือแจ้งเจ้าหน้าที่อนามัยอำเภอ พนยากำจัดยุง หรือทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงเสีย โรคไข้เลือดออกจะลดลงได้โดยความร่วมมือของประชาชนเป็นสำคัญ

๑. โรคที่มีระบาดในฤดูฝนคือ.....

๒. โรคตามข้อ ๑ มีสาเหตุมาจากอะไร

.....
.....

๓. พาหะนำเชื้อไข้เลือดออกคือ

๔. กระทรวงสาธารณสุขเตือนประชาชนเรื่องใด

.....

๕. เรามีวิธีป้องกันไข้เลือดออกอย่างไร

.....
.....

ใบความรู้

มารยาทในการฟัง การดู และการพูดสนทนา

มารยาทในการฟัง

๑. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับสถานที่ ให้เกียรติผู้พูดและเคารพสถานที่
๒. ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด
๓. ไม่ทำความรำคาญให้แก่ผู้ฟังคนอื่น
๔. ไม่แสดงกิริยาหรือท่าทางไม่เหมาะสม เช่น โห่ ฮา ทำหน้าเปื้อนหน้า ฯลฯ
๕. ถ้าจำเป็นต้องออกนอกห้องควรทำความเคารพประธานก่อน
๖. ถ้าต้องการถามควรขออนุญาตก่อนหรือถามเมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม

มารยาทในการดู

๑. ขออนุญาตเจ้าของสถานที่ก่อน
๒. ตั้งคำถาม ถามความรู้หรือข้อสงสัยให้เหมาะสม
๓. ไม่ดึงหรือวิพากษ์วิจารณ์ให้เสื่อมเสีย
๔. สนใจดูและแสดงให้เห็นว่าได้ประโยชน์จากการดู
๕. ขอบขอบคุณเมื่อดูจบแล้ว
๖. ไม่รบกวนผู้อื่นขณะดู
๗. ปฏิบัติตามระเบียบของสถานที่
๘. แต่งตัวให้เหมาะสมกับสถานที่

มารยาทในการพูดสนทนา

๑. ตั้งใจฟังคู่สนทนา
๒. พูดด้วยความจริงใจ พูดด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติ
๓. ใช้คำพูดสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
๔. ควรไกล่เกลี่ยและเปลี่ยนบทสนทนาในบางโอกาส
๕. ให้โอกาสคู่สนทนาพูดบ้าง ไม่แสดงกิริยาหรือสีหน้าไม่เหมาะสม
๖. ไม่พูดส่อเสียด กระทบกระเทียบ
๗. ไม่ข่มขู่ตึงตันเพื่อเอาชนะคู่สนทนา
๘. ไม่นินทาให้ร้ายผู้อื่น ไม่ซุบซิบกับผู้ที่นั่งใกล้
๙. ไม่ซอกแซกถามเรื่องส่วนตัวของผู้ที่เพิ่งรู้จัก

ใบความรู้ หลักการฟังและการพูด

หลักการฟัง

การฟัง คือ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยินเป็นการรับรู้สารทางหู ในชีวิตประจำวันของเรา เราใช้เวลาในการฟัง ทั้งที่ฟังจากบุคคลโดยตรง และฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพราะข่าวสาร ความรู้และศิลปะวิทยาการต่างๆ ที่มนุษย์ถ่ายทอดกันตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ยังใช้วิธีการพูดอธิบาย ให้ฟังแม้จะมีหนังสือบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแล้วก็ตาม

หลักการฟังที่ดี การฟังที่ดีมีหลักสำคัญ คือ

๑. ฟังให้ตรงตามความมุ่งหมาย โดยทั่วไปหลักการฟังมีความมุ่งหมาย ๓ ประการ
 - ๑.๑ ฟังเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ การฟังเรื่องราวที่สนุกสนาน
 - ๑.๒ ฟังเพื่อความรู้ ได้แก่ การฟังเรื่องราวทางวิชาการ ข่าวสารและข้อเสนอแนะ
 - ๑.๓ ฟังเพื่อให้ได้คติชีวิตหรือความจรรโลงใจ ได้แก่ การฟังที่ก่อให้เกิดสติปัญญา ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ เพื่อเชิดชูจิตใจให้สูงขึ้น ประณีตขึ้น
๒. ฟังโดยมีความพร้อม ความพร้อมในที่นี้ หมายถึง ความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และความพร้อมทางสติปัญญาความพร้อมทางร่างกาย หมายถึง การมีสุขภาพทางร่างกายเป็นปกติ ไม่เหนื่อย ไม่อึดโรย ความพร้อมทางจิตใจ หมายถึง การมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจอย่างเพียงพอ
๓. ฟังโดยมีสมาธิ หมายถึง ฟังด้วยความตั้งใจมั่น จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง ไม่ปล่อยจิตใจให้เลื่อนลอยไปที่อื่น
๔. ฟังด้วยความกระตือรือร้น ผู้ที่ฟังด้วยความกระตือรือร้นมักจะเป็นผู้ฟังที่มองเห็นประโยชน์หรือเห็นคุณค่าจึงสนใจเรื่องที่ตนจะฟัง
๕. ฟังโดยไม่มีอคติ ผู้ฟังโดยไม่มีอคติต้องพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วน ไม่เป็นโทษแก่ผู้อื่น

หลักการพูด

การพูด มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมากไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดประกอบกิจการงานใด หรือคบหาสมาคมกับผู้ใดก็ต้องสื่อสารด้วยการพูดเสมอจึงมักพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจการงาน การคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ล้วนแต่เป็นคนที่มีความประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น ส่วนหนึ่งของการพูดสามารถสอนและฝึกได้ อาจกล่าวได้ว่าการพูดเป็น " ศาสตร์ " มีหลักการ และกฎเกณฑ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะถึงขั้นเป็นที่พอใจอีกส่วนหนึ่งเป็นความสามารถพิเศษหรือศิลปะเฉพาะตัวของผู้พูดแต่ละบุคคล บางคนมีความสามารถที่จะตรึงผู้ฟังให้หนึ่งอยู่กับที่จิตใจจดจ่ออยู่กับการฟังเรื่องที่พูด ผู้พูดบางคนสามารถพูดให้คนฟังหัวเราะได้ตลอดเวลา ศิลปะเฉพาะตัวนี้เป็นสิ่งที่ลอกเลียนกันได้ยาก แต่อาจพัฒนาขึ้นได้ในแต่ละบุคคล ซึ่งการพูดที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการสังเกตวิธีการที่ดีและมีโอกาสฝึกฝน

ประเภทของการพูด แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ

๑. การพูดระหว่างบุคคล ได้แก่

๑.๑ การทักทายปราศรัย ลักษณะการทักทายปราศรัยที่ดี ดังนี้

- หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอาการยินดีที่ได้พบผู้ที่เราทักทาย
- กล่าวคำปฏิสันถารที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม เช่น สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ
- แสดงกิริยาอาการประกอบคำปฏิสันถาร
- ข้อความที่ใช้ประกอบการทักทายควรเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความสบายใจ

๑.๒ การแนะนำตนเอง การแนะนำเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต

ประจำวัน บุคคลอาจแนะนำตนเองในหลายโอกาสด้วยกัน การแนะนำตนเองมีหลักปฏิบัติ ดังนี้ คือ ต้องบอก ชื่อ นามสกุล บอกรายละเอียดกับตัวเรา และบอกวัตถุประสงค์ในการแนะนำตัว

๑.๓ การสนทนา หมายถึง การพูดคุยกัน พูดจาเพื่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ การรับสารที่ง่ายที่สุด คือ การสนทนา

คุณสมบัติของการสนทนาที่ดี คือ

- หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส
- ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ง่าย ๆ สุภาพ คำพูดและน้ำเสียงน่าฟัง เป็นกันเอง

กับคู่สนทนา

๒. การพูดในกลุ่ม

การพูดในกลุ่มเป็นกิจกรรมที่สำคัญในสมัยปัจจุบัน ทั้งในชีวิตประจำวันและในการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น หรือเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วมาเล่าให้ฟังกัน มีวิธีการดังต่อไปนี้

- เล่าถึงเนื้อหาและประเด็นสำคัญๆ ว่ามีอะไรบ้าง
- ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ง่าย
- น้ำเสียงชัดเจนน่าฟัง เน้นเสียงในตอนที่สำคัญ
- ใช้กิริยาท่าทางประกอบการเล่าเรื่องตามความเหมาะสม
- ผู้เล่าเรื่องควรจำเรื่องได้เป็นอย่างดี

ใบความรู้

หลักการฟังและดูเพื่อสรุปความและจับประเด็น

หลักการฟังและดูเพื่อสรุปความและจับประเด็น

การฟังและดูเพื่อสรุปความและจับประเด็นเป็นทักษะเบื้องต้นที่ทุกคนจะต้องฝึกฝน เราจะต้องติดตามฟัง ดูเรื่องราวโดยตลอด ดังนั้นจึงต้องมีสมาธิในการฟัง และสามารถแยกแยะได้ว่าข้อความใดเป็นใจความสำคัญ และข้อความใดเป็นพลความ ถ้าเราเข้าใจเรื่องราวได้โดยตลอดแล้วเราย่อมจดจำเรื่องราวที่ฟังและสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นฟังได้ด้วย

ในการฟังแต่ละครั้งเราต้องจับประเด็นของเรื่องที่ฟังได้ คือ รู้ว่าผู้พูดต้องการสื่อสารอะไรเป็นประเด็นสำคัญ และรู้จักว่าอะไรคือประเด็นรองซึ่งขยายประเด็นสำคัญ การฟังเช่นนี้เป็นการฟังเพื่อจับใจความสำคัญและใจความรองและรายละเอียดของเรื่อง มีวิธีการฟังดังนี้

๑. ฟังเรื่องราวให้เข้าใจ พยายามจับใจความสำคัญของเรื่องเป็นตอนๆ ว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

๒. ฟังเรื่องราวที่เป็นใจความสำคัญแล้วหารายละเอียดของเรื่องที่เป็นลักษณะปลีกย่อยของใจความสำคัญ หรือที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

๓. สรุปความโดยรวมเนื้อหาสาระสำคัญอย่างครบถ้วน

วิธีการสรุปความจากการฟังนั้น เราจะต้องค้นหาให้พบว่าสาระใดเป็นความคิดสำคัญในเรื่องนั้นๆ แล้วสรุปไว้เฉพาะใจความสำคัญโดยเขียนชื่อเรื่อง ผู้พูด โอกาสที่ฟัง วัน เวลา และสถานที่ที่ได้ฟัง หรือดูไว้เป็นหลักฐานเครื่องเตือนความทรงจำต่อไป

การฟังและดูเพื่อจับประเด็นและสรุปความ เป็นการฟังในชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้สาระสำคัญของเรื่องที่ฟัง เช่น ฟังการสนทนา ฟังเรื่องราวข้อมูลข่าวสารต่างๆ ฟังโทรศัพท์ ฟังประกาศ ฟังการบรรยาย ฟังการอภิปราย ฟังการเล่าเรื่อง เป็นต้น

วิธีสรุปความตามลำดับขั้น

๑. ขั้น อ่าน ฟัง และดู

- อ่าน ฟังและดูให้เข้าใจอย่างน้อย ๒ เที้ยว เพื่อให้ได้แนวคิดที่สำคัญ

๒. ขั้นคิด

- คิดเป็นคำถามว่าอะไรเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
- คิดต่อไปว่า จุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จดสิ่งนั้นๆ ไว้เป็นข้อความสั้นๆ
- คิดวิธีที่จะเขียนสรุปความให้กะทัดรัดและชัดเจน

๓. ขั้นเขียน

- เขียนร่างข้อความสั้นๆที่จดไว้
- ขัดเกลาและตกแต่งร่างข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจน

ตัวอย่างการสรุปความ

เรื่อง แบบอย่างคือบทเรียน

การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญของชีวิต ทุกคนเกิดมาจะโง่จะฉลาด จะดีจะชั่วขึ้นอยู่กับ การศึกษา พ่อแม่ทุกคนปรารถนาจะให้บุตรหลานของตนเป็นคนดีจนถึงกับยอมทนลำบากตรากตรำ ทำการงานหาทรัพย์สินเงินทองมาเป็นค่าใช้จ่าย เพื่อการศึกษาของบุตรหลานนับว่าเป็นหน้าที่และ สิ่งที่ควรได้รับการยกย่องในการเสียสละนั้น

แต่ยังมีสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดในชีวิตเด็กก็คือบทเรียนซึ่งเกิดจากการปฏิบัติตัวของพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กนั้นคือการประพฤติปฏิบัติดีงามเพราะสิ่งที่เด็กได้ยินได้ฟังได้รู้ได้เห็นจากพ่อแม่ ผู้ปกครองของตน เช่น การพูดจาไพเราะ การงานเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งเหล่านี้เป็นบทเรียน อย่างสำคัญที่จะซึมซาบเข้าไปในจิตใจของเด็กดียิ่งกว่าหนังสือบทเรียนการให้การศึกษาที่มีค่ายิ่ง เป็นการปลูกสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นคนดี มีนิสัยดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา มีความยุติธรรม มีความรัก ความสามัคคีในครอบครัว เป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะทำให้ เด็กเอาอย่างในทางดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่าเพียงแต่จะให้ทุนการศึกษาอย่างเดียว ต้องทำตน ให้เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นบทเรียนที่มีค่าของบุตรหลานด้วย แล้วความปรารถนาของเราก็จะสมหวัง

การสรุปความ

๑. ขั้นอ่าน ฟัง และ คิด จับแนวคิดได้ดังนี้

“พ่อแม่ หาเงินทองมาให้ลูกเรียนอย่างเดียวยังไม่พอ ต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกด้วยจึงจะนับว่าได้ให้การศึกษาที่ลูกต้องแก่ลูก”

๒. ขั้นเขียน

๒.๑ ข้อความที่จดไว้ช่วยจำ

“การศึกษา เรื่องสำคัญ – คนจะดีจะชั่ว โง่ ฉลาดเพราะการศึกษา พ่อแม่หาเงินมาให้ลูกเรียนเสียสละควรยกย่อง สิ่งที่มีค่าต่อเด็ก – บทเรียนคุณธรรม การปฏิบัติตนดีงามเป็นตัวอย่างที่ดี รักลูกต้องทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีด้วย”

๒.๒ ข้อความที่สรุปแล้ว

“การศึกษามีความสำคัญต่อชีวิตเด็ก เพราะสามารถทำให้เด็กฉลาดและเป็นคนดีได้ พ่อแม่ที่รักลูก อยากให้ลูกเป็นคนดีนั้น ไม่ควรจะพอใจเพียงการทำหน้าที่หาเงินมาให้ลูกเรียนเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงบทเรียนอันมีคุณค่ายิ่งต่อชีวิตของเด็ก อันได้แก่การที่พ่อแม่เป็นผู้มีคุณธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในทางที่ดีงามแก่ลูกด้วย”

ใบงานที่ ๑๑

คำตอบดีดี มีไว้ให้คิด

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถาม

ราชสีห์กับเขียดน้อย

แต่ก่อนมีราชสีห์ตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในถ้ำ วันหนึ่งราชสีห์ออกจากถ้ำไปเที่ยวหาอาหารกินตามป่า ครั้นไปถึงชายทุ่งใกล้บึงใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยกอบัวและดอกบัว ขณะนั้นมีเขียดน้อยตัวหนึ่งขึ้นมาเกาะอยู่บนใบบัว แลเห็นราชสีห์เข้ามาใกล้จึงนึกแต่ในใจว่า อ้อ! นี่จะเป็นสัตว์อะไรหนอ ร่างกายใหญ่โตน่ากลัวยิ่งนัก แล้วเขียดจึงถามว่าท่านชื่ออะไร เข้ามาในที่นี้จะประสงค์อะไร ราชสีห์ตอบว่า เจ้าไม่รู้หรือเรานี้แหละคือพระยาราชสีห์ ผู้เป็นใหญ่กว่าสัตว์สี่เท้าทั้งปวง เขียดจึงว่าขอท่านจงหลีกไปเสียให้พ้นเถิดอย่าได้เข้ามาเบียดเบียนย่ำยีของข้าพเจ้าเลย

ราชสีห์ได้ยินเขียดพูดดังนั้นก็บันดาลโทสะขึ้นมา จึงร้องทำไปว่า เฮ้ย! เขียดมึงเป็นแค่สัตว์ตัวน้อยทำไมจึงมาบังอาจห้ามกูดังนี้เล่า มึงจะลองกำลังกับกูหรือ เขียดตอบว่านี่แน่ะท่านพระยาราชสีห์ ท่านถือว่าท่านเป็นใหญ่มีอำนาจมากจึงมาขู่ตวาดเช่นนี้ ถึงท่านเป็นใหญ่ก็เป็นใหญ่แก่สัตว์ในป่าดอก ท่านอย่ามาทำทายนแก่ข้าพเจ้าเลยจงหลีกไปเสียเถิด ข้าพเจ้าไม่สู้ท่านแล้ว ราชสีห์ได้ฟังก็ยิ่งมีโทสะมากขึ้น จึงแผดเสียงมากขึ้นหวังจะให้เขียดตาย แต่เขียดฉลาดก็กระโดดลงไปในน้ำเสีย พอสงบเสียงแล้ว จึงกระโดดขึ้นมาเกาะอยู่บนใบบัวดังเก่าอีก ราชสีห์เห็นดังนั้นก็ยิ่งมีโทสะหนักขึ้น จึงแผดเสียงเต็มแรง ก็เลยสิ้นกำลัง ออกแตกตายอยู่ในที่นั่นเอง

๑. ราชสีห์ออกหาอาหารที่ใดบ้าง

๒. เขียดมีนิสัยอย่างไร.....

๓. เขียดมีวิธีการในการปกป้องตนเองให้พ้นจากการทำร้ายของราชสีห์อย่างไร.....

.....

ใบงานที่ ๑๒

อ่านให้ดีแล้วจะมีคำตอบ

คำชี้แจง อ่านเรื่องที่กำหนดให้ ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

เรื่อง แม่ปูกับลูกปู

เมื่อน้ำทะเลลดลง แม่ปูก็นำขบวนลูกปูออกหากินตามชายหาด แม่ปูเห็นลูกๆ เดินเฉไปมาวุ่นวาย ไม่เป็นระเบียบก็พูดขึ้นว่า “ลูกจ๋า...ทำไมเดินโหย้โหย้ไปมาอย่างนั้นล่ะ เดินให้ตรงทางซิ จะได้ถึงที่หากินเร็วๆ เดี่ยวน้ำทะเลขึ้นก็หนีไม่ทันหรอก” ลูกปูจึงพูดว่า “ถ้าอย่างนั้น แม่ช่วยเดินตรงๆ เป็นตัวอย่างให้พวกเราดูหน่อยซิจ๊ะ” เมื่อแม่ปูเดินให้ลูกปูดู แม่ปูเองก็เดินเฉไม่ตรงทาง โหย้โหย้ไปตามธรรมชาติของปู แต่แม่ปูกลับไม่รู้สึกรู้สึกละเลย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “จงทำตนให้เป็นตัวอย่างก่อนจะสอนให้ผู้อื่นทำตาม” ซึ่งการทำตนให้เห็นเป็นตัวอย่างก่อน ย่อมให้ผลดีกว่าการสั่งสอนเพียงอย่างเดียว

๑. คำถาม

คำตอบ.....

๒. คำถาม

คำตอบ.....

๓. คำถาม

คำตอบ.....

๔. คำถาม

คำตอบ.....

.

ใบงานที่ ๑๓

การพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากการฟังและการดู

คำชี้แจง เลือกฟังหรือดูรายการที่สนใจจากโทรทัศน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ๑ เรื่อง
แล้วนำมาเขียนสรุปเรื่อง เพื่อเตรียมพูด แล้วฝึกพูด

รายการโทรทัศน์ที่เลือกฟังหรือดู

.....

.....

สรุปเรื่องที่ฟังหรือดู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ การแบ่งประโยคเพื่อการสื่อสาร

ประโยคที่ใช้ในการสื่อสารมีหลายชนิด ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ เช่น

ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

- วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร - จุद्धรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
- ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า **ไม่ใช่ ไม่ได้ อยู่ด้วย** เช่น

- ฉันไม่ชอบชมการแสดง - นี่ไม่ใช่นิสัยของโอม
- ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำแสดงคำถาม **ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม** เช่น

- ใครแสดงเป็นมโนราห์ - หิวไหม เข้าห้องน้ำไหม
- โอมประทับใจอะไรจากการชมการแสดง

ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า **กรุณา โปรดช่วย** อยู่ด้วย เช่น

- กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง
- ช่วยกันรักษาสมบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย
- โปรดร่วมมือกับโรงละครแห่งชาติในการรักษาความสะอาด

ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า **อยาก ต้องการ ประสงค์** อยู่ด้วย เช่น

- ฉันอยากไปซื้อจักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
- ผมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย
- เราทุกคนประสงค์จะมีคอนเสิร์ตทำนองกลองไทยที่มีชื่อเสียง

ประโยคแสดงคำสั่ง ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ทำหรือห้ามไม่ให้ทำก็ได้ เช่น

- ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน - ห้ามถ่ายภาพ
- อย่าลืมนำไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก
- จงปฏิบัติตามตามระเบียบการเข้าชมโรงละครแห่งชาติ

ใบงานที่ ๑๔

ดูให้ดีภาพนี้มีอะไร

คำชี้แจง ดูภาพที่กำหนดให้ เขียนคำจากสิ่งที่พบเห็นในภาพแล้วนำคำเหล่านั้น
มาแต่งประโยค

	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ใบงานที่ ๑๕

เรียนรู้และจำแนกประโยค

คำชี้แจง อ่านประโยคที่กำหนดให้ พิจารณาและจำแนกว่าแต่ละประโยคจัดอยู่ใน
ประโยคประเภทใดทางซ้ายมือ พร้อมนำหมายเลขมาใส่ลงในกรอบ
หน้าข้อความทางขวามือ

๑. ประโยคบอกเล่า

กรุณาปิดโทรทัศน์มือถือระหว่างชมภาพยนตร์

๒. ประโยคคำสั่ง

วันนี้คุณปู่จะพาผมไปตุลละคร

๓. ประโยคขอร้อง

ฉันไม่เคยมีกระโปรงสีแดง

๔. ประโยคคำถาม

ห้ามสูบบุหรี่บริเวณนี้

๕. ประโยคปฏิเสธ

ผมต้องการไปพิพิธภัณฑเพื่อเป็นเพื่อนคุณป้า

๖. ประโยคแสดง
ความต้องการ

ขนมกล่อ่งนี้เป็นของใคร

ใบงานที่ ๑๖

ภาพนี้มีเรื่องราว

คำชี้แจง ดูภาพที่กำหนดให้ และเขียนเรื่องจากภาพพร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๗

สรรหาเรื่องราว สรุปใจความสำคัญ

คำชี้แจง อ่านเรื่องที่กำหนดให้ สรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็น พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

ทุ่งหญ้าแห่งหนึ่ง มีสัตว์น้อยใหญ่นานาชนิดมีวัวน้อยตัวหนึ่ง ชื่อ บัวลอยเป็นวัวสีขาว มีจุดสีแดง มันคิดว่ามันมีรูปร่างสง่างามที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย

วันหนึ่งบัวลอยได้เดินไปพบกับผีเสื้อที่เกาะคูดน้ำหวานจากดอกไม้ในทุ่งแห่งนั้น และพูดกับผีเสื้อว่า “เจ้าผีเสื้อ ลวดลายบนตัวของเจ้าไม่เห็นสวย อย่างที่ใครๆ เขาว่ากันเลย” เมื่อผีเสื้อได้ยินอย่างนั้นก็เกิดความน้อยใจ “ลวดลายบนตัวเราไม่สวยอย่างนั้นจริงหรือ” บัวลอยได้เดินต่อไปพบกับเจ้ากระต่าย และพูดกับกระต่ายว่า “ขาเจ้าทั้งสั้นและเล็กไม่เหมือนขาของเรา ที่มีความแข็งแรงและยาว เจ้าจะวิ่งเร็วไปกว่าเราได้อย่างไร” เมื่อกระต่ายได้ฟังอย่างนั้นก็ทำให้กระต่ายโกรธเจ้าบัวลอย บัวลอยได้ตีสัตว์ต่างๆ อีกหลายตัว เช่น กบ ว่าผีมีจุดสีดำน่าเกลียด ตีปูว่าตาโปนและขาเก ทำให้กบและปูไม่พอใจ ต่อมาเจ้าผีเสื้อ กระต่าย กบและปู ก็ได้เล่าความโอ้อวดของบัวลอยให้กับสัตว์ต่างๆ ฟัง สัตว์ทั้งหลายลงโทษบัวลอยด้วยการไม่พูดกับบัวลอย บัวลอยสังเกตเห็นว่าเมื่อมันเดินผ่านในทุ่งหญ้าแห่งนั้น บรรดาสัตว์ทั้งหลายจะหันหน้าหนีและไม่ยอมพูดทักทาย ในที่สุดบัวลอยก็สำนึกผิด จึงไปขอโทษผีเสื้อ กระต่าย กบและปู ทำให้สัตว์ต่างๆ พุดคุยกับบัวลอยเช่นเคย บัวลอยคิดในใจว่า การโอ้อวดหลงตัวเอง ไม่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน เกือบทำให้ไม่มีเพื่อนคบหา

๑. ตั้งชื่อเรื่อง เรื่อง.....

๒. ตัวละครในเรื่อง

๓. สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

๔. นักเรียนชอบเรื่องนี้หรือไม่ เพราะอะไร จงแสดงความคิดเห็น

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

อ่าน คิด เขียน เรียน นำใช้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๒

“ ชาวนาผู้ยากจนคนหนึ่งนำเห็ดโคนไปให้ราชาที่ดินโดยไม่คิดเงิน ราชาที่ดินคิดว่าเรามีเงินมากมายแต่ก็ไม่เคยให้อะไรใครกิน ชาวนาคนนี้เขามีน้ำใจงามต่อไปเราควรมีน้ำใจให้คนมากขึ้น ”

๑. คำว่า “ราชาที่ดิน” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. พระราชาเป็นเจ้าของที่ดิน

ข. พระราชาเป็นผู้มอบที่ดินให้

ค. คนที่มีที่ดินมากมาย

ง. ผู้ที่ให้ชาวนาเช่าที่ดิน

๒. การกระทำของชาวนาตรงกับคำพูดข้อใด

ก. น้ำใสใจจริง

ข. น้ำนิ่งไหลลึก

ค. น้ำก่ิงบนใบบอน

ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๕

“ พระสอนว่า หัวใจเศรษฐี คือ ขยัน ประหยัด อดทน ”

๓. ใครมีโอกาสเป็นเศรษฐี

ก. มะพร้าว ร่ำรวยแต่ไม่ประหยัด

ข. วิภา ยากจนแต่ชอบซื้อของราคาแพง

ค. ฟ้า ยากจนแต่ขยันทำงาน

ง. หยก ร่ำรวยเกี่ยวจรั้งการทำงาน

๔. พฤติกรรมของใครสอดคล้องกับคำสอนนี้

ก. เหนือ ชอบดูโทรทัศน์

ข. ทิวา ชอบเที่ยวกลางคืน

ค. สิริ ชอบเที่ยวห้างสรรพสินค้า

ง. กร ชอบอ่านหนังสือ

๕. ข้อความนี้มุ่งสอนให้ทำอะไร

ก. ซื่อสัตย์ สุจริต

ข. เรียนรู้ชีวิต

ค. ไม่เลื่องงาน

ง. ให้ขยัน ประหยัด

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๗

“แฝกเป็นหญ้าชนิดหนึ่ง ขึ้นเป็นกอ ใบแบนยาวใช้มุงหลังคา และใช้ทำยา เป็นพืชที่มีระบบรากลึกเมื่อปลูกแล้วจะช่วยรักษาหน้าดิน พระองค์จึงทรงแนะนำให้นำหญ้า ชนิดนี้ ไปปลูกเป็นชั้นบันได เพื่อเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน เพราะเมื่อฝนตกลงมาหญ้าแฝกจะช่วยดูดซึมน้ำไว้ ไม่ทำให้ดินและน้ำไหลไปสู่ที่อื่น ทำให้เขตพื้นที่ในแถบนั้น มีความชุ่มชื้น ”

๖. พระองค์ในที่นี้หมายถึงใคร

ก. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงเกษตร	ข. พระพุทธรูป
ค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ง. พระสงฆ์

๗. ข้อความใดใช้จุดประสงค์ของการปลูกหญ้าแฝก

ก. ลดการพังทลายของหน้าดิน	ข. ช่วยเสริมรายได้ให้แก่ราษฎร
ค. เพิ่มแร่ธาตุในดิน	ง. ลดความแห้งแล้ง

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ ๘ - ๑๐

" เอาไม่อยู่! คราบน้ำมันดิบทะลักเต็มหาดพร้าวเกาะเสม็ด"

เมื่อเวลา ๐๗.๐๐ น. วันที่ ๒๙ ก.ค. ผู้สื่อข่าวรายงานความคืบหน้า กรณีที่รับ น้ำมันดิบกลางทะเลของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เกิดรั่ว น้ำมันดิบไหลลงทะเลจำนวน ๕๐,๐๐๐ ลิตร เมื่อเช้าวันที่ ๒๗ ก.ค. ที่ผ่านมา และกระแสนคลื่นลมทะเล ได้พัดคราบน้ำมันเข้ามายังบริเวณเกาะเสม็ด จ.ระยอง เมื่อช่วงคืนที่ผ่านมา

ล่าสุดนายวิจิต ชาติไพสิฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง พร้อมด้วย นายภูซงค์ สฤทธิชัยกุล ผอ.ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑ เดินทางลงเรือข้ามเกาะเสม็ดไปยัง อ่าวพร้าว หมู่ ๔ ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง หลังจากเมื่อช่วงคืนที่ผ่านมา กลุ่มคราบน้ำมันดิบ ได้ทะลักเข้าชายหาดบริเวณอ่าวพร้าว ที่มีความยาวประมาณ ๖๐๐ เมตร ห่างจากฝั่ง ประมาณ ๒๐ เมตร คราบน้ำมันมีความหนาประมาณ ๒๐ - ๓๐ ซม. มีลักษณะสีดำหนา และห่างออกไปในทะเลประมาณ ๒๐๐ เมตร คราบน้ำมันจะเป็นลักษณะคล้ายฟิล์มบางๆ

๘. ข้อความพาดหัวข่าว หมายความว่าตรงกับข้อใด
- ก. บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
 - ข. "เอาไม่อยู่! คราบน้ำมันดิบทะลักเต็มหาดพร้าวเกาะเสม็ด"
 - ค. กระแสคลื่นลมทะเลได้พัดคราบน้ำมันเข้ามายังบริเวณเกาะเสม็ด
 - ง. คราบน้ำมันมีความหนาประมาณ ๒๐ - ๓๐ ซม. คราบน้ำมันจะเป็นลักษณะสีดำหนา
๙. ข้อความนี้ น่าจะเป็นข่าวประเภทใด
- ก. ข่าวกีฬา
 - ข. ข่าวเศรษฐกิจ
 - ค. ข่าวอาชญากรรม
 - ง. ข่าวการศึกษา
๑๐. ใจความสำคัญของข่าวคือข้อใด
- ก. ปลาฉลาม
 - ข. ปลาตาย
 - ค. ปะการัง
 - ง. คราบน้ำมันดิบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

สัญลักษณ์ แพนฟังก์ แพนภูมิจิ แพนที่

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สัญลักษณ์ แผ่นผัง แผนภูมิ แผนที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. สัญลักษณ์ในแผนที่นี้เกี่ยวข้องกับการเดินทางของบุคคลในข้อใด
- ก. หยกนั่งเรือดูปะการัง ข. แยมขับรถไปเที่ยวเขาใหญ่
ค. ปู่ที่นั่งเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา ง. ปีนขับรถไปเรื่อยๆ เพื่อชมธรรมชาติริมถนน

๒. จากสัญลักษณ์จราจรนี้ บุคคลตามข้อใดใช้ได้ถูกต้อง
- ก. นิดไม่ขับรถแข่งรถคันอื่น ข. น้อยไม่ขับรถเลียขวา
ค. นิ้มไม่ขับรถเลียซ้าย ง. นุ่นไม่ขับรถตรงไป

๓. การขับรถขณะฝนตก ควรใช้เครื่องหมายจราจรตามข้อใด

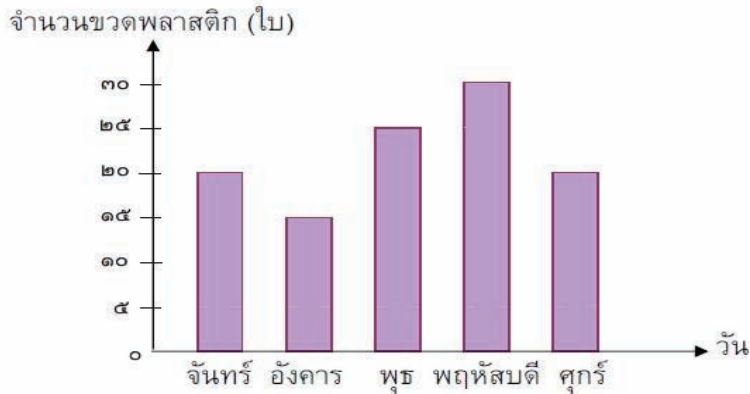
ข.

ง.

พิจารณาแผนภูมิต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔ - ๕

แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนขวดพลาสติกที่นักเรียนทิ้งในถึงขณะเป็นเวลา ๕ วัน

๔. วันใดบ้างที่นักเรียนทิ้งขวดพลาสติกมากกว่า ๒๐ ใบ
 - ก. วันจันทร์กับวันพุธ
 - ข. วันอังคารกับวันพุธ
 - ค. วันพุธกับวันพฤหัสบดี
 - ง. วันพฤหัสบดีกับวันศุกร์
๕. วันใดที่นักเรียนทิ้งขวดพลาสติกน้อยที่สุด
 - ก. วันจันทร์
 - ข. วันอังคาร
 - ค. วันพุธ
 - ง. วันพฤหัสบดี
๖. แผนที่ประเทศไทยมีรูปร่างลักษณะคล้ายอาวุธของใคร
 - ก. रामสูร
 - ข. เมฆลา
 - ค. พระราม
 - ง. แก้วหน้าม้า

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗

เด็กผู้ชายชอบเล่นฟุตบอล การเล่นฟุตบอลเป็นการออกกำลังกายที่ดี และเป็นกีฬาที่ฝึกให้เด็กเล่นเป็นหมู่ ผู้เล่นฟุตบอลจะต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าเราเล่นฟุตบอลแพ้ เราก็ต้องยอมรับ และไม่โทษกันว่าใครเล่นไม่ดี เราจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

- ๗ . ข้อใดสอดคล้องกับข้อความที่อ่าน
 - ก. โทนจับมือกับทีมคู่แข่งเมื่อจบเกมการแข่งขัน
 - ข. ทูยแสดงความไม่พอใจคู่แข่ง
 - ค. ทินฟุตบอลระดับชั้นกรรมการผู้ตัดสิน
 - ง. ทองโอรชเพื่อนในทีมที่เล่นไม่ดี

๘. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการสร้างแผนภาพความคิด

ก. ความคิดรวบยอดหรือใจความสำคัญ

ข. กำหนดบทบาทของตัวละคร

ค. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด

ง. กำหนดชื่อเรื่อง

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ๙ - ๑๐

แพะกับผลองุ่น

มีแพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพราน เข้าไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่ต้นองุ่นจนเมื่อมันแน่ใจว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันก็ลุกขึ้นแล้วเริ่มกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่นที่มันเข้ามาอาศัยหลบภัยอยู่นั่นเอง ส่วนนายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหวจึงหวนกลับมา พบว่าแพะกำลังกินองุ่นอยู่ก็ยิงแพะ จนถึงแก่ความตาย การกระทำของนายพรานในครั้งนี้ นับว่าสมควรที่แพะผู้ลี้ภัยของคุณต่อต้นองุ่น ควรได้รับเป็นอย่างยิ่ง

๙. จากเรื่องที่อ่าน ข้อใดเปรียบเทียบต้นองุ่นได้เหมาะสมที่สุด

ก. แม่

ข. พระ

ค. ครู

ง. เพื่อน

๑๐. จากเนื้อเรื่อง แพะขาดคุณธรรมข้อใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความกตัญญู

ค. ความมีวินัย

ง. ความสามัคคี

ตัวอย่างป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ

ห้องน้ำหญิง-ชาย

ระวังไฟฟ้าแรงสูง

ห้ามสูบบุหรี่

ห้ามถ่ายรูป

ห้ามใช้เสียง

ห้ามกลับรถ

ห้ามจอด

ให้หยุดรถ

ทางออกฉุกเฉิน

ห้ามเลี้ยวซ้าย

ห้ามเลี้ยวขวา

ร้านอาหาร

ทิ้งขยะให้ลงถัง

ห้ามใช้โทรศัพท์

ระวังทางต่างระดับ

จุดปฐมพยาบาล

สัญญาณไฟข้างหน้า

ห้ามแซง

ห้ามผ่าน

ระวังถนนลื่น

ใบความรู้ การอ่านสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนภาษาที่ใช้สื่อสาร ซึ่งในชีวิตประจำวัน จะพบเห็นสัญลักษณ์ต่างๆมากมาย เช่น ป้ายจราจรเป็นสัญลักษณ์แทนประโยคหรือข้อความต่างๆ เนื่องจากผู้ขับขี่ จะไม่มีเวลาอ่าน เครื่องหมายเหล่านั้นจะติดไว้ให้เห็นได้ชัดเจน และเห็นได้แต่ไกล เพื่อผู้ขับขี่จะปฏิบัติตามได้ถูกต้อง สัญลักษณ์จราจรส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นสากล หากจะมีข้อแตกต่างปลีกย่อยเล็กน้อย ก็ยังอยู่ในแนวเดียวกับที่จะทำความเข้าใจได้

ตัวอย่าง สัญลักษณ์จราจร

หมายถึง ห้ามกลับรถ

หมายถึง ห้ามจอด

หมายถึง ห้ามตรง

หมายถึง วงเวียน

หมายถึง หยุดตรวจ

หมายถึง จำกัดความเร็ว

หมายถึง ห้ามจอดรถ

หมายถึง ทางขึ้น

หมายถึง ทางลง

หมายถึง รถวิ่งสวนทาง

หมายถึง ระวังถนนลื่น

หมายถึง ให้ทาง

ใบงานที่ ๑๑
การอ่านสัญลักษณ์

คำชี้แจง เขียนความหมายของสัญลักษณ์จราจรที่กำหนดให้

๑.		☞	๖.		☞
๒.		☞	๗.		☞
๓.		☞	๘.		☞
๙.		☞	๑๐.		☞
๑๑.		☞	๑๒.		☞

ใบงานที่ ๐๒ การอ่านสัญลักษณ์

คำชี้แจง วาดภาพสัญลักษณ์จราจรที่นักเรียนรู้จัก พร้อมทั้งบอกความหมาย และระบายสีให้สวยงาม

๑.

หมายถึง.....

๒.

หมายถึง.....

๓.

หมายถึง.....

๔.

หมายถึง.....

๕.

หมายถึง.....

๖.

หมายถึง.....

ใบความรู้ การอ่าน การเขียนแผนภูมิแท่ง

แผนภูมิ หมายถึง รูปภาพหรือรูปเรขาคณิตที่ใช้แทนขนาดของข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลทางสถิติ

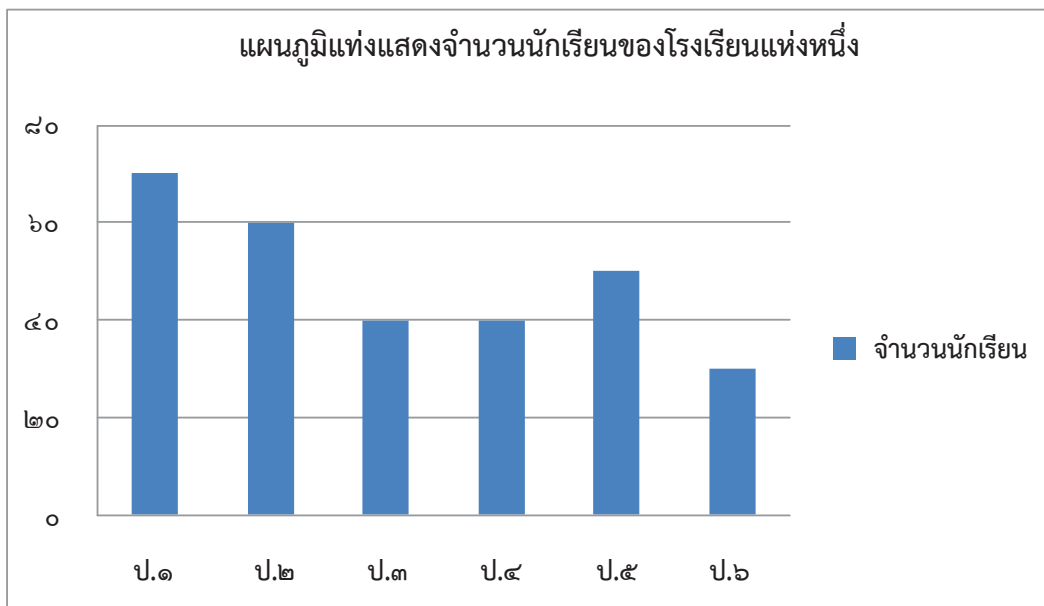
แผนภูมิมี่ ๓ รูปแบบ ได้แก่ แผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิวงกลม

ส่วนประกอบของแผนภูมิแท่งมี ๒ ส่วน คือ

๑. ชื่อแผนภูมิ
๒. ตัวแผนภูมิ

การอ่านแผนภูมิแท่ง คือ สามารถอ่านจำนวนได้จากเส้นแสดงจำนวน

ตัวอย่าง การอ่านแผนภูมิแท่ง

คำถาม	คำตอบ
๑. แผนภูมิแท่งข้างบนนี้แสดงอะไร	แผนภูมิแสดงจำนวนนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง
๒. โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนชั้น ป.๒ กี่คน	มีนักเรียนชั้น ป.๒ จำนวน ๖๐ คน
๓. โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมดกี่คน	โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมด ๒๙๐ คน

การเขียนแผนภูมิแท่ง

การเขียนแผนภูมิแท่ง

เป็นการใช้แท่งรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากแทนข้อมูลต่างๆ โดยแต่ละแท่งต้องมีความกว้างเท่ากัน ส่วนความสูงหรือความยาวของแท่งขึ้นอยู่กับจำนวนข้อมูลในแต่ละรายการ

การเขียนแผนภูมิแท่ง มีขั้นตอนการเขียน ดังนี้

๑. ลากเส้นตรงในแนวตั้งและแนวนอนให้ตั้งฉากกัน และพบกันที่ 0 เส้นตรงในแนวตั้ง เรียกว่า แกนตั้ง และเส้นตรงในแนวนอน เรียกว่า แกนนอน
๒. กำหนดให้แกนหนึ่งแสดงจำนวนของข้อมูล และอีกแกนหนึ่งจะแสดงข้อมูลแต่ละรายการ
๓. เขียนแท่งสี่เหลี่ยมแสดงจำนวนแต่ละรายการที่กำหนดให้

กิจกรรมทดสอบความเข้าใจ

๑. นักเรียนเขียนแผนภูมิแท่ง แสดงจำนวนเด็กที่เกิดในเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายนของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งจากข้อมูลที่กำหนดให้

เดือน	จำนวนเด็กแรกเกิด (คน)
มกราคม	๙๐
กุมภาพันธ์	๖๐
มีนาคม	๗๐
เมษายน	๕๐
พฤษภาคม	๔๐
มิถุนายน	๔๐

๒. อ่านแผนภูมิแท่ง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน มีเด็กเกิดทั้งหมดกี่คน

.....

๒. เดือนใดมีเด็กเกิดน้อยที่สุด จำนวนกี่คน

.....

๓. เดือนใดมีเด็กเกิดมากที่สุด จำนวนกี่คน

.....

๔. ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม มีเด็กเกิดมากกว่าเดือน พฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน กี่คน

๕. เดือนใดมีเด็กเกิดจำนวนเท่ากัน เป็นจำนวนกี่คน

.....

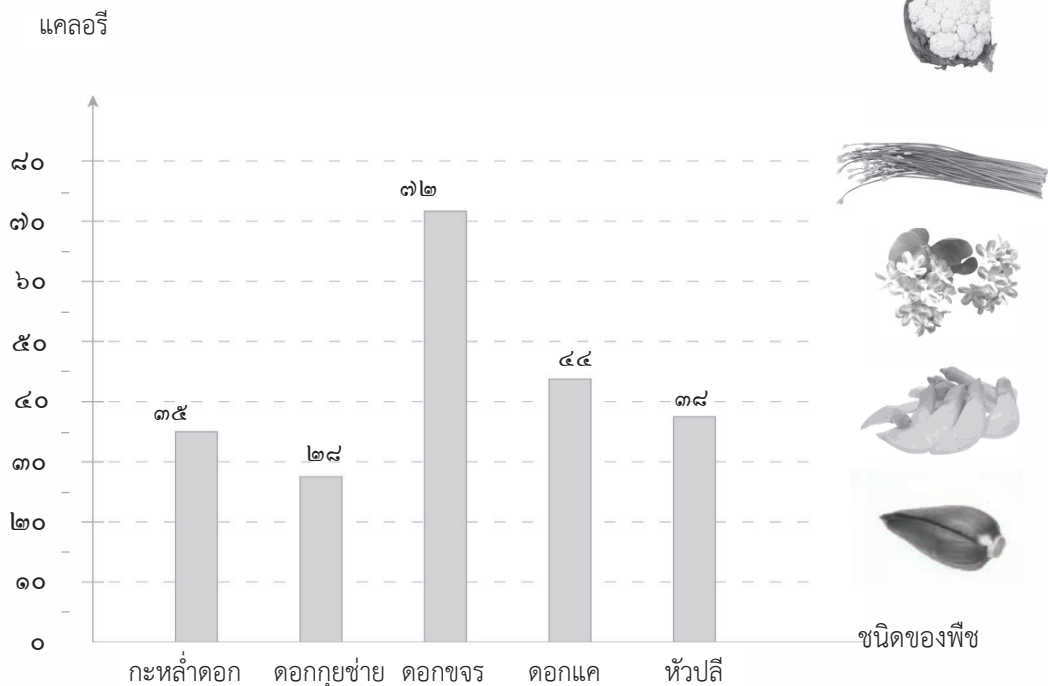

ใบงานที่ ๐๓

อ่าน เขียน แผนภูมิแท่ง

คำชี้แจง อ่านแผนภูมิแท่งและตอบคำถาม

แคลอรีในพืช ๑๐๐ กรัม

- พืชชนิดใดให้แคลอรีมากที่สุด ปริมาณเท่าใด
.....
- พืชชนิดใดให้แคลอรีน้อยที่สุด ปริมาณเท่าใด
.....
- เรียงลำดับชนิดของพืชที่ให้แคลอรีน้อยที่สุดไปหามากที่สุด
.....
- ดอกแคมีปริมาณแคลอรีน้อยกว่าดอกขจรเท่าไร
.....
- ดอกกุยช่าย ดอกขจร และดอกแค อย่างละ ๑๐๐ กรัม มีปริมาณแคลอรีรวมกันเท่าไร
.....

ใบงานที่ ๐๔

การเขียนแผนภูมิแท่ง

คำชี้แจง เขียนแผนภูมิแท่งจากข้อมูลต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตาราง ข้อมูลนักเรียนที่ชอบเรียนวิชาต่าง ของนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง

ลำดับที่	รายวิชา	จำนวนนักเรียน
๑	คณิตศาสตร์	๒๐
๒	ภาษาไทย	๒๕
๓	ภาษาต่างประเทศ	๑๐
๔	วิทยาศาสตร์	๕
๕	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๐
๖	สุขศึกษาและพลศึกษา	๑๕
๗	ศิลปะ	๑๐
๘	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๕

ใบความรู้ การอ่านแผนที่

แผนที่ หมายถึง แบบที่เขียนย่อเพื่อจำลองลักษณะของพื้นผิวโลกซึ่งไม่สามารถ
หากกระดาษแผ่นใหญ่ที่จะวางทาบบนพื้นผิวโลกทั้งหมดได้ จึงต้องย่อส่วนให้มีขนาดเล็กลง
แต่ยังคงรักษาลักษณะให้เหมือนของเดิม

การอ่านแผนที่ มีวิธีการ ดังนี้

๑. อ่านชื่อแผนที่ ตามหัวข้อที่ต้องการศึกษา เช่น ต้องการศึกษเกี่ยวกับเรื่อง
การปกครองของประเทศไทยต้องอ่านแผนที่รัฐกิจ หรือต้องการศึกษาเกี่ยวกับที่ตั้งของภูเขา
และแม่น้ำสายต่างๆ ต้องอ่านแผนที่แสดงภูเขาและแม่น้ำ หรืออ่านแผนที่ทางกายภาพ
๒. อ่านมาตราส่วน แผนที่ส่วนใหญ่จะระบุมาตราส่วนไว้เพื่อให้ทราบว่ามีกรย่อลง
มาจากของจริง
๓. อ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ที่อยู่ในแผนที่ ว่าสัญลักษณ์แต่ละอย่างหมายถึงอะไร เช่น

สัญลักษณ์	Legend	
	ที่ตั้งจังหวัด	Province Location
	อำเภอ	Amphoe (District)
	สถานที่ท่องเที่ยว	Tourist Attraction
	สถานีรถไฟ	Railway Station
	ทางหลวง	Highway
	แม่น้ำ, แหล่งน้ำ	River, Stream
	เส้นขอบเขตประเทศ	International Boundary
	เส้นขอบเขตจังหวัด	Province Boundary
	เส้นขอบเขตอำเภอ	District Boundary
	ทางรถไฟ	Railway

๑. ภูเขาสำคัญ

ภาคเหนือ

- เทือกเขาแดนลาว เป็นเทือกเขาพรมแดนไทย – พม่า (ชื่อแดนลาว แต่กั้นไทย-พม่า)
- เทือกเขาหลวงพระบาง เป็นเทือกเขาพรมแดนไทย – ลาว
- เทือกเขาถนนธงชัย เป็นเทือกเขาพรมแดนไทย – พม่า
 - * เป็นเทือกเขาที่ยาวที่สุด และสูงสุดของประเทศไทย
 - * จุดสูงสุดของประเทศไทย คือ ดอยอินทนนท์ บนเทือกเขาถนนธงชัย จ.เชียงใหม่

ภาคกลาง

- เทือกเขาเพชรบูรณ์ กั้นภาคกลางกับภาคอีสาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

- เทือกเขาเพชรบูรณ์, ดงพญาเย็น (วางตัวเหนือ – ใต้ , แนวตั้ง)
- เทือกเขาสันกำแพง, พนมดงรัก (วางตัวแนวตะวันตก – ออก , แนวนอน)
- เทือกเขาภูพาน (วางตัวแนวตะวันตก – ออก , แนวนอน กลางภาค)

ภาคตะวันตก

- เทือกเขาตะนาวศรี เป็นเทือกเขาพรมแดนไทย – พม่า

ภาคตะวันออก

- เทือกเขาจันทบุรี
- เทือกเขาบรรทัด กั้นพรมแดนไทย – กัมพูชา

ภาคใต้

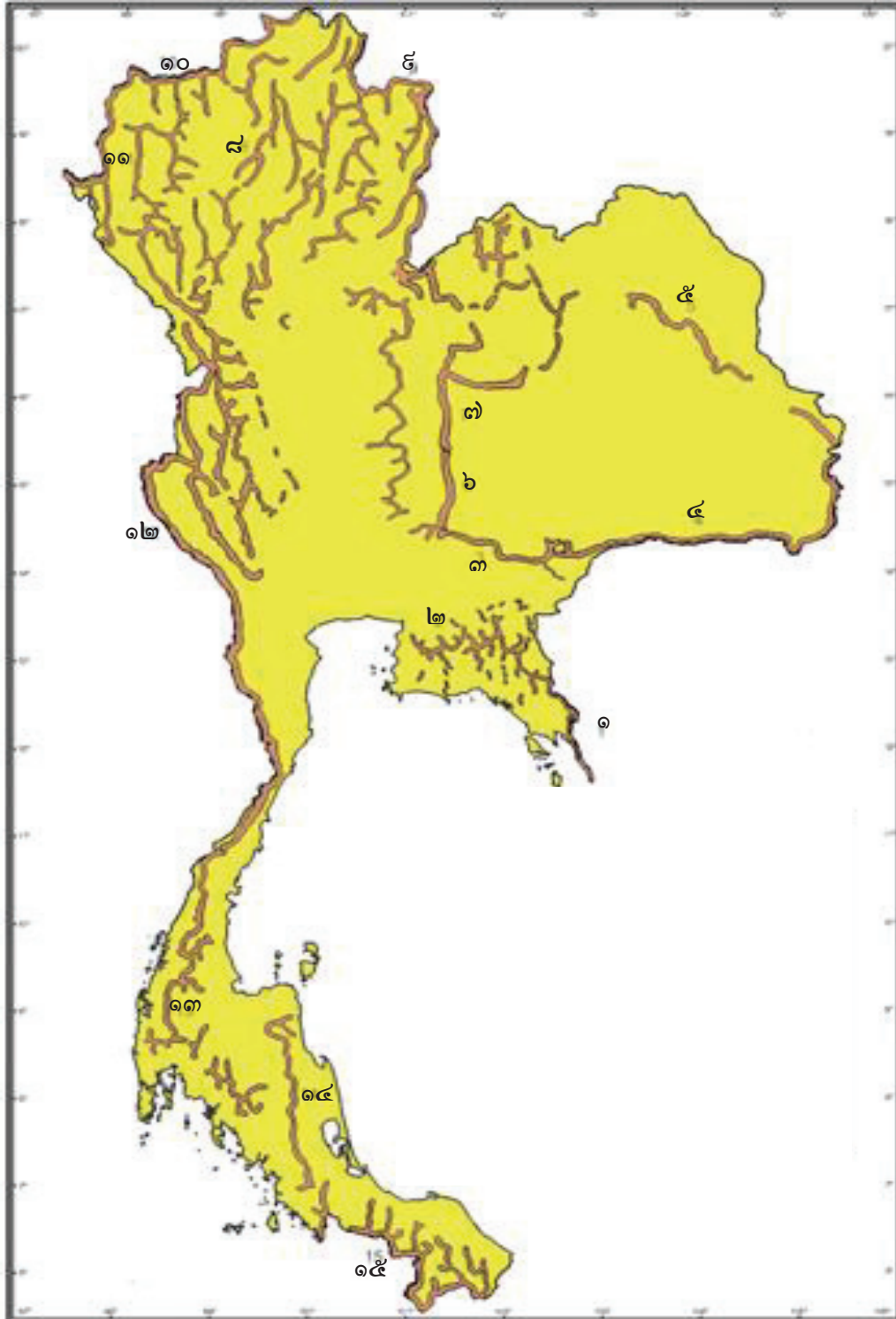
- เทือกเขาภูเก็ต
- เทือกเขานครศรีธรรมราช
- เทือกเขาสันกาลาศรี กั้นพรมแดนไทย - มาเลเซีย

๒. แม่น้ำสำคัญ

- ภาคเหนือ :- แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน
- ภาคกลาง :- แม่น้ำเจ้าพระยา (สายใหญ่และสำคัญที่สุดของประเทศ) แม่น้ำท่าจีน
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :- แม่น้ำชี (สายยาวที่สุดของประเทศ) แม่น้ำมูล
- ภาคใต้ :- แม่น้ำตาปี
- ภาคตะวันตก :- แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำแควใหญ่

ใบงานที่ ๐๕ การอ่านแผนที่

คำชี้แจง เขียนชื่อภูเขาตามหมายเลขที่กำหนดให้

ชื่อภูเขาตามหมายเลขที่กำหนดให้

หมายเลข ๑

หมายเลข ๒

หมายเลข ๓

หมายเลข ๔

หมายเลข ๕

หมายเลข ๖

หมายเลข ๗

หมายเลข ๘

หมายเลข ๙

หมายเลข ๑๐

หมายเลข ๑๑

หมายเลข ๑๒

หมายเลข ๑๓

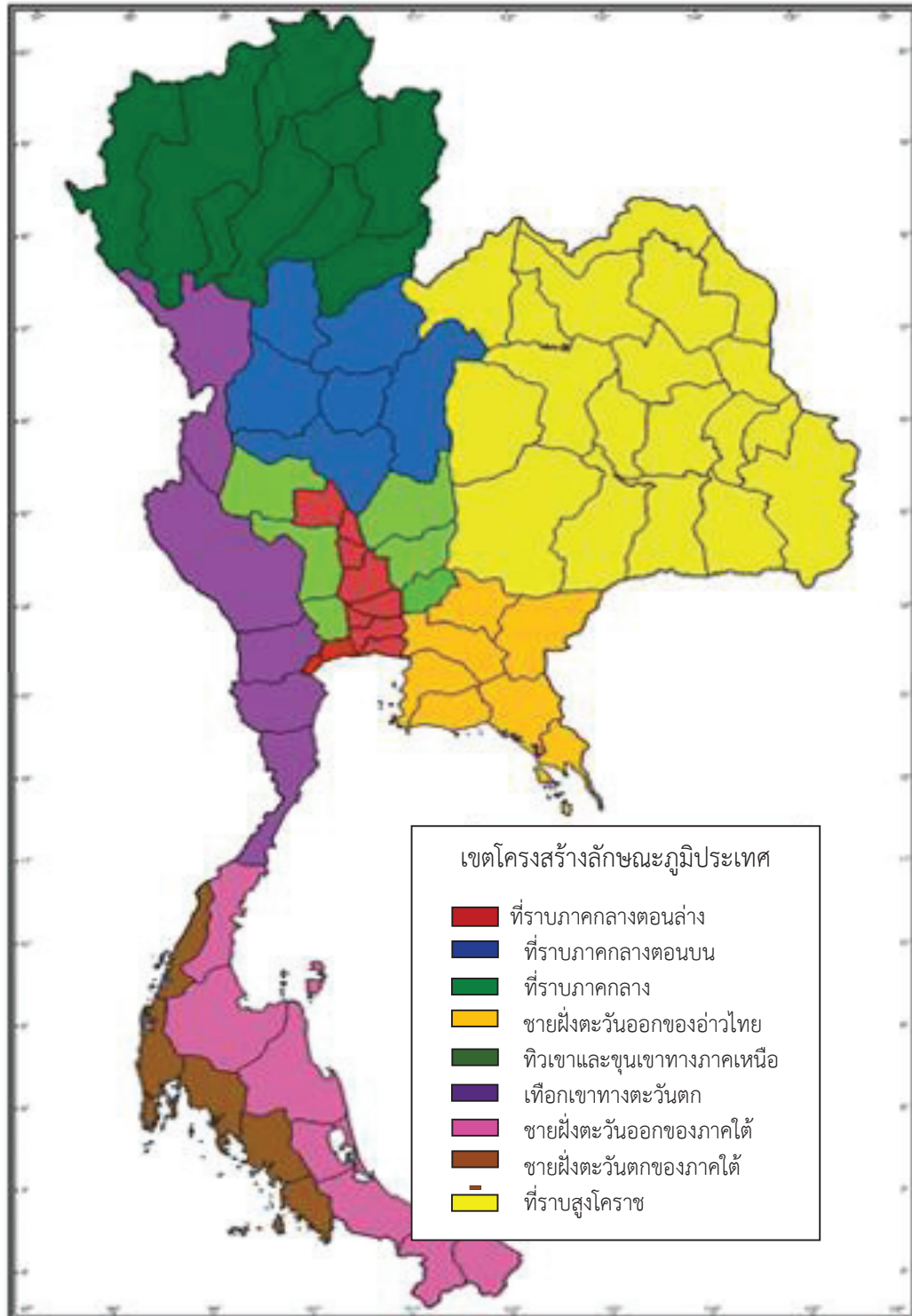
หมายเลข ๑๔

หมายเลข ๑๕

ใบงานที่ ๐๖

การอ่านแผนที่

คำชี้แจง เขียนจังหวัดลงในแต่ละภาคให้ได้มากที่สุด

เขียนจังหวัดลงในแต่ละภาคให้ได้มากที่สุด

๑. จังหวัดในภาคเหนือ

.....
.....
.....

๒. จังหวัดในภาคกลาง

.....
.....
.....

๓. จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

.....
.....
.....

๔. จังหวัดในภาคตะวันออก

.....
.....
.....

๕. จังหวัดในภาคตะวันตก

.....
.....
.....

๖. จังหวัดในภาคใต้

.....
.....
.....

การแบ่งภาคต่างๆของประเทศไทย

แสดงที่ตั้งของทางหลวง

- ทางหลวงสายที่ขึ้นต้นด้วยหมายเลข ๑ แสดงว่าทางสายนั้นอยู่ในภาคเหนือ
- ทางหลวงสายที่ขึ้นต้นด้วยหมายเลข ๒ แสดงว่าทางสายนั้นอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ทางหลวงสายที่ขึ้นต้นด้วยหมายเลข ๓ แสดงว่าทางสายนั้นอยู่ในภาคกลาง ตะวันออก และภาคใต้ตอนบน
- ทางหลวงสายที่ขึ้นต้นด้วยหมายเลข ๔ แสดงว่าทางสายนั้นอยู่ในภาคใต้

การจำแนกระบบหมายเลขทางหลวง

ในปัจจุบันมีอยู่ ๔ สาย คือ

- แผ่นดินหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) จากกรุงเทพฯ-เชียงราย
- แผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) จากสระบุรี-หนองคาย
- แผ่นดินหมายเลข ๓ (ถนนสุขุมวิท) จากกรุงเทพฯ-ตราด
- แผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) จากกรุงเทพฯ-อ.สะเดา จ.สงขลา

ใบงานที่ ๐๗

เส้นทางหลวง

คำชี้แจง บอกเส้นทางหลักที่สำคัญของประเทศไทย และตอบคำถาม

๑. ถ้าเดินทางไปภาคเหนือ จะใช้เส้นทางหลักคือ.....

๒. ถ้าเดินทางไปตะวันออก จะใช้เส้นทางหลักคือ.....

๓. ถ้าเดินทางไปภาคอีสาน จะใช้เส้นทางหลักคือ.....

๔. ถ้าเดินทางไปภาคใต้ จะใช้เส้นทาง.....

๕. บ้านของฉันอยู่จังหวัด.....อยู่ในภาค.....

เส้นทางหลักเมื่อจะเดินทางเข้ากรุงเทพฯ คือถนนสาย.....

มีจังหวัดที่ต้องเดินทางผ่านคือ

.....

.....

.....

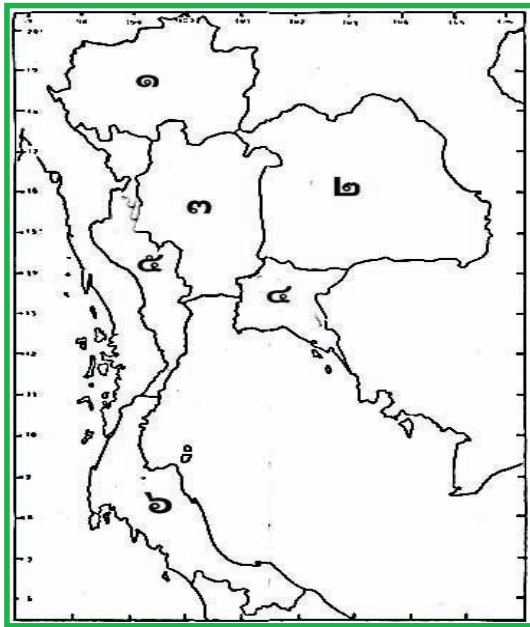
.....

ใบงานที่ ๐๘

การอ่านแผนที่

คำชี้แจง เขียนชื่อภาคของประเทศไทยตามหมายเลขที่กำหนดให้ถูกต้องแล้วระบายสีให้สวยงามและยกตัวอย่างจังหวัดในแต่ละภาคมา ๓ จังหวัด

๑.
✂ ✂ ✂
๒.
✂ ✂ ✂
๓.
✂ ✂ ✂
๔.
✂ ✂ ✂
๕.
✂ ✂ ✂
๖.
✂ ✂ ✂

ใบงานที่ ๐๙ การอ่านแผนที่

คำชี้แจง ตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. เมืองหลวงของประเทศไทยคือเมืองใด
๒. ภูเขาที่คั่นพรมแดนไทยกับประเทศลาว คือภูเขาใด
๓. ภาคใดของประเทศไทยมีภูเขามากที่สุด
๔. ทางภาคใต้ของประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศอะไร.....
๕. แม่น้ำสายใดที่คั่นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว.....

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น แผนภาพความคิด แผนภาพความหมาย เป็นการแสดงความรู้โดยใช้ภาพ คือ การนำข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริง มาจัดเป็นระบบ สร้างเป็นแผนความคิด หรือ จัดความคิดโดยนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อย แล้วนำมาจัดลำดับเป็นแผนความคิดซึ่งจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน – การเขียน ทำให้ รู้จักรวบรวมความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นระบบซึ่งจะจดจำ ได้ง่าย และแม่นยำยิ่งขึ้น ใช้จัดขอบเขตความรู้ ความคิด เพื่อกำหนดทิศทางของเรื่อง ที่จะเขียน ทำให้งานเขียน มีประเด็นที่ชัดเจน และได้ความครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพโครงเรื่อง

๑. กำหนดชื่อเรื่อง หรือ ความคิดรวบยอด
๒. ระดมสมองคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดสำคัญนั้นแล้ว จดบันทึกไว้เป็นคำหรือกลุ่มคำสั้น ๆ
๓. นำคำ หรือ กลุ่มคำที่จดบันทึกไว้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่มตั้งชื่อ กลุ่มคำเป็นหัวข้อย่อย แล้วเรียงลำดับกลุ่มคำตามความสำคัญ
๔. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์และ เนื้อหาของเรื่อง

รูปแบบแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องมีหลายแบบ ในที่นี้จะขอเสนอรูปแบบที่นิยมใช้ ๓ แบบ คือ

๑. แผนภาพกิ่ง
๒. แผนภาพการจัดความคิด
๓. แผนภาพความคิด

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ลูกแกะตัวหนึ่งกระหายน้ำจัด มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำเพื่อที่จะดื่มน้ำดับกระหาย แต่เมื่อไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ ได้เห็นจระเข้ตัวหนึ่งนอนกบดานอยู่ใกล้กับริมฝั่ง ลูกแกะจึง ล้มเลิกความคิดที่จะกินน้ำ มันรีบหันหลังกลับทันที จระเข้จึงร้องถามว่า “อ้าว ! เจ้าแกะน้อย เจ้าจะมากินน้ำไม่ใช่หรือ ทำไมรีบตัวนกลับเสียล่ะ ลูกแกะเดินพลาง ตอบพลางไม่เหลียวหลังว่า ช่างเถอะ การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับการรอดกิน ลูกแกะของท่านดอก”

นิทานอีสป ฉบับสอนเด็ก

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ตัวละคร/ใคร/อะไร	ลูกแกะ, จระเข้
เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน	ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง
เหตุการณ์	ลูกแกะกระหายน้ำแต่เมื่อไปถึงแม่น้ำพบจระเข้นอนรอเหยื่ออยู่จึงยอมอดน้ำเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้
ผลของการกระทำ	ลูกแกะรอดชีวิตจากการเป็นอาหารของจระเข้
ข้อคิด/คติสอนใจ	คนที่มีความฉลาดรอบคอบ ย่อมรู้จักพาตนให้พ้นภัยได้

ใบงานที่ ๑๐

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง อ่านเรื่อง นกกระจอกเทศและเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่องที่กำหนดให้

นกกระจอกเทศ

นกกระจอกเทศเป็นนกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกแต่บินไม่ได้ มีถิ่นกำเนิดในแอฟริกาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศได้เป็นอย่างดี จึงมีการนำนกกระจอกเทศไปเลี้ยงกันทุกภูมิภาคทั่วโลกส่วนต่างๆ ของนกกระจอกเทศสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ทั้งขน เนื้อ หนัง น้ำมัน ไข่ ซึ่งเนื้อของนกกระจอกเทศมีไขมันและ คอเลสเตอรอล ต่ำกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่นๆ ขนมีลักษณะอ่อนนุ่ม ใช้ทำเครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย ไม้ปิดฝุ่นสำหรับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันไข่เป็นส่วนประกอบของการทำเครื่องสำอาง ไข่สามารถนำมาบริโภค ไข่ของนกกระจอกเทศเป็นไขนก ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีน้ำหนักมากกว่า ๑ กิโลกรัม ตัวเมียจะผลัดกันฟักไข่ตอนกลางวัน ส่วนตัวผู้จะช่วยฟักไข่ในตอนกลางคืน เวลาการฟักไข่นานประมาณ ๖ สัปดาห์ ลูกนก ที่เกิดใหม่แข็งแรงมาก และโตเต็มที่เมื่อมีอายุ ๓ - ๔ ปี

เรื่อง.....

สถานที่

เหตุการณ์

.....

.....

ประเด็นสำคัญ

.....

การกระทำ

.....

.....

ผลของการกระทำ

.....

ใบงานที่ ๑๑

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากบทร้อยกรอง ที่กำหนดให้

กาลครั้งหนึ่งยังมีคนตัดไม้
จนมาพบไม้ถูกใจใกล้ลำธาร
ทันใดขวานหล่นไปตกในน้ำ
ฝ่ายเทวาแห่งป่าเขาลำเนาไพร
คนตัดไม้ใจซื่อถือความสัตย์
เทพก็ให้ขวานเงินมาลงดู
เทพเห็นคนตัดไม้ใจซื่อมั่น
จึงมอบขวานเงินทองของจำนน

เข้าป่าได้หมายฝันมาปรุงอาหาร
จึงใช้ขวานตัดถนัดใจ
จะลงดำขวานนั้นได้ไหน
มางมให้เป็นขวานทองลงใจดู
บอกแน่ชัดไม่ต้องการขวานทองหรู
บอกให้รู้ไม่ใช่ขวานงานของตน
สิ่งสำคัญคนดีแท้แม้ขัดสน
เป็นลาภผลความดีที่ทำมา

เรื่อง.....

ใคร/อะไร.....

ประเด็นสำคัญ

การกระทำ

ผลของการกระทำ

ใบความรู้ การอ่านสรุปใจความสำคัญ

☺ การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ ☺

การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

ลักษณะของสรุปใจความสำคัญ

๑. เป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ได้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
๒. ข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
๓. ส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ

☀ การพิจารณาใจความสำคัญ ☀

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

๑. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า ดังนี้
 - ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้าและมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป
 - ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า โดยกล่าวถึงรายละเอียดต่างๆ อย่างคลุมๆ ไว้ก่อนในตอนต้น
 - ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง

๒. อ่านจับใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆ ย่อหน้า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแบบนี้ มีหลักสำคัญของการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- อ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ
- อ่านให้ละเอียด
- อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม นำมาเรียบเรียง ให้ละเอียด และมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

◎ วิธีการอ่านสรุปใจความสำคัญ ◎

ขึ้นอยู่กับความชอบว่าจะทำอะไร เช่น ชีตเส้นใต้ หรือตีเส้นล้อมกรอบข้อความสำคัญ การใช้สีต่างๆ กันแสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การทำบันทึกย่อก็เป็นขบวนการส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล แต่ผู้อ่านควรย่อด้วยภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะวิธีนี้อาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไป อันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

✍ หลักการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ ✍

๑. อ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านจากซ้ายไปขวาทีละตัว
๒. อย่าอ่านทุกตัวอักษร เพราะจะทำให้อ่านได้ช้า
๓. ฝึกกวาดสายตาเป็นห่วงๆ เพื่อจะได้อ่านได้ที่ละประโยคๆ ซึ่งจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็ว
๔. พยายามเก็บความของแต่ละคน เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้ว โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
๕. ขณะที่อ่านต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้นเป็นเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร เมื่ออ่านจบแล้วจะได้ตอบปัญหาที่ตั้งไว้ได้
๖. พยายามให้ความสนใจในสิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียว เมื่อต้องการจะอ่านเพื่อตอบปัญหา หรือจับใจความก็ไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษา หรือเรื่องราวอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในความต้องการ
๗. อย่าพยายามอ่านช้าเพราะจะทำให้เสียเวลา ในบางครั้งเราอาจจะได้ทราบความหมายจากประโยคถัดไปได้
๘. ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมออ่านหนังสือหลายๆ ประเภท เพื่อให้เกิดความชำนาญในการอ่านใดๆ

✎ สรุป ✎

๑. อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และจับใจความสำคัญ
๒. ทบทวนโดยตั้งคำถามในใจว่าเรื่องที่อ่าน นั้นมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
ทำไม เมื่อไร
๓. เขียนข้อความที่มีความสัมพันธ์อย่างสั้น ๆ ด้วยภาษาที่ สละสลวย กะทัดรัด

ตัวอย่างข้อความ

เช้าวันรุ่งขึ้น เสียงไก่ขัน เอ๊ก ! อี้ ! เอ๊ก ! เอ๊ก ! ฉันและน้องตื่นขึ้น
แล้วชวนกันไปอาบน้ำ พอแต่งตัวเสร็จก็ออกไปวิ่งเล่นที่สนามหญ้าหน้าบ้าน
ฉันพบเห็นดอกหนึ่ง กำลังบานมีขนาดใหญ่มาก ฉันกับน้องยืนดูด้วยความสนใจ
คุณน้ำซึ่งตื่นเช้า เช่นกันรีบเดินเข้ามาห้ามฉัน และน้องแต่ต้องเพราะอาจ
เป็นเห็ดพิษ

✎ ใจสำคัญของข้อความนี้ คือ ฉันและน้องไปพบเห็นดอกขนาดใหญ่มาก
แต่น้ำบอกว่าเห็ดที่พบ อาจเป็นเห็ดมีพิษ

ใบความรู้ การอ่านสรุปใจความสำคัญ

อ่านนิทานเรื่อง “หมากับเงา” แล้วร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ

หมากับเงา

หมาตัวหนึ่งคาบก้อนเนื้อวิ่งข้ามสะพานมา เมื่อถึงกลางสะพานก็ก้มมองลงไปใต้น้ำ เบื้องล่างเห็นหมาตัวหนึ่งกำลังคาบเนื้อชิ้นใหญ่กว่า "โอ้โห! เจ้าหมาเนี่ยมันได้เนื้อมาจากไหนนะ ชิ้นใหญ่กว่าเราเสียอีก"

เจ้าหมาคิดในใจด้วยความละโมภ จึงอ้าปากเห่ากรรโชกหมายจะแย่งเอาเนื้อก้อนนั้น มาครองทันทีที่อ้าปาก เนื้อที่คาบอยู่ก็ร่วงหล่นลงน้ำ กว่าจะสำนึกได้ว่าหมากับก้อนเนื้อที่เห็น คือเงาของตัวเองในน้ำก็สายเกินไปเสียแล้ว

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “หมากับเงา” โลกมามากลมหาย

สรุปใจความสำคัญ หมาตัวหนึ่งคาบก้อนเนื้อวิ่งข้ามสะพานมา เห็นเงาของตัวเองใต้น้ำ นึกว่าเป็นหมาตัวอื่นกำลังคาบเนื้อชิ้นใหญ่กว่าจะแย่งเอาเนื้อทันทีที่อ้าปาก เนื้อที่คาบอยู่ก็ร่วงหล่นลงน้ำ กว่าจะสำนึกได้ก็สายเกินไปเสียแล้ว

ใบความรู้ การอ่านสรุปใจความสำคัญ

อ่านนิทานเรื่อง “สิงโตกับแพะ” แล้วร่วมสรุปใจความสำคัญ

สิงโตกับแพะ

วันหนึ่งในฤดูร้อนแห้งแล้งและอบอ้าว สิงโตและแพะต่างเดินทางน้ำดื่มจนมาพบกันที่หนองน้ำแห่งขอดแห่งหนึ่ง สัตว์ทั้งสองทะเลาะถกเถียงแย่งกินน้ำจนกลายเป็นเหตุให้เกิดการต่อสู้ขึ้น ในที่สุด สิงโตกับแพะก็เหนื่อยหอบ นอนหมดเรี่ยวแรงด้วยกันทั้งคู่ สิงโตมองเห็นฝูงแร้งบินร่อนคอยที่อยู่จึงคิดขึ้นได้ แล้วพูดว่า

“นี่เจ้าแพะ! ข้าคิดว่าเราควรแบ่งน้ำกันดื่มดีกว่าจะมาสู้กันจนตายกลายเป็นอาหารของแร้งทั้งฝูงนะ” เจ้าแพะก็เห็นด้วย ทั้งสองจึงเลิกต่อสู้และแบ่งน้ำกันโดยดี

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ คือ

“จงพอใจกับการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กัน ดีกว่าต่างฝ่ายต้องสูญเสียไปทั้งหมด”

สรุปใจความสำคัญ

สิงโตและแพะต่างเดินทางน้ำดื่ม สัตว์ทั้งสองทะเลาะถกเถียงแย่งกินน้ำต่อสู้ขึ้น นอนหมดเรี่ยวแรงด้วยกันทั้งคู่ ทั้งสองจึงเลิกต่อสู้และแบ่งน้ำกันโดยดี เพื่อจะได้ไม่เป็นเหยื่อของแร้ง

ใบงานที่ ๑๒

สรุปความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์แล้วตอบคำถาม

ระวิงดูเรือนเหี่ยวแลข้าวของ
เห็นไม่มีแล้วอย่าอ้างว่าช่างมัน
มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท
มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง

จะบกพร่องอะไรที่ไหนนั่น
จงผ่อนผันเก็บเล่มให้เต็มลง
อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน

สุภาชิตสอนหญิง

บทประพันธ์นี้มีใจความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่า ผู้ชายสามารถนำข้อคิดจากสุภาชิตสอนหญิงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๓

สรุปความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านบทความต่อไปนี้แล้วสรุปความคิดเห็นและข้อคิดที่ได้รับ

สำหรับเห็ดที่กินได้ทั่วไปนั้น จะเป็นอาหารที่มีไขมันต่ำ และไม่มีคอเรสเตอรอล มีเกลือโซเดียมน้อยแต่มีแร่ธาตุสูง เช่น โปตัสเซียมซึ่งช่วยลดความดันโลหิต และซีลีเนียม ซึ่งเป็นตัวสารต้านมะเร็ง รวมทั้งยังมีวิตามินต่างๆ โดยเฉพาะวิตามินบีในเห็ดยังมี กรดอะมิโนต่าง ๆ ที่ร่างกาย ต้องการในปริมาณพอสมควรและมีกรดอะมิโนกลูตามิก ที่ช่วยให้เจริญอาหารอยู่ด้วย จึงทำให้ประสาทรับรู้รสอาหารทำงานได้ดีนอกจากนั้น ยังถือว่าเห็ดเป็นอาหารพื้นบ้านที่มีสรรพคุณเป็นยาสมุนไพรที่มีรสหวาน ซึ่งจะช่วยทำให้ชุ่มชื้น บำรุงกำลัง แก้อ่อนเพลียได้อีกด้วย

สรุปความคิดเห็น และข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สัญลักษณ์ แผ่นผัง แผนภูมิ แผนที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. จากสัญลักษณ์จราจรนี้ บุคคลตามข้อใดใช้ได้ถูกต้อง
- ก. นิดไม่ขับรถแข่งรถคันอื่น
ข. น้อยไม่ขับรถเลี้ยวขวา
ค. นิ่มไม่ขับรถเลี้ยวซ้าย
ง. นุ่นไม่ขับรถตรงไป

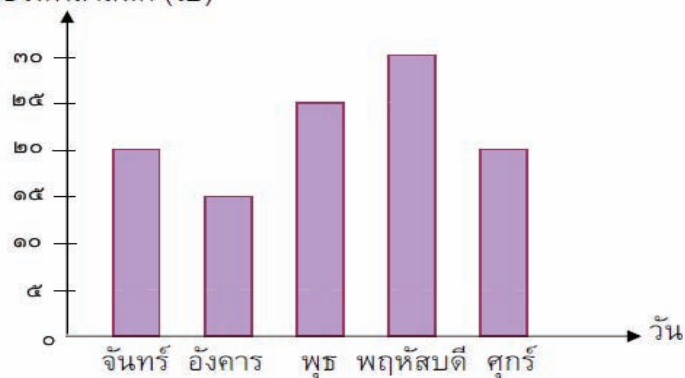
๒. การขับรถขณะฝนตก ควรใช้เครื่องหมายจราจรตามข้อใด

- ก. ข.
- ค. ง.

พิจารณาแผนภูมิต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนขวดพลาสติกที่นักเรียนทิ้งในถังขยะเป็นเวลา ๕ วัน

จำนวนขวดพลาสติก (ใบ)

๓. วันใดบ้างที่นักเรียนทิ้งขวดพลาสติกมากกว่า ๒๐ ใบ

ก. วันจันทร์กับวันพุธ

ข. วันอังคารกับวันพุธ

ค. วันพุธกับวันพฤหัสบดี

ง. วันพฤหัสบดีกับวันศุกร์

๔. วันใดที่นักเรียนทิ้งขวดพลาสติกน้อยที่สุด

ก. วันจันทร์

ข. วันอังคาร

ค. วันพุธ

ง. วันพฤหัสบดี

๕.

สัญลักษณ์ในแผนที่นี่เกี่ยวข้องกับการเดินทางของบุคคลในข้อใด

ก. หยกนั่งเรือดูปะการัง

ข. แยมขับรถไปเที่ยวเขาใหญ่

ค. ปุ้ยนั่งเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา

ง. ปิ่นขับรถไปเรื่อยๆ เพื่อชมธรรมชาติริมถนน

๖. แผนที่ประเทศไทยมีรูปร่างลักษณะคล้ายอาวุธของใคร

ก. รามสูร

ข. เมขลา

ค. พระราม

ง. แก้วหน้าม้า

อ่านบทความต่อไปนี้อย่างตั้งใจแล้วตอบคำถาม ๗ - ๘

แพะกับผลองุ่น

มีแพะตัวหนึ่งเห็นการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่ต้นองุ่นจนเมื่อมันแน่ใจว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันก็ลุกขึ้นแล้วเริ่มกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่นที่มันเข้ามาอาศัยหลบภัย อยู่นั่นเองส่วนนายพรานที่อยู่ไม่ไกลนัก ได้ยินเสียงไปไม่ไหวจึงหวนกลับมาพบว่าแพะกำลังกินองุ่นอยู่ก็ยิ่งแพะจนถึงแก่ความตาย การกระทำของนายพรานในครั้งนี้นับว่าสมควรที่แพะผู้ลี้ภัยของคุณต่อ ต้นองุ่นควรได้รับเป็นอย่างยิ่ง

๗. จากเรื่องที่อ่าน ข้อใดเปรียบเทียบต้นองุ่นได้เหมาะสมที่สุด

ก. แม่

ข. พระ

ค. ครู

ง. เพื่อน

๘. จากเนื้อเรื่อง **แพะขาดคุณธรรม** ข้อใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความกตัญญู

ค. ความมีวินัย

ง. ความสามัคคี

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙

เด็กผู้ชายชอบเล่นฟุตบอล การเล่นฟุตบอลเป็นการออกกำลังกายที่ดี และเป็นกีฬาที่ฝึกให้เด็กเล่นเป็นหมู่ ผู้เล่นฟุตบอลจะต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าเราเล่นฟุตบอลแพ้เราก็ต้องยอมรับ และไม่โทษกันว่าใครเล่นไม่ดี เราจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

๙. ข้อใดสอดคล้องกับข้อความที่อ่าน

ก. ทองโกรธเพื่อนในทีมที่เล่นไม่ดี

ข. หุยแสดงความไม่พอใจคู่แข่งชั้น

ค. ทินพูดประชดประชันกรรมการผู้ตัดสิน

ง. โทนจับมือกับทีมคู่แข่งเมื่อจบเกมการแข่งขัน

๑๐. ข้อใด**ไม่ใช่**ขั้นตอนในการสร้างแผนภาพโครงเรื่อง

ก. กำหนดชื่อเรื่อง

ข. กำหนดบทพูดของตัวละคร

ค. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด

ง. ความคิดรวบยอดหรือใจความสำคัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

วจี้นั้นสำคัญนัก

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๑๒ วาจึนั้ันสำคััญนั้ก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เต็มคำหรือข้อความในช่องว่างให้ถูกต้อง

เรื่องทำตาม

๑.

เด็กชายคนหนึ่งมีความสนใจในสิ่งต่างๆ เขาเห็นสุนัขขุดหลุมก็ถามว่าขุดหลุมไปทำไม สุนัขบอกว่าขุดฝังกระดูก จะได้เก็บไว้กินนานๆ ใกล้เคียง พอมากินข้าวเด็กชายก็เหลือข้าวไว้เมล็ดหนึ่งเอาไว้ให้หมัดกิน กระดุกไก่ให้สุนัขกิน ก้างปลาทุให้แมวและยังเหลือเงินไว้หยอดกระปุกทุกๆ วัน

สรุปข้อคิดจากเรื่อง

๒. บอกประโยชน์ของการท่องเที่ยวชาน

๓. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

- “พี่ชายเป็นนักศึกษามหาลัยเชียงใหม” เปลี่ยนเป็น.....

๔. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

- เขาแห้วกับการศึบครั้งนี้ เปลี่ยนเป็น.....

๕. เต็มคำในสำนวนเปรียบเทียบให้ถูกต้อง

- เสียงดังราวกับ..... - หน้าซีดเหมือน.....

๖. แต่งประโยคจากสำนวน “ข้าเหมือนเต่าคลาน”

๗. เปลี่ยนคำในวงเล็บให้เป็นคำราชาศัพท์

- พระมหากษัตริย์.....(ดู)การแสดงละครเวที

๘. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้เป็นคำสุภาพ

วั ควาย เป็นสัตว์ที่ควรอนุรักษ์ เปลี่ยนเป็น.....

๙. ผู้อำนวยกาใ้ให้นักเรียนไปตามศึรวรรณุมพบที่ห้อง นักเรียนจะพุดกับคุณศึรวาอย่างไร

๑๐. นักเรียนฟังศึรอธิบายแล้วไม่เข้าใจ นักเรียนต้องการให้คุณศึรอธิบายอีกคร้ง นักเรียนจะพุดกับคุณศึรวาอย่างไร

ใบงานที่ ๐๑ เรื่อง อ่าน คิด เขียน

คำชี้แจง อ่านวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอน “กำเนิดมะกะโท” แล้วตั้งคำถาม - ตอบคำถาม
อย่างน้อย ๕ ข้อ เขียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องทีอ่าน

ตั้งคำถาม - ตอบคำถาม

คำถาม ๑. มะกะโท มีอาชีพอะไร

คำตอบ

คำถาม ๒. การเดินทางไปค้าขายต่างเมืองในสมัยมะกะโท ใช้วิธีการใด

คำตอบ

คำถาม ๓. เพราะเหตุใดไม้คานของมะกะโทจึงหัก

คำตอบ

คำถาม ๔. เหตุการณ์ใดบ้างที่มะกะโทคิดว่าเป็นมหัศจรรย์

คำตอบ

คำถาม ๕. การกระทำใดของมะกะโทที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง

คำตอบ

สรุปข้อคิด

การแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง คำสุภาพ

คำชี้แจง เขียนบทสนทนาโดยใช้คำสุภาพที่ใช้กับพระสงฆ์ หรือ สุภาพชนทั่วไป

๑

๒

๓

๔

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์

ความหมาย

คำราชาศัพท์ตามรูปศัพท์ หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ในปัจจุบัน คำราชาศัพท์หมายถึง ถ้อยคำสุภาพ ไพเราะที่ใช้ให้เหมาะกับฐานะของบุคคลในสภาพสังคมไทย ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุ ขุนนางข้าราชการ และสุภาพชน

ตัวอย่างคำราชาศัพท์

เครื่องใช้	คำราชาศัพท์	เครื่องใช้	คำราชาศัพท์
เสื่อ	ฉลองพระองค์	ผ้าเช็ดหน้า	ซั๊บพระพักตร์
รองเท้า	ฉลองพระบาท	กระจกส่อง	พระฉาย
ที่นอน	พระยี่ภู่	ข้าว	พระกระยาเสวย (พระมหากษัตริย์)
ม่าน มุ้ง	พระวิสูตร พระสูตร	น้ำกิน	พระสุธารส
ผ้าอาบน้ำ	พระภูษาชุบสรง	ตุ้มหู	พระกฤษณชล
เข็มขัด	รัดพระองค์ พระปั้นเหน่ง	ช้อน	ฉลองพระหัตถ์
ประตู	พระทวาร	ช้อนส้อม	ฉลองพระหัตถ์ส้อม
เตียงนอน	พระแท่นบรรทม	น้ำชา	พระสุธารสชา
ผ้าเช็ดตัว	ซั๊บพระองค์	เหล้า	น้ำจันท์
		กางเกง	พระสนับเพลา พระที่ (ราชวงศ์)

หมวดร่างกาย

ร่างกาย -- คำราชาศัพท์	ร่างกาย -- คำราชาศัพท์
ผม -- พระเกศา	แข้ง -- พระขงฆ์
หน้าผาก -- พระนลาฏ	คอ -- พระศอ
ท้อง -- พระอุทร	เนื้อ -- พระมังสา
จมูก -- พระนาสิก	เหงื่อ -- พระเสโท
ฟัน -- พระทนต์	สะดือ -- พระนาภี
อก -- พระอุระ, พระทรวง	ขน -- พระโลมา
หู -- พระกรรณ	น้ำลาย -- พระเขฬะ
ลิ้น -- พระชีวิหา	ข้อมือ -- ข้อมพระหัตถ์
ผิวหนัง -- พระฉวี	คิ้ว -- พระขนง
ข้อเท้า -- ข้อพระบาท	น้ำตา -- น้ำพระเนตร,
ปาก -- พระโอษฐ์	ต้นแขน -- พระพาหุ
คาง -- พระหนุ	ดวงหน้า -- พระพักตร์
หัวเข่า -- พระชานุ	

คำราชาศัพท์หมวดเครือญาติ

คำศัพท์	คำราชาศัพท์	คำศัพท์	คำราชาศัพท์
พ่อ	พระชนก พระบิดา	แม่	พระชนนี, พระมารดา
ปู่ ตา	พระอัยกา พระอัยกี	ย่า ยาย	พระอัยยิกา
ลุง	พระปิตุลา	ป้า	พระปิตุจฉา
พี่ชาย	พระเชษฐา	พี่สาว	พระเชษฐภคินี
น้องชาย	พระอนุชา	ลูกสะใภ้	พระสุณิสา
		ลูกเขย	พระขามาตา

คำราชาศัพท์หมวดคำกริยา

คำศัพท์	คำราชาศัพท์	คำศัพท์	คำราชาศัพท์
ทักทายปราศรัย	พระราชปฏิสันถาร	ดู	ทอดพระเนตร
ไปเที่ยว	เสด็จประพาส	ให้	พระราชทาน
ไหว้	ถวายบังคม	อยากได้	ต้องพระราชประสงค์
อาบน้ำ	สร่งน้ำ	เขียนจดหมาย	พระราชหัตถเลขา
นอน	บรรทม	มีกรรม	ทรงพระกรรม
นั่ง	ประทับ	หัวเราะ	ทรงพระสรวล
ไป	เสด็จ	รับประทาน	เสวย
ชอบ	โปรด	ป่วย	ประชวร

คำราชาศัพท์หมวดสรรพนาม

คำที่ใช้แทน	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
แทนชื่อผู้พูด (บุรุษที่ ๑)	ข้าพระพุทธเจ้า กระผม ดิฉัน	พระมหากษัตริย์ ผู้ใหญ่ พระสงฆ์
แทนชื่อที่พูดด้วย (บุรุษที่ ๒)	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ใต้ฝ่าละอองพระบาท	พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี พระบรมราชชนนี พระบรมโอรสาธิราช พระบรมราชกุมารี
แทนชื่อที่พูดด้วย	ฝ่าพระบาท	เจ้านายชั้นสูง
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระคุณเจ้า	พระสงฆ์ผู้ทรงสมณศักดิ์
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระคุณท่าน	พระภิกษุสงฆ์ทั่วไป
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระเดชพระคุณ	เจ้านาย, หรือพระภิกษุที่นับถือ
แทนผู้ที่พูดถึง (บุรุษที่ ๓)	พระองค์	พระราชอา พระพุทธเจ้า เทพผู้เป็นใหญ่
แทนผู้ที่พูดถึง	ท่าน	เจ้านาย ขุนนางผู้ใหญ่ พระภิกษุ ผู้ใหญ่ที่นับถือ

คำราชาศัพท์หมวดคำสุภาพ

คำสามัญ	คำสุภาพ
ผักบุ้ง	ผักทอดยอด
ผักกระเฉด	ผักรุ้นอน
ผักตบ	ผักสามหา
ดอกสลิด	ดอกขจร
ดอกขี้เหล็ก	ดอกเหล็ก
ถั่วงอก	ถั่วพะาะ
ฟักทอง	ฟักเหลือง
กล้วยไข่	กล้วยกระ กล้วยเปลือกบาง
แตงโม	ผลอุลิต
กล้วยบัวซี	নারীจำศีล
ปลาสลิด	ปลาใบไม้
ปลาช่อน	ปลาหาง
ปลาไหล	ปลายาว
หมู	สุกร
ควาย	กระบือ
วัว	โค
หมา	สุนัข
แมว	วิฬาร์
ลิง	วานร
ขนมขี้หนู	ขนมทราย
ขนมสอดไส้	ขนมไส้ไส้
ขนมจิ้น	ขนมเส้น
เครื่องจิ้ม	เครื่องเคียง
อ้วก ราก	อาเจียน
คนออกลูก	คนคลอดลูก
สัตว์ตกลูก	สัตว์ออกลูก
หัวคน	ศีรษะคน
ตีน	เท้า
ขี้ของสัตว์	มูล
ขี้กลาก	โรคกลาก
ขี้เรื้อน	โรคเรื้อน
ขี้ผึ้ง	สีผึ้ง

การใช้ถ้อยคำสุภาพ

เป็นการเลือกใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสม กับบุคคลและตามกาลเทศะ กฎเกณฑ์การใช้คำสุภาพ ไม่มีกำหนดตายตัว บางคำ ใช้ในภาษาพูด บางคำก็ใช้ในภาษาเขียน

ลักษณะของถ้อยคำสุภาพ

๑. ไม่เป็นคำหยาบหรือคำด่า
๒. ไม่เป็นคำอุทานที่ไม่แสดงความเคารพ
๓. ไม่เป็นคำฉวนที่มีความหมายหยาบคาย
๔. ไม่เป็นคำห้วนหรือคำกระด้าง
๕. ไม่เป็นคำแสลงหรือคำคะนอง

แนวการใช้คำสุภาพ

๑. เปลี่ยนคำพูดกลาง ๆ เป็นคำสุภาพ เช่น ไม่กิน เปลี่ยนเป็นไม่รับประทาน
๒. ใช้คำว่า ครับ หรือ ค่ะ ลงท้ายประโยคเสมอ
๓. เลี่ยงคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังฟังแล้วไม่สบายใจ

ใบงานที่ ๐๓ เรื่องคำราชาศัพท์

กิจกรรมที่ ๑ หาคำราชาศัพท์ จากวรรณคดีเรื่องราชาธิราชตอน “กำเนิดมะกะโท” แล้วหาความหมาย

คำศัพท์.....	คำศัพท์.....	คำศัพท์.....	คำศัพท์.....
ความหมาย	ความหมาย	ความหมาย	ความหมาย
คำศัพท์.....	คำศัพท์.....	คำศัพท์.....	คำศัพท์.....
ความหมาย	ความหมาย	ความหมาย	ความหมาย

กิจกรรมที่ ๒ นำคำราชาศัพท์ จากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอน “มะกะโท” อย่างน้อย ๕ คำ มาเขียนเรื่องจากจินตนาการ

เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

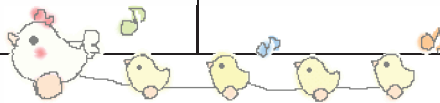

ใบงานที่ ๐๔ เรื่อง จินตนาการผ่านภาษาพูด-ภาษาเขียน

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เปลี่ยนประโยคต่อไปนี้ให้เป็นภาษาเขียนที่เหมาะสม

ภาษาพูด	ภาษาเขียน
๑. สมรักษ์ขี่รถเครื่องไปทำงาน	
๒. สมชาติมีใบขับขี่แล้วหรือยัง	
๓. สมศรีเข้านอนเวลา ๒ ทุ่ม	
๔. กล้าถูกหวยรางวัลที่ ๓	
๕. เมื่อเรื่องเป็นยั้งใจ แล้วเธอจะทำยังไง	
๖. สมชายยืนคอยรถเมล์อยู่ที่หน้าโรงเรียน	
๗. สมจิตรชอบขี่รถจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุ	
๘. สมหมายกินอาหารไม่เป็นเวลา ทำให้เจ็บท้อง	
๙. เขาเป็นคนขี้เกียจทำงาน	
๑๐. หญิงแอกำลังเดินข้ามถนน	
๑๑. วันนี้คุณแม่พาลูกไปดูหนังการ์ตูน	
๑๒. ฉันมีแอมป์ยี่สิบ สี่ใบ	

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ เขียนเรื่องสั้นๆ โดยเลือกคำภาษาเขียนจากตอนที่ ๑ อย่างน้อย ๗ คำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง อาชยานสอนใจ

คำชี้แจง อ่านบทอาชยาน “ โคลงโลกนิติ ” แล้วปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนด

กิจกรรมที่ ๑ สํารวจคำศัพท์จากบทอาชยาน แล้วหาความหมาย

คำศัพท์

คำศัพท์

คำศัพท์

คำศัพท์

คำศัพท์

คำศัพท์

กิจกรรมที่ ๒ เลือกเขียนอธิบายความหมายจากบทอาชยาน “ โคลงโลกนิติ ” จำนวน ๑ เรื่อง

อธิบาย

ความหมาย

กิจกรรมที่ ๓ เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอาชยาน “ โคลงโลกนิติ ”

ข้าพเจ้าคิดว่า

กิจกรรมที่ ๔ เขียนข้อคิดที่ได้จากบทอาชยาน “ โคลงโลกนิติ ”

ข้อคิดที่ได้รับ

แบบทดสอบหลังเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ วชิรนั้นสำคัญนัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เติมคำหรือข้อความในช่องว่างให้ถูกต้อง

เรื่องทำตาม

๑.

เด็กชายคนหนึ่งมีความสนใจในสิ่งต่างๆ เขาเห็นสุนัขขูดหลุมก็ถามว่าขูดหลุมไปทำไม สุนัขบอกว่าขูดฝังกระดูก จะได้เก็บไว้กินนานๆ ไล่ล่า พอมากินข้าวเด็กชายก็เหลือข้าวไว้เมล็ดหนึ่งเอาไว้ห่มดิน กระดูกไก่ให้สุนัขกิน ก้างปลาทำให้แมวและยังเหลือเงินไว้หยอดกระปุกทุกๆวัน

สรุปข้อคิดจากเรื่อง

๒. บอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน

๓. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

-“พี่ชายเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” เปลี่ยนเป็น.....

๔. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

- เขาหัวก้มกับการสอบครั้งนี้ เปลี่ยนเป็น.....

๕. เติมคำในสำนวนเปรียบเทียบให้ถูกต้อง

- เสียงดังราวกับ..... - หน้าซีดเหมือน.....

๖. แต่งประโยคจากสำนวน “ซ่าเหมือนเต่าคลาน”

๗. เปลี่ยนคำในวงเล็บให้เป็นคำราชาศัพท์

- พระมหากษัตริย์.....(ดู)การแสดงละครเวที

๘. เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้เป็นคำสุภาพ

วัว ควายเป็นสัตว์ที่ควรอนุรักษ์ เปลี่ยนเป็น.....

๙. ผู้อำนวยการให้นักเรียนไปตามครูวรรณุชมาพบที่ห้อง นักเรียนจะพูดกับคุณครูว่าอย่างไร

๑๐. นักเรียนฟังครูอธิบายแล้วไม่เข้าใจ นักเรียนต้องการให้คุณครูอธิบายอีกครั้ง นักเรียนจะพูดกับคุณครูว่าอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

เรียนรู้คำประพันธ์

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรียนรู้คำประพันธ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดเป็นลักษณะของการเขียนที่ดี
 - ก. เขียนผิด สะอาด อ่านง่าย
 - ข. เขียนถูกต้อง สะอาด อ่านง่าย
 - ค. เขียนเร็ว ไม่รีบร้อย ได้ใจความ
 - ง. เขียนได้คล่องจอง

๒. การคัดลายมือต้องการสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ความสะอาด
 - ข. ความสวยงาม
 - ค. ความเป็นระเบียบ
 - ง. ความรวดเร็ว

๓. การเขียนตัวหนังสือลักษณะใดถือว่าไม่สุภาพ
 - ก. เขียนตัวเอียง
 - ข. เขียนตัวตรง
 - ค. ตัวหนังสือเล่นหาง
 - ง. ตัวหนังสือหวัด

๔. ข้อใดไม่ใช่การสื่อสารด้วยการเขียนที่ดี
 - ก. เขียนประโยคให้ได้ใจความ
 - ข. เลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ดี
 - ค. เขียนให้ถูกต้องตามอักษรวิธี
 - ง. เลือกใช้คำและภาษาที่ทันสมัย

๕. กาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบท มีกี่วรรค
 - ก. ๔ วรรค
 - ข. ๓ วรรค
 - ค. ๒ วรรค
 - ง. ๑ วรรค

๖. กาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบทมีจำนวนคำทั้งหมดกี่คำ

ก. ๑๑ คำ

ข. ๒๑ คำ

ค. ๒๒ คำ

ง. ๒๔ คำ

๗. ข้อใดคือคำสัมผัสระหว่างบทของคำประพันธ์ต่อไปนี้

วิชาเหมือนสินค้า	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป	จึงจะได้สินค้ามา
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเภาอันโสภา
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

ก. คำ - คำ

ข. ไกล- ไป

ค. มา - ภา

ง. เจ้า - เภา

๘. ข้อใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับวรรคแรกและวรรคที่สามของกาพย์ยานี ๑๑

ก. จงตั้งเอากายเจ้า

ข. เป็นสำเภาอันโสภา

ค. แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

ง. สองเท้าต่างสมอใหญ่

๙. ข้อใดคล้องจองกับ **คุณธรรมนำจิต**

ก. สติเลิศปัญญาดี

ข. เบญจธรรมเบญจศีล

ค. โบายบินถิ่นคุณธรรม

ง. มุ่งมั่นคิดทำความดี

๑๐. ข้อใดมีคำที่คล้องจองกันทุกคำ

ก. อ่านเก่ง เร่งเขียน เตรียมสอบ

ข. สร้างสรรค์ ร้อยกรอง ของไทย

ค. นกน้อย คอยใคร นานแล้ว

ง. ท้องฟ้า หน้าหนาว ขาวหม่น

ใบความรู้ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน ซาบซึ้งในรสของบทประพันธ์ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลาและท่วงทำนองตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละชนิดซึ่งอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงพูดตามปกติเหมือนการอ่านร้อยแก้วแต่มีจังหวะ วรรคตอน มีการเน้นสัมผัสตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๒. อ่านทำนองเสนาะ เป็นการอ่านมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรีมีการเอื้อนเสียง เน้นสัมผัสตามจังหวะ ลีลาและท่วงทำนองที่แตกต่างไปตามลักษณะบังคับของบทประพันธ์ชนิดต่างๆ ให้ชัดเจน ไพเราะ เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม

หลักเกณฑ์ในการอ่าน

หลักทั่วไปของการอ่านออกเสียงร้อยกรองที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละชนิด เช่น การแบ่งจังหวะ จำนวนคำสัมผัส ฯลฯ
๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ชนิดนั้นๆ
๓. อ่านออกเสียงคำให้ชัดเจน ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ
๔. อ่านออกเสียงดังพอสมควร ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป
๕. อ่านมีจังหวะวรรคตอน รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียง หรือหลบเสียง
๖. คำที่รับสัมผัสกัน ต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัด ถ้าสัมผัสนอกต้องทอดเสียงยาวกว่าธรรมดา
๗. อ่านเอื้อนสัมผัสในเพื่อเพิ่มความไพเราะ เช่น ข้าขอเคารพอภิวันท์ (อ่านว่า อบ-พิ-วัน)
๘. คำที่มีพยางค์เกินให้อ่านเร็วและเบา เพื่อให้เสียงไปตกที่พยางค์ที่ต้องการ
๙. มีศิลปะในการใช้เสียง รู้จักเอื้อนเสียงให้ไพเราะ สอดแทรกอารมณ์ตามเนื้อความ
๑๐. เมื่ออ่านถึงตอนจะจบต้องเอื้อนเสียงและทอดจังหวะให้ช้าลง จนกระทั่งจบบทผู้อ่านควรมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีสติมั่นคง ไม่ตื่นเต้น หรือประหม่า

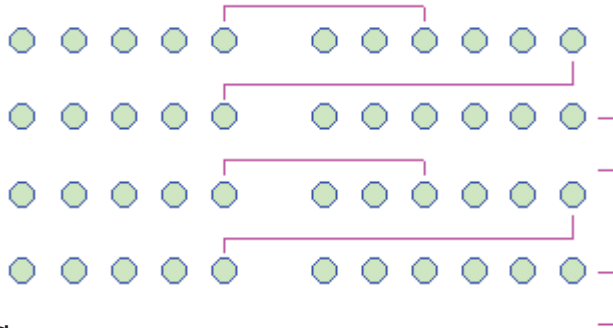

ใบความรู้ การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ เป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์ชนิดหนึ่ง ใน ๑ บท มี ๒ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคหน้า มี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ จึงเรียกว่า กาพย์ยานี ๑๑

ตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑

ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบท มี ๒ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ กาพย์ยานี ๑ บท จะมี ๒๒ คำ ซึ่งในการแต่นั้นต้องแต่งอย่างน้อย ๑ บท หรือ ๔ วรรคเสมอ

การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

มีวิธีการอ่านทำนองเสนาะเช่นเดียวกับหลักการอ่านทำนองเสนาะโดยทั่วไปที่ได้กล่าวไว้ แต่มีหลักการอ่านเฉพาะกาพย์อยู่บ้าง ดังนี้

๒.๑ การแบ่งจังหวะ วรรคหน้าแบ่งจังหวะเป็น ๒ - ๓ ส่วนวรรคหลังแบ่งเป็น ๓ - ๓

๒.๒ การใส่ทำนอง กาพย์ยานี มีทำนองดังนี้ บาทเอกออกเสียงลงต่ำส่วนบาทโทออกเสียงต้นวรรคขึ้นเสียงสูง

ตัวอย่าง การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

เรื่อยเรื่อย/มารอนรอน
สนธยา/จะใกล้ค่ำ
เรื่อยเรื่อย/มาเรียงเรียง
ตัวเดียว/มาพลัดคู่

ทิพากร/จะตกต่ำ
ค่านิ่งหน้า/เจ้าตราตรู
นกบินเฉียง/ไปทั้งหมด
เหมือนพ็อยู่/ผู้เดียวตาย

กาพย์เห่เรือ พระนิพนธ์ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

แบบฝึกอ่านออกเสียง
กาพย์ยานี๑๑

ไทย - อาเซียนคงคู่กัน

สองห้าห้าแปดนี้
สิบชาติร่วมแสดง
รวมเป็นประชาคม
การค้าศึกษามี
อินโดนีเซีย ไทย
มาเลเซีย ลาวนั้น
สิงคโปร์ พม่าอยู่ใกล้
ร่วมจิตร่วมพัฒนา
เด็กเอ๋ยเด็กน้อยไทย
รู้เขา เราเข้มแข็ง
เอกลักษณ์ประเพณี
อนุรักษ์สืบสานไว้

เป็นปีที่มีเปลี่ยนแปลง
ความแข็งแกร่งสามัคคี
อาเซียนอุดมการณ์ที่ดี
พันธกรณีร่วมมือกัน
ฟิลิปปินส์ บรูไน แข็งขัน
เวียดนามขยันกัมพูชา
เอเชียเฉียงใต้ใจहरษา
สร้างสุขहरษายั่งยืน
เร่งเข้าใจชนชาติอื่น
ยืนหยัดมั่นคงนั้นคือไทย
ทิ้งดงามเกินกว่าใคร
ไทย - อาเซียนคงคู่กัน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑

ฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง ฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑ ตามขั้นตอน

๑. อ่านเป็นร้อยแก้ว โดยแบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้องตามลักษณะกาพย์ยานี ๑๑

ความเป็นเธอ

หากเธอ/คือคนไทย// รู้จักไหม/ไทยวิถี//

ในตัว/ของเธอมิ//

ความเป็นไทย/อะไรจริง//

หากเธอ/คือคนดี//

มีอะไร/ใช้อ้างอิง//

โลกหมาย/ได้ฟังฟัง//

สิ่งดีใด/ในตัวเธอ//

หากเธอ/คือมนุษย์//

สุดประเสริฐ/เลิศเสมอ//

สิ่งใด/ยกระดับเธอ//

สูงกว่าชาติ/ดิรัจฉาน//

หากเธอ/คือนักเรียน//

ไข่แค่เพียร/การเขียนอ่าน//

ชีวิต/และจักรวาล//

เรียนรู้บ้าง/อย่างไรแล้ว//

๒. ฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑ เป็นทำนองเสนาะ

สองวรรคแรก (บรรทัดที่ ๑) อ่านเสียงต่ำ

สองวรรคหลัง (บรรทัดที่ ๒) อ่านเสียงสูง

ใบความรู้ การท่องบทอาขยาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า *อาขยาน* ไว้ว่า บทท่องจำ การบอกเล่า การบอก การสวด เรื่อง นิทาน “อาขยาน” อ่านออกเสียงได้ ๒ อย่าง คือ อา - ะ - หยาน หรือ อา - ะ - ยาน กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบาย กำหนดให้มีการท่องอาขยานอย่างจริงจังในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ของการท่องอาขยานดังนี้

๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย และให้ซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง
๒. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
๓. เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม ศติธรรมและข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชน
๔. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติในฐานะ “รากร่วมทางวัฒนธรรม”

หลักการท่องบทอาขยาน

การท่องอาขยานทำได้ ๒ แบบ คือ การอ่านบทอาขยานตามหลักทั่วไปหรือออกเสียงแบบร้อยแก้ว และการอ่านแบบทำนองเสนาะ ดังนี้

การท่องบทอาขยานตามหลักการทั่วไป

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมาดังๆ ในขณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝนดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน
๒. ท่อง ด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพร่า เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ
๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี หรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้ก่อน

๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน
๕. ท่อง ให้ถูกต้องจังหวะและวรรคตอน
๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะช่วยให้บทอาขยานนั้นมีความไพเราะ ผู้ท่องเกิดความสนใจจดจำบทอาขยานได้ดี และสนุกสนานยิ่งขึ้น การฝึกอ่านทำนองเสนาะ มีขั้นตอนดังนี้

๑. ท่องเป็นร้อยแก้ววรรคตาให้ถูกต้องชัดเจน ตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร, ล ตัวควบกล้ำ อ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์
๒. ท่องให้ถูกต้องจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอนทำให้เสียความ
๓. ท่องให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ
๔. ท่องให้ถูกต้องทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิด จะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่าน ให้ถูกต้องทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด
๕. ท่องโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรค ด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจุ่มกหากเป็นคำพืดเสียงจัตวา

ประโยชน์และคุณค่าของการท่องอาขยาน

๑. ฝึกความจำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะมนุษย์ต้องอาศัยความจำ เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์
๒. เป็นการฝึกวินัยเพราะการจะท่องให้จำได้ ต้องมีวินัย หมั่นฝึก หมั่นท่องอยู่เสมอ
๓. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๔. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทางด้านภาษาให้คงอยู่ตลอดไป
๕. ได้รับคติสอนใจจากบทคำประพันธ์ต่างๆ ที่ท่อง
๖. ทำให้เป็นคนอารมณ์ดี จากความงามของบทประพันธ์ที่ท่อง

ใบงานที่ ๐๒

ฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง ฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑ จากบทอาขยานหลักเป็นทำนองเสนาะ

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงกาพย์ยานี ๑๑ เป็นร้อยแก้วโดยแบ่งจังหวะการอ่าน ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑ ก่อนอ่านเป็นทำนองเสนาะ

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า	
ต้องยากลำบากไป	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จงตั้งเอากายเจ้า	จึงจะได้สินค้ำมา
ความเพียรเป็นโยธา	เป็นสำเภาอันโสภา
นิ้วเป็นสายระยาง	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
ปากเป็นนางงานไป	สองเท้าต่างสมอใหญ่
สติเป็นทางเสื่อ	อชฌาศัยเป็นเสปียง
ถือไว้อย่าให้เอียง	ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ปัญญาเป็นกล่องแก้ว	ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา
เจ้าจงเอาหุตา	ส่องดูแถวแนวหินผา
ชี้เกียดคือปลาร้าย	เป็นลำต้ำฟังกุลม
เอาใจเป็นปิ่นคม	จะทำลายให้เรือจม
จึงจะได้สินค้ำมา	ยิ่งระดมให้จมไป
จงหมั่นมั่นหมายใจ	คือวิชาอันพิสมัย
	อย่าได้คร้านการวิชา

ตอนที่ ๒ นำบทอาขยานหลักที่แบ่งจังหวะการอ่านแล้วมาฝึกท่องทำนองเสนาะเป็นกลุ่ม

ใบงานที่ ๐๓

ฝึกอ่านบทอาขยาน

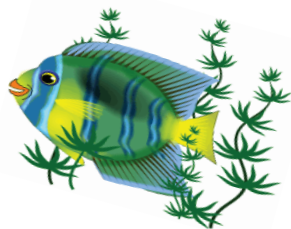
คำชี้แจง ฝึกอ่านบทอาขยานหลัก เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า เป็นทำนองเสนาะ

ตอนที่ ๑ ฝึกอ่านบทอาขยานหลัก เรื่องวิชาเหมือนสินค้าเป็นทำนองเสนาะ
อย่างถูกต้องตามหลักการอ่าน

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป	จึงจะได้สินค้ามา
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเภาอันโสภา
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
นิ้วเป็นสายระยาง	สองเท้าต่างสมอใหญ่
ปากเป็นนางงานไป	อชฌาศัยเป็นเสปียง
สติเป็นทางเสื่อ	ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ถือไว้อ่าให้เอียง	ตัดแล่นเสี่ยงข้ามคงคา
ปัญญาเป็นกล่องแก้ว	ส่องดูแถวแนวหินผา
เจ้าจงเอาหูตา	เป็นล้าต่าฟังดูลม
ชี้เกียดคือปลาร้าย	จะทำลายให้เรือจม
เอาใจเป็นปิ่นคม	ยิงระดมให้จมไป
จึงจะได้สินค้ามา	คือวิชาอันพิสมัย
จงหมั่นมั่นหมายใจ	อย่าได้คร้านการวิชา

หนังสือเรียนภาษาพาที กรมวิชาการ

ตอนที่ ๒ เมื่อนักเรียนอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ ได้คล่องแล้ว ตอบคำถาม
เรื่องเกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะ ความหมายและข้อคิด

๑. กาพย์ยานี ๑๑ นิยมอ่านออกเสียงสูงในวรรคที่.....
๒. กาพย์ยานี ๑๑ นิยมอ่านออกเสียงต่ำในวรรคที่.....
๓. ในวรรคที่ ๒ และ ๔ แบ่งจังหวะการอ่านเป็น.....
๔. ข้อความสำคัญของบทอาขยาน เรื่องวิชาเหมือนสินค้ำคือ
๕. ข้อคิดที่นักเรียนได้รับจากบทอาขยาน เรื่องวิชาเหมือนสินค้ำคือ.....

ตอบไม่ยากใช่ไหม เอ๊ย
เก่งมาก เก่งมาก ครับ

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิจารณ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษา ค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุขไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้นๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

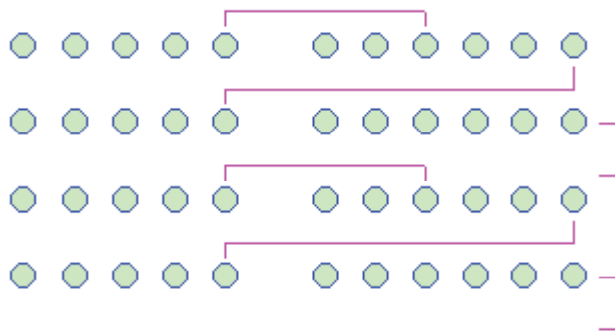
๑. ศึกษาค้นคว้า จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็น อย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ใบความรู้ กาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ เป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์ชนิดหนึ่ง ใน ๑ บท มี ๒ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคหน้า มี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ จึงเรียกว่า กาพย์ยานี ๑๑ ซึ่งในการแตงนั้นต้องแตงอย่างน้อย ๑ บท หรือ ๔ วรรคเสมอกาพย์ยานี ๑ บท จะมี ๒๒ คำ

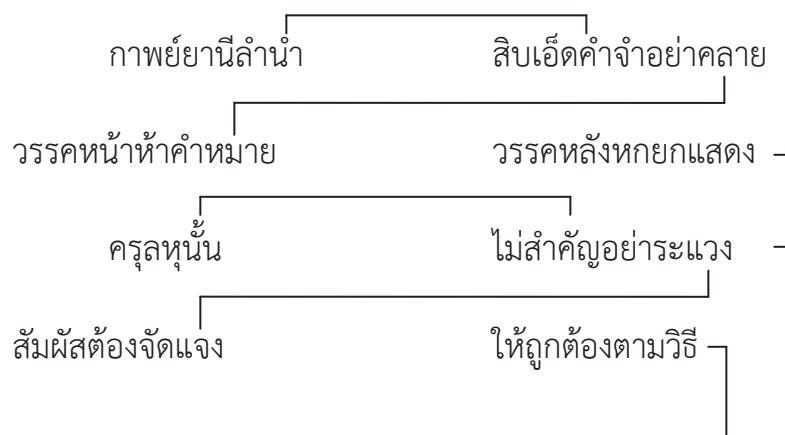
ตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑

ลักษณะสัมผัสบังคับของกาพย์ยานี ๑๑

พยางค์สุดท้ายของ วรรคที่ ๑ สัมผัสกับ พยางค์ที่ ๓ ของวรรคที่ ๒
 พยางค์สุดท้ายของ วรรคที่ ๒ สัมผัสกับ พยางค์สุดท้าย ของ วรรคที่ ๓
 พยางค์สุดท้ายของ วรรคที่ ๓ อาจสัมผัสกับ พยางค์ที่ ๑, ๒ หรือ ๓ ของวรรคที่ ๔
 พยางค์สุดท้ายของ วรรคที่ ๔ สัมผัสกับ พยางค์สุดท้าย ของ วรรคที่ ๒ ของบทต่อไป

ตัวอย่าง สัมผัสบังคับกาพย์ยานี ๑๑

ใบงานที่ ๐๔

เขียนแผนผังภาพยานี ๑๑

คำชี้แจง จากบทกลอนนี้จึงเขียนแผนผังบังคับและสัมผัสของภาพยานี ๑๑ ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ขึ้นกตกทุกชั่ยาก	แสนลำบากจากเวียงไชย
มันเฝือกเลือกเผาไฟ	กินผลไม้ได้เป็นแรง
รอนรอนอ่อนอัสตง	พระสุริยงเ็นยอแสง
ช่วงตั้งน้ำคร่ำแดง	แฝงเมฆเขาเงาเมรุธร

ภาพพระไชยสุริยา

แผนผังบังคับภาพยานี ๑๑

ใบงานที่ ๐๕

โยงสัมผัสสระ

คำชี้แจง โยงสัมผัสสระที่คล้องจองกันภายในวรรคของกาพย์ยานี ๑๑ แล้วนำคำสัมผัสมาเขียนลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง	เห็น <u>ฝู</u> ง <u>ยู่</u> ง <u>ร่า</u> พ <u>้อ</u> น คิด <u>บັ</u> ง <u>อ</u> ร <u>ร</u> อ <u>น</u> ร <u>่า</u> ก <u>ร</u> าย	➔	ฝู <u>ง</u> - ยู่ <u>ง</u> อ <u>ร</u> - ร <u>อ</u> น
๑.	น้ำ <u>มา</u> ป <u>ลา</u> ก <u>ิน</u> ม <u>ด</u> เม <u>ื่อ</u> น <u>้ำ</u> ล <u>ด</u> ม <u>ด</u> ก <u>ิน</u> ป <u>ลา</u>	➔
๒.	ห <u>ั่ว</u> ห <u>ิน</u> ถ <u>ิน</u> ท <u>อ</u> ง <u>เท</u> ย <u>ว</u> ค <u>ล</u> ี <u>น</u> เป <u>็</u> น <u>เก</u> ล <u>ี</u> ย <u>ว</u> ล <u>ี</u> ย <u>ว</u> โ <u>ถ</u> ม <u>มา</u>	➔
๓.	ร <u>ั</u> ก <u>ไ</u> ด <u>ไ</u> น <u>จะ</u> เท <u>่า</u> แม <u>่</u> ร <u>ั</u> ก <u>เร</u> า <u>เท</u> ่า <u>ชี</u> ว <u>ี</u>	➔
๔.	ก <u>ำ</u> เน <u>ิด</u> เก <u>ิ</u> ต <u>มา</u> จ <u>น</u> ก <u>ร</u> า <u>ก</u> ร <u>ำ</u> ฝ <u>น</u> ท <u>น</u> ห <u>า</u> ก <u>ิน</u>	➔
๕.	น <u>ั</u> ก <u>เล</u> ร <u>อ</u> ้ <u>ง</u> เพ <u>ล</u> ง <u>พ</u> ล <u>าง</u> ต <u>ร</u> ง <u>ห</u> น <u>ำ</u> ต <u>ำ</u> ง <u>ไ</u> ว <u>ห</u> ำ <u>ง</u> ห <u>ย</u> ี <u>ง</u>	➔

ใบงานที่ ๐๗

ฝึกแต่งคำประพันธ์

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

รายการคำที่กำหนด

๑. ปลาทุไทย	๒. ทองหยอด	๓. ข้าวชาหมู
๔. เงาะ หมอนทอง	๕. ฝอยทอง	๖. ลองกอง
๗. ผัดกะเพรา	๘. ไช้ทอด	๙. ต้มข้าไก่
๑๐. ข้าวผัดปู	๑๑. ข้าวตุ๋น	๑๒. ซาลาเปา

กุ้งเผา..... ลองชิมไหม

น้ำพริก..... จะถูกใจเมื่อได้ลอง

ของหวานคือ..... ทั้งกล้วยทอดและ.....

ผลไม้ไทยไม่เป็นสอง..... ส้มลำไย

ใบงานที่ ๐๘

เรียนรู้สัมผัสตามฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง นำข้อความหมายเลข ๑ - ๖ ในกรอบ เติมในช่องว่างให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

๑. ห่างเจ้าเฝ้าแลหลัง	๒. ขอแต่แม่ดวงใจ
๓. ตัวไกลใจพื่ออยู่	๔. เกาะนั้นหรือจะซังใคร
๕. ตั้งใจจิตรมิตรสมาน	

ซังซังแต่ชื่อ

.....

.....

อย่าซังซังพิจริงจัง

.....

เป็นคูน้องครองยืนยง

.....

.....

ใบงานที่ ๐๙

แต่งคำประพันธ์ กาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง เขียนคำประพันธ์กาพย์ยานี ๑๑ วรรคหลังให้สอดคล้องกับวรรคหน้า โดยเขียนให้สัมพันธ์กับภาพ

ตัวอย่างการเขียนร้อยกรอง	
	ดอกไม้ในสวนนี้ ล้วนมากมีสีสดใส
๑.	
	ทะเลสีฟ้าคราม
๒.	
	หมู่ปลาในทะเล
๓.	
	ประเพณีสงกรานต์

๔.	
	ฉันชอบผลไม้

๕.	
	อาหารหลักห้าหมู่

ใบงานที่ ๑๐

แต่งคำประพันธ์กาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง โยงคำสัมผัสของกาพย์ยานี ๑๑ ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

เราเป็นนักเรียนไทย

อ่านเขียนไว้ใฝ่เรียนรู้

เชื่อฟังคำสั่งสอนครู

เมื่อเติบโตใหญ่จะได้ดี

๑. เมื่อเด็กหมั่นศึกษา
ฝึกฟังพูดอ่านเขียน

ต้องค้นคว้าด้วยความเพียร
เพื่อพ่อแม่และตนเอง

๒. เมืองไทยเป็นเมืองทอง
ผูกรักฝากไมตรี

พวกเราต้องสามัคคี
มีความสุขทั่วทุกคน

๓. หมั่นอ่านหมั่นฝึกเขียน
หมั่นจำและหมั่นดู

หมั่นพากเพียรหมั่นเรียนรู้
รู้ด้วยตนจนชำนาญ

๔. พวกเราเป็นคนไทย
ใครเล่ามารุกราน

มีจิตใจแสนกล้าหาญ
เราไม่ยอมพร้อมสู้ตาย

๕. มารยาทของคนไทย

คือน้อมไหว้ด้วยเคารพ

ยิ้มให้เมื่อได้พบ

เป็นเสน่หาน่านิยม

ใบงานที่ ๑๑

แต่งคำประพันธ์กาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง นำข้อความที่กำหนดให้ เติมลงในวรรคที่ขาดหายไปให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

ตัวอย่าง

	เชื่อฟังคำสอนครู	จะช่วยหนูให้ได้ดี
	เด็กเอ๋ยเด็กน้อยน้อย เชื่อฟังคำสอนครู	เจ้ายังด้อยเรื่องความรู้ จะช่วยหนูให้ได้ดี
๑.	เหมียวเอ๋ยเจ้าเพื่อนยาก แห่งหนตำบลไหน	เราจะตามจนพบตัว เจ้ามาจากพรากเราไป
๒.	ถูกต้องดำทำเจ็บตัว หากลูกไปเล่นน้ำ	ก่อนไปเที่ยวบ้านเพื่อน คุณแม่เตือนความทรงจำ
๓.	สูบยาและกินเหล้า	เล่นเกมไม่ยอมเรียน ทั้งอ่านเขียนก็ไม่เอา อนาคตแสนตึบตัน
๔.	หม่นว่ากินอย่าห้ามกัน หนูชอบกินผลไม้ ทุเรียนลูกใหญ่เชื่อง	ทั้งมะไฟและมะเฟือง
๕.	ไปเที่ยวป่าเดินขึ้นเขา แม่พ่อหนูชอบพา	ธรรมชาติสวยไม่เบา ทั้งอากาศก็แสนดี

ใบงานที่ ๑๒

แต่งคำประพันธ์กาพย์ยานี ๑๑

คำชี้แจง เขียนกาพย์ยานี ๑๑ ให้ถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์และสอดคล้องกับภาพ

ตัวอย่าง

ฝีมือทางดนตรี
สี่ไปให้ควายฟัง

ไพเราะดีมีมนต์ขลัง
ควายไม่รู้รสดนตรี

สวัสดีปีใหม่ไทย

.....

.....

.....

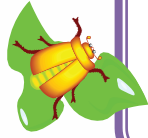

ผลไม้ทรงคุณค่า

.....

.....

.....

แบบฝึกอ่านกาพย์ยานี ๑๑
เด็กดีมีมารยาท

หนูเอ๋ยรู้หรือไม่ว่า
พบใครที่รู้จัก
อ่อนโยนในท่วงท่า
อ่อนหวานในวจี
ใครช่วยกล่าว “ขอบคุณ”
ทำผิดพลาดลั้งไป
ไม่เฝ้าเอาแต่ใจ
ผู้ใดทักท้วงติง
เลือกใช้คำลงท้าย
เด็กหญิงใช้ “ค่ะ” รับ
ทุกคนเปรียบญาติมิตร
เกรงใจ ปู่ ย่า ตา
ผ่านท่านค้อมตัวต่ำ
เห็นผู้เฒ่าเข้าประคอง
มารยาทแบบไทยไทย
ส่งผลพาเจริญ

มารยาทไทยนั้นงามนัก
ไหว้ท่ายก “สวัสดี”
งามกิริยายามพาที่
ตามวิถีชีวิตไทย
ผู้เกื้อหนุนยอมพิสมัย
กล่าว “ขอโทษ” จากใจจริง
รอคอยได้ไม่่วนว้าง
รู้จักน้อมเปลี่ยนปรับ
เด็กผู้ชายใช้ว่า “ครับ”
เมื่อใครเรียกขาน “ครับ” “ซา”
ไมตรีจิตไม่โรยรา
ยาย ลุง ป้า และพี่น้อง
ไม่ยื่นค้ำทำผยอง
ช่วยถือของช่วยจูงเดิน
ไปไหนใครคนสรรเสริญ
เป็นที่รักตลอดไป

หนังสือเรียนภาษาพาที กรมวิชาการ

แบบฝึกท่อบทอาชยาน

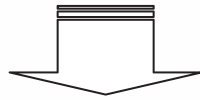
วิชาเหมือนสินค้ำ

วิชาเหมือนสินค้ำ	อันมีค้ำอยู่เมืองไกล
ต้องยากล่ำบากไป	จึงจะได้สินค้ำมา
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเภาอันโสภา
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
นิ้วเป็นสายระยาง	สองเท้าต่างสมอใหญ่
ปากเป็นนางงานไป	อชฌาศัยเป็นเสบียง
สติเป็นหางเสือ	ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ถือไว้อย่าให้เอียง	ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา
ปัญญาเป็นกล่องแก้ว	ส่องดูแถวแนวหินผา
เจ้าจงเอาหุตตา	เป็นล้ำด้าฟังดูลม
ชี้เกยจคือปลาร้าย	จะทำลายให้เรือจม
เอาใจเป็นปิ่นคม	ยิงระดมให้จมไป
จึงจะได้สินค้ำมา	คือวิชาอันพิสมัย
จงหมั่นมั่นหมายใจ	อย่าได้คร้านการวิชา

หนังสือเรียนภาษาพาที กรมวิชาการ

ใบงานที่ ๑๓
บทร้อยกรองที่ประทับใจ

คำชี้แจง จดบันทึกบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี๑๑ ที่ได้ค้นคว้ามาและอ่าน

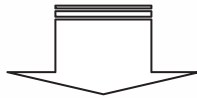
A large green rounded rectangular area with horizontal dashed lines for writing.

ใบงานที่ ๑๔

การเขียนสื่อสารเพื่อบอกเหตุผลที่ประทับใจบทร้อยกรอง

คำชี้แจง เลือกบทร้อยกรองประเภท กาพย์ยานี ๑๑ ที่ประทับใจมากที่สุดมาจำนวน ๒ บท และบอกสาเหตุที่ชอบบทร้อยกรองนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สาเหตุที่ชอบบทร้อยกรองนี้เพราะ.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

เรียนรู้คำประพันธ์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดมีคำที่คล้องจองกันทุกคำ

- ก. อ่านเก่ง เร่งเขียน เตรียมสอบ
- ข. สร้างสรรค์ ร้อยกรอง ของไทย
- ค. นกน้อย คอยใคร นานแล้ว
- ง. ท้องฟ้า หน้าหนาว ขาวหม่น

๒. การเขียนตัวหนังสือลักษณะใดถือว่าไม่สุภาพ

- ก. เขียนตัวเอียง
- ข. ตัวหนังสือหวัด
- ค. ตัวหนังสือเล่นหาง
- ง. เขียนตัวตรง

๓. ข้อใดไม่ใช่การสื่อสารด้วยการเขียนที่ดี

- ก. เขียนประโยคให้ได้ใจความ
- ข. เลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ดี
- ค. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- ง. เลือกใช้คำและภาษาที่ทันสมัย

๔. ข้อใดเป็นลักษณะของการเขียนที่ดี

- ก. เขียนผิด สะอาด อ่านง่าย
- ข. เขียนถูกต้อง สะอาด อ่านง่าย
- ค. เขียนเร็ว ไม่เรียบร้อย ได้ใจความ
- ง. เขียนได้คล้องจอง

๕. กาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบท มีกี่วรรค

- ก. ๔ วรรค
- ข. ๓ วรรค
- ค. ๒ วรรค
- ง. ๑ วรรค

๖. ข้อใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับวรรคแรกและวรรคที่สามของกาพย์ยานี ๑๑
- ก. จงตั้งเอากายเจ้า
ข. เป็นสำเภาอันโสภา
ค. แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
ง. สองเท้าต่างสมอใหญ่
๗. ข้อใดคล้องจองกับ **คุณธรรมนำจิต**
- ก. สติเลิศปัญญาดี
ข. เบญจธรรมเบญจศีล
ค. โบายบินถิ่นคุณธรรม
ง. มุ่งมั่นคิดทำความดี
๘. ข้อใดคือคำสัมผัสระหว่างบทของคำประพันธ์ต่อไปนี้

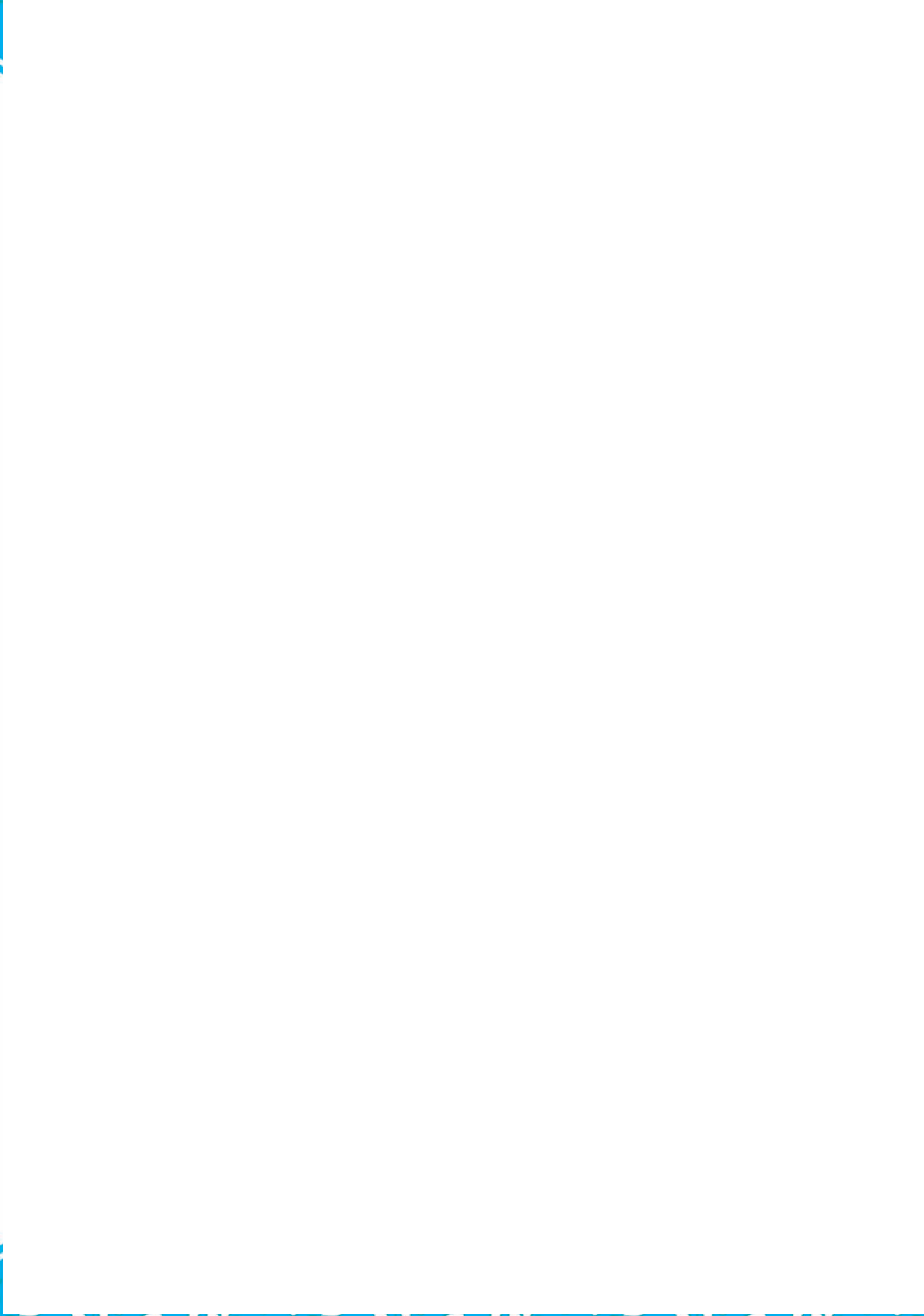
วิชาเหมือนสินค้า	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป	จึงจะได้สินค้ามา
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเภาอันโสภา
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

- ก. คำ- คำ
ข. ไกล- ไป
ค. มา- ภา
ง. เจ้า- เภา
๙. การคัดลายมือต้องการสิ่งใดมากที่สุด
- ก. ความสะอาด
ข. ความสวยงาม
ค. ความเป็นระเบียบ
ง. ความรวดเร็ว
๑๐. กาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบทมีจำนวนคำทั้งหมดกี่คำ
- ก. ๑๑ คำ
ข. ๒๑ คำ
ค. ๒๒ คำ
ง. ๒๔ คำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

แบบทดสอบก่อนเรียน
ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒. เขียนพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓. เขียนงานอดิเรกของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔. เขียนคำอ่านจากคำศัพท์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

ที่	คำศัพท์	คำอ่าน
๑.	ทัศนะ	
๒.	สารคดี	
๓.	ภูมิศาสตร์	
๔.	ประถมศึกษา	
๕.	ประวัติศาสตร์	

๕. บอกมารยาทการอ่าน (๓ คะแนน)

๖. บอกขั้นตอนการเขียนรายงาน (๓ คะแนน)

๗. เขียนเรื่องตามจินตนาการโดยเลือก ๑ หัวข้อ ต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

- ถ้านักเรียนได้พิเศษ ๑ ประการนักเรียนจะขอสิ่งใด - เมืองไทยในฝัน - โลกในอนาคต

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
พระราชประวัติและพระราชนิพนธ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นพระราชธิดาองค์ที่สองในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพระนามเดิมว่า **สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาภิวัตน์นาคสุโขทัย** ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานพระราชวังดุสิตและมีพระนามที่บรรดาข้าราชการเรียกกันทั่วไปว่า "ทูลกระหม่อมน้อย"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเริ่มการศึกษาระดับอนุบาลที่โรงเรียนจิตรลดา เมื่อทรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้ทรงสอบร่วมกับนักเรียนทั่วประเทศโดยใช้ข้อสอบกระทรวงศึกษาธิการทรงสอบได้ที่หนึ่ง ได้คะแนนสูงสุด ทรงพระปรีชาสามารถในวิชาแทบทุกด้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ไร่ไทยดนตรีไทยและวาดเขียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังโปรดทรงหนังสือมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์และทรงพระปรีชาสามารถในทางร้อยแก้วและร้อยกรองอย่างยิ่ง ทรงเริ่มพระราชนิพนธ์ตั้งแต่พระชนมายุได้เพียง ๑๒ พระชันษา เป็นต้นมา บทพระราชนิพนธ์เหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายในหนังสือหลายเล่มเช่น "อยุธยา" "เจ้าครอกวัดโพธิ์" "ศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร" เป็นต้นบทพระราชนิพนธ์ที่รู้จักกันดีในปัจจุบันคือ "พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง" ซึ่งทรงถอดมาจากภาษาบาลีและ "กษัตริยานุสรณ์" ซึ่งทรงทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี ๒๕๑๖ (ขณะนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุเพียง ๑๘ พระชันษา)

ด้านพระราชนิพนธ์

พระองค์โปรดการอ่านและการเขียนมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ทรงพระปรีชาสามารถทั้งด้านภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ทั้งบทร้อยแก้วและร้อยกรอง ดังนั้น จึงทรงพระราชนิพนธ์หนังสือประเภทต่าง ๆ ออกมามากกว่า ๑๐๐ เล่ม ซึ่งมีหลายหลากประเภททั้งสารคดีท่องเที่ยวเมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ เช่น เกล็ดหิมะในสายหมอก ทศนะจากอินเดีย มนต์รักทะเลใต้ ประเภทวิชาการและประวัติศาสตร์ เช่น บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยา และ ตันรัตนโกสินทร์ กษัตริยานุสรณ์ หนังสือสำหรับเด็ก เช่น แก้วจอมแก่น แก้วจอมชน หนังสือที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ไทย เช่น สมเด็จพระแม่กับการศึกษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับพระราชกรณียกิจพระราชจริยาวัตรด้านการศึกษา ประเภทพระราชนิพนธ์แปล เช่น หยกใสร่ายคำ ความคิดคำนึง เก้งแก้วประกายกวี และหนังสือทั่วไป เช่น นิทานเรื่องเกาะ (เรื่องนี้ไม่มีคติ) เรื่องของคนแขนหัก เป็นต้น

พระราชนิพนธ์เรื่องต่าง ๆ นอกจากจะแสดงพระอารมณ์ขันแล้ว ยังทรงแสดงการวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ต่าง ๆ เป็นการแสดงพระมติส่วนพระองค์นอกจากพระนาม “สิรินธร” แล้ว พระองค์ยังทรงใช้นามปากกาในการพระราชนิพนธ์หนังสืออีก ๔ พระนาม ได้แก่ “ก้อนหินก้อนกรวด” เป็นพระนามแฝงที่ทรงใช้ครั้งเดียวตอนประพันธ์บทความ “เรื่องจากเมืองอิสราเอล” “แวนแก้ว” เป็นชื่อที่พระองค์ทรงตั้งขึ้นเอง พระองค์เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อทรงพระราชนิพนธ์และทรงแปลเรื่องสำหรับเด็ก ได้แก่ แก้วจอมชน แก้วจอมแก่น และขบวนการนกนางเขน “หนูน้อย” พระองค์ทรงใช้เพียงครั้งเดียวในบทความเรื่อง “ป้อมที่รัก” และ “บันดาล” พระองค์ทรงใช้ในงานแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

นอกจากนี้ ยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงเป็นจำนวนมาก โดยบทเพลงที่ตั้งและนำมาขับร้องบ่อยครั้ง ได้แก่ เพลงส้มตำ รวมทั้งยังทรงประพันธ์คำร้องในบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แก่ เพลงรัก และ เพลงเมนูไข่

พระราชกรณียกิจ

นอกเหนือจากพระราชภารกิจในหน้าที่ราชการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ ครอบคลุมงานสำคัญ อันเป็นประโยชน์หลักของบ้านเมืองเกือบทุกด้าน และทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัย ให้ทรงปฏิบัติ พระราชกรณียกิจที่ทรงสืบสานต่อจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบหมายโดยเฉพาะการทรงงาน ด้านการบริหารองค์การ และมูลนิธิเพื่อสาธารณกุศล ทรงดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา ประธานมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล อุปนายิกาผู้อำนวยการ สภาอากาศไทย รวมทั้งการเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์และการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในโอกาสต่างๆ เช่น การพระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าฯ การพระราชทานปริญญาบัตร การถวายผ้าพระกฐิน เป็นต้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงจัดตั้งโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนผู้ยากไร้ในชนบทโดยเฉพาะการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และแก้ไขปัญหา ภาวะทุพโภชนาการทรงเห็นว่าเด็กจะเรียนหนังสือไม่ได้ ถ้าท้องอืดหรือเจ็บป่วย จึงทรงริเริ่มโครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๓ ทรงเห็นความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงพระราชทานพระราชทรัพย์ให้ก่อสร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ศูนย์การเรียนชุมชน สำหรับชาวไทยภูเขา ห้องเรียนเคลื่อนที่ ทั้งพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นค่าตอบแทนครูผู้สอนและทรงจัดหา อุปกรณ์การเรียนการสอนพระราชทานเพื่อให้เยาวชนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสมจะได้มีความสามารถในการพึ่งตนเอง และเป็นที่พักของครอบครัวได้ในอนาคตทรงติดตามการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ อย่างใกล้ชิดและเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในโครงการด้วยพระองค์เองเสมอ

จากการที่มีประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลหรือสมทบทุน ดำเนินงานโครงการพัฒนาต่างๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายดังกล่าวมาจัดตั้งเป็น กองทุน ทุนการกุศลสมเด็จพระเทพฯ เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน หรือเพื่อการสาธารณประโยชน์อื่นๆ

นอกเหนือจากงานพัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยงาน ศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง มีพระราชดำริว่าควรจะมีการถ่ายทอดงานด้านวัฒนธรรมไปสู่เด็กและเยาวชน รุ่นใหม่ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาอบรมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่เหล่านี้ได้เรียนรู้ ตระหนักความสำคัญรักและผูกพันในศิลปวัฒนธรรมของชาติสามารถสืบทอด เพื่อการอนุรักษ์และอาจพัฒนาเป็นอาชีพได้ทรงสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดมรดก ทางศิลปวัฒนธรรมของไทยพระอุทสาหะในการปฏิบัติกิจการอันเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชน เป็นที่ประจักษ์แก่พสกนิกรทั่วหน้าจึงทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเกียรติยศ พระเกียรติคุณ ตำแหน่ง เกียรติยศ และปริญญากิตติมศักดิ์จากสถาบัน หน่วยงานและองค์กรทั้งในราชอาณาจักรและต่างประเทศ จำนวนมาก

พระราชจริยาวัตรที่ประชาชนทั่วไปได้เห็นประจักษ์ คือพระเมตตาและความเอาพระทัยใส่ในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชปณิธานที่จะช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยาก เดือดร้อนโดยไม่เลือกชั้นวรรณะเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนาพสกนิกรต่างยกย่อง และชื่นชมในพระบารมี ดังนั้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติที่ทรงมีคุณูปการต่อชาติบ้านเมืองในด้านต่างๆ มาโดยตลอด จึงมีบุคคล หน่วยงาน สมาคม และองค์กรต่างๆ ทั้งในราชอาณาจักรและในต่างประเทศขอพระราชทานอัญเชิญพระนามาภิไธย และขอพระราชทานนามไปเป็นชื่อพรรณพืชและสัตว์ที่ค้นพบใหม่ในโลก รวมทั้งสถานที่ และสิ่งต่างๆ เป็นจำนวนมากเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและเป็นสิริมงคลสืบไป นอกจากนี้ยังได้ทรงพระกรุณาฯ รับสมาคม สถาบัน และองค์กรต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริหรือที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่ทรงให้การสนับสนุนซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดแคลนหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ไว้ในพระราชูปถัมภ์

งานอดิเรก

ยามที่ทรงว่างจากพระราชกิจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพักผ่อนพระอิริยาบถโดยทรงมีงานอดิเรกที่สนพระทัยหลายประเภท เช่น **ดนตรีงานศิลป์** กีฬางานสะสม การทัศนศึกษา การอ่านและสะสมหนังสือ ทรงมีหอสมุดส่วนพระองค์ที่จัดเก็บหนังสือหลากหลายประเภท ทั้งที่ทรงเลือกซื้อด้วยพระองค์เองและที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายและตั้งเช่นเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ทรงมีพระอัจฉริยภาพในการเรียงร้อยอักษร จึงทรง**พระราชนิพนธ์**ร้อยแก้วและร้อยกรองไว้เป็นจำนวนมาก มีทั้งประเภทบทความ เรื่องสั้น ความเรียง คำนำ บทกวี บทเพลง เรื่องแปล และสารคดี เป็นต้น รวมทั้งพระราชนิพนธ์ชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ซึ่งเปรียบเสมือน “บันทึกการเดินทาง” ที่ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

ในปัจจุบัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังสนพระทัยศึกษาและฝึกฝนเรียนรู้ทักษะภาษาและวิชาการต่างๆ อยู่มิได้ขาด เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน เทคโนโลยีสารสนเทศ ดาราศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น พระปรีชาสามารถด้านภาษาเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วหน้า นอกจากนี้ยังสนพระทัยเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทรงศึกษาดูงาน และทรงพบปะสนทนากับปราชญ์ด้านต่างๆ อยู่เป็นประจำ เพื่อทรงรับความรู้ใหม่ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ

งานอดิเรกที่สนพระทัย

- ดนตรี
- งานศิลปะ
- พระปรีชาสามารถด้านภาษา

อ่านเพิ่มเติมความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
พระราชธิดา	ลูกสาว
พระราชสมภพ	เกิด
ข้าราชการบริพาร	บริวาร, ข้าหลวง, ข้าราชการสำนัก
เยาว์	อ่อนเยาว์, รุ่มนุ่ม, รุ่มสาว
พระราชนิพนธ์	แต่งหนังสือ
ทูลเกล้าฯ ถวาย	ถวาย (ใช้แก่ของที่ยกได้)
พระราชจริยาวัตร	การประพฤติ การปฏิบัติตน
วิพากษ์วิจารณ์	ติชม
โปรดเกล้าฯ	กรุณา
คุณูปการ	การอุดหนุนการทำความดี
พระราชวโรกาส	โอกาสอันประเสริฐของพระราชา
พระชันษา	อายุ
พสกนิกร	ประชากร
พระราชทาน	ให้
ศิลปวัฒนธรรม	วิถีการดำเนินชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้น

เพลงส้มตำ

เนื้อร้อง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
ทำนอง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
เรียบเรียง ประยงค์ ชื่นเย็น

ต่อไปนี้จะเล่าถึงอาหารอร่อย คือ ส้มตำกินบ่อยๆ รสชาติแซบดี วิธีทำก็ง่าย จะบอกได้ต่อไปนี้ มันเป็นวิธีพิเศษเหลือหลาย ไปซื้อมะละกอลูกขนาดพอเหมาะๆ สับๆ เฉาะๆ ไม่ต้องมากมาย ตำพริกกับกระเทียมยอดเยียมกลั่นนําย มะนาว น้ำปลา น้ำตาลทราย น้ำตาลปีบถ้ามี

* ประุงรสให้แน่นอน ใส่มะละกอลงไปอ้อ...อย่าลืมใส่กุ้งแห้งป่นของดี มะเขือเทศ เร็วเข้าเอาถั่วฝักยาวใส่เร็วรีเสิร์ฟสรรพแล้วซียกออกจากครีว กินกับข้าวเหนียวเหนียวแจกให้ทั่ว กลิ่นหอมยวนย่วน่าน้ำลายไหล จดตำราจำส้มตำลาว เอาตำรามาใครหม่า เกินอัตรา ระวังท้องจะพัง ขอแถมอีกนิดแล้วจะติดใจใหญ่ ไก่ย่างด้วยเป็นไร อร่อยแน่จริงเอย

ใบงานที่ ๐๑ บันทึกความประทับใจ

คำชี้แจง เขียนบันทึกความประทับใจในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความประทับใจในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การนำแนวพระจริยาวัตรไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒
พระราชประวัติและพระราชนิพนธ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คำชี้แจง อ่านพระราชประวัติและพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน

พระราชประวัติ

.....
.....
.....

การศึกษา

.....
.....
.....

พระราชนิพนธ์

.....
.....
.....

พระราชกรณียกิจ

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๓ บันทึกวิธีการปรุงส้มตำ

คำชี้แจง เขียนบันทึกวิธีการปรุงส้มตำ

วิธีการปรุงส้มตำ

อุปกรณ์

.....
.....

เครื่องปรุง

.....
.....

วิธีปรุง

.....
.....

ประโยชน์ทางโภชนาการ

.....
.....
.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การเขียนบันทึกความรู้

การฝึกเขียน นักเรียนทำได้หลายวิธี เช่น เขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน บันทึกส่วนตัว บันทึกความรู้ บันทึกจากการอ่านหนังสือหรือเอกสารต่างๆ การฟังคำบรรยาย การอภิปราย หรือการศึกษานอกสถานที่ การเขียนบันทึกความรู้อย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้การเขียนของนักเรียนพัฒนาขึ้นตามลำดับ อีกทั้งประโยชน์ของการบันทึกจะเป็นข้อมูลเก็บไว้ใช้อ้างอิงในโอกาสต่อไป

การบันทึกความรู้มีดังนี้

๑. การบันทึกสิ่งที่อ่านให้บันทึกหัวข้อเรื่อง ชื่อหนังสือ ผู้เขียน หมายเลขหน้าของหนังสือ และแหล่งที่มา ถ้าเป็นการฟังหรือดู ให้บันทึกวันที่ หัวข้อเรื่อง ชื่อผู้บรรยาย สถานที่จากการฟังหรือดู

๒. การบันทึกสาระสำคัญที่เป็นความรู้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ทำความเข้าใจเรื่องที่จดบันทึกให้ถ่องแท้ก่อน
- บันทึกเฉพาะส่วนสำคัญ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ฯลฯ
- เรียบเรียงความคิด ลำดับเรื่องหรือเหตุการณ์ก่อนหลัง เพื่อไม่ให้สับสน
- ใช้อักษรย่อในการบันทึกเพื่อความรวดเร็ว เช่น ชั่วโมง - ช.ม. โรงเรียน - ร.ร. ฯลฯ
- ใช้สำนวนของตนเอง เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ

ตัวอย่างการบันทึกความรู้

หัวข้อเรื่อง ทำความเข้าใจกับโรคเอดส์ จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๑๑๗ - หน้า ๑๑๘
วันที่บันทึก ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

เมื่อเชื้อไวรัสเอดส์ (HIV) เข้าสู่ร่างกายจะพักตัวนาน ๑ ปี - ๑๐ ปีหรือมากกว่า ระยะแรกที่เป็นจะไม่ปรากฏอาการ เมื่อเป็นมาากๆ ภูมิคุ้มกันร่างกายจะเสื่อมลงๆ ติดเชื้อโรคง่าย โรคที่มักเป็น เช่น เชื้อราในปาก โรคปอดอักเสบ ฯลฯ

เราไม่ควรรังเกียจผู้ป่วยโรคนี้นี้ แต่ควรดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ไม่ให้ติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ ทางเลือด การตรวจเลือดจะทำให้ทราบว่า เป็นโรคนี้นี้หรือไม่

หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๔ การเขียนบันทึกความรู้

คำชี้แจง อ่านหนังสือนามานุกรมตัวละคร “สังข์ทอง” ตอบคำถามแล้วเขียนบันทึกความรู้ จากเรื่องที่อ่าน โดยสรุปความรู้ และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

สังข์ทอง

สังข์, พระ

(สังข์ทอง, บทละคร)

พระสังข์เป็นตัวละครในบทละครเรื่องสังข์ทอง เป็นโอรสของท้าวศุภพิมล* กับมเหสีจันทเทวี* พระสังข์เป็นผู้มีบุญบารมี เนื่องจากเป็นเทพจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์จุติมาเกิด ก่อนที่พระสังข์ จะมาเกิดนั้นท้าวศุภพิมลมีนิมิตสำคัญ โจรทำนายว่าจะได้โอรสที่มีบุญญาธิการจากมเหสี แต่จะพลัดพราก จากไป ภายหลังจึงจะคืนกลับมาเมื่อถึงเวลาประสูติ มเหสีจันทเทวีประสูติโอรสเป็น *หอยสังข์** นางจันทเทวี* สนมเอกซึ่งริษยานางจันทเทวีติดสินบนโจรใส่ความนางจันทเทวี โดยให้ทำนายว่า นางและโอรสจะทำให้บ้านเมืองวิบัติ นางจันทเทวีและโอรสจึงถูกขับออกจากเมือง

นางจันทเทวีพาโอรสหอยสังข์ไปอาศัยอยู่กับตายายในป่า เวลาผ่านไป ๕ ปี นางจันทเทวี เลี้ยงดูหอยสังข์อย่างดี เทวดาสงสารนาง จึงแปลงเป็นไก่ป่าไปกินข้าวที่นางตากไว้ พระสังข์เห็นว่ มารดาไม่อยู่บ้านจึงออกจากหอยสังข์ไปไล่ไก่ป่า และหุงข้าวปลาอาหารเตรียมไว้ให้มารดาแล้วกลับเข้าไป อยู่ในหอยสังข์ดังเดิม เมื่อนางจันทเทวีกลับมาเห็นข้าวปลาอาหารที่มีผู้เตรียมเอาไว้ให้ก็เกิดความ สงสัย วันต่อมานางทำที่ว่าจะเข้าป่าแล้ววกกลับมาแอบดู เมื่อนางเห็นพระสังข์ออกมาจากหอยสังข์ก็รีบวิ่ง ไปทูลหอยสังข์แตก พระสังข์เสียใจมากที่หอยสังข์ถูกทำลาย และคิดว่าเมื่อไม่มีหอยสังข์เป็นที่ซ่อนแล้ว ก็อาจมีอันตรายได้

เมื่อข่าวแพร่ไปว่าพระสังข์กลายเป็นคนและมีหน้าตาละม้ายคล้ายท้าวศุภพิมล นางจันทเทวี ก็ใส่ความว่าพระสังข์เป็นลูกชู้ ท้าวศุภพิมลจึงให้จับตัวพระสังข์ไปฆ่า เสนาพยายามฆ่าพระสังข์ด้วย วิธีการต่างๆ ทั้งทุบด้วยท่อนจันทน์ เอาดอกและดาบฟันแทง ตลอดจนงูใส่ข้างให้แทงพระสังข์ แต่ก็ไม่สามารถทำอันตรายพระสังข์ได้ ในที่สุดท้าวศุภพิมลสั่งให้นำพระสังข์ไปถ่วงน้ำ ด้วยบุญญาธิการ ของพระสังข์ทำให้เทพยดาตกลงใจให้พญานาคไปพบและช่วยเหลือพระสังข์เอาไว้ พญานาครู้ว่าพระสังข์ เป็นผู้มีบุญแต่ไม่สามารถเลี้ยงได้จึงส่งพระสังข์ไปเมืองนางยักษ์ม่าย *พันธุรัต** ซึ่งเป็นสหายของตน นางยักษ์พันธุรัตและบริวารได้แปลงกายเป็นมนุษย์และพาพระสังข์เข้าเมือง นางพันธุรัตรักพระสังข์ เหมือนบุตรแท้ๆ ของนาง

เมื่อพระสังข์อายุได้ ๑๕ ปี นางพันธุรัตต้องการไปเที่ยวป่าหาอาหาร จึงลวงพระสังข์โดย บอกเวลากลับที่ไม่แน่นอน และสั่งห้ามพระสังข์ไปเล่นบริเวณบ่อน้ำช้ำยขาและหอข้างหัวนอน วันหนึ่ง พระสังข์แอบเข้าไปในบริเวณที่หวงห้าม เมื่อพบชกมนุษย์และสัตว์จำนวนมากก็รู้ว่านางพันธุรัตเป็นยักษ์ นอกจากนั้นยังพบของวิเศษ ได้แก่ บ่อเงิน บ่อทอง *รูปเงาะ** *เกือกแก้ว** และ *ไม้เท้าทอง** เมื่อพระสังข์ ลองสวมรูปเงาะแล้วหะได้ จึงคิดจะหนีไปตามหามารดา

วันหนึ่งเมื่อนางพันธุรัตไปเที่ยวป่า พระสังข์ไปขুবตัวในบ่อทอง สวมรูปเงาะและลักของวิเศษ แล้วเหาะหนีออกจากเมืองยักษ์ นางพันธุรัตติดตามไปจนพบและพยายามอ้อนวอนให้พระสังข์กลับไป กับนางแต่ก็ไม่สำเร็จ นางจึงเขียนมหาจินตามนต์* ไว้ให้พระสังข์ที่แผ่นหิน และร้องให้คร่ำครวญเสียใจ จนอกแตกตายในที่สุด พระสังข์สั่งให้เสนายักษ์เชิญศพนางพันธุรัตเข้าเมืองรอให้ตนกลับมาจัดการวิधिศพ ให้สมเกียรติ แล้วพระสังข์ก็ออกเดินทางต่อไป

พระสังข์ในร่างของเจ้าเงาะเหาะไปถึงเมืองสามนต์* และอาศัยอยู่กับกลุ่มเด็กเลี้ยงโค ต่อมา ท้าวสามนต์* เจ้าเมืองจัดพิธีเสีงพวงมาลัยเลือกคู่ให้ธิดาทั้งเจ็ด ธิดาผู้ที่ทั้งหกเลือกคู่ครองได้หมด คงเหลือแต่นางรจนา* ซึ่งไม่พึงใจผู้ใด ในที่สุดเมื่อท้าวสามนต์ทราบว่ายังเหลือเงาะป่าอยู่คนหนึ่งจึงให้นำมาให้นางรจนาดูตัว เมื่อพระสังข์เห็นนางรจนาก็หลงรัก จึงอธิษฐานว่าถ้าเคยเป็นคู่ครองกันมา ขอให้นางเห็นรูปทองของตน นางรจนาเห็นรูปทองของเจ้าเงาะจึงเสีงพวงมาลัยให้ ท้าวสามนต์โกรธ และอับอายที่นางรจนาเลือกเงาะป่าเป็นคู่ครอง จึงขับไล่ทั้งสองไปอยู่กระท่อมปลายนา

เมื่ออยู่กับนางรจนาตามลำพัง เจ้าเงาะก็ถอดรูปเป็นพระสังข์ นางรจนาไม่ต้องการให้พระสังข์ สวมรูปเงาะ จึงลักรูปเงาะไปทำลายแต่ก็ไม่สำเร็จ พระสังข์จึงสวมรูปเงาะไว้ตามเดิมและไม่ยอมถอดรูปเงาะอีก

ท้าวสามนต์ต้องการกำจัดเขยเงาะจึงสั่งให้เขยทั้งเจ็ดหาปลา ๑๐๐ ตัว ใครหาได้ไม่ครบ จะถูกประหาร พระสังข์จึงเหาะไปที่ริมฝั่งน้ำ ถอดรูปเงาะออกแล้วใช้มหาจินตามนต์เรียกปลา มาชุมนุมกัน หกเขยหาปลาไม่ได้เลย เมื่อมาพบพระสังข์รูปทองก็เข้าใจว่าเป็นเทวดา หกเขยจึงขอปลา จากพระสังข์ พระสังข์แกล้งหกเขยโดยขอตัดปลายจมูกเพื่อแลกกับปลาคนละ ๒ ตัว ฝ่ายพระสังข์ ก็สวมรูปเงาะนำปลาจำนวนมากไปถวายท้าวสามนต์ก่อนหกเขย เจ้าเงาะกับนางรจนาพากันไปเยาะเย้ย หกเขย ทำให้ท้าวสามนต์และหกเขยเจ็บใจมาก ต่อมาท้าวสามนต์สั่งให้เขยทั้งเจ็ดไปหาเนื้อทรายมาให้ พระสังข์เข้าป่าถอดรูปเงาะออกแล้วร้ายมนตร์เรียกเนื้อทรายมาชุมนุมกัน หกเขยพบพระสังข์จึงเข้าไป ขอเนื้อ พระสังข์เชือดใบหูหกเขยแลกกับเนื้อทรายเพียงคนละ ๑ ตัว ส่วนตนเองนำเนื้อทราย ๒๐ ตัว ไปถวายท้าวสามนต์ได้ก่อนหกเขย และเยาะเย้ยหกเขยให้อับอายอีกครั้งหนึ่ง

พระอินทร์* สงสารนางรจนา ต้องการให้พระสังข์มีโอกาสเปิดเผยรูปที่แท้จริงและแสดง ความสามารถ จึงแปลงเป็นกษัตริย์ต่างเมืองยกทัพไปล้อมเมืองสามนต์ และทำตึคสิพนันเอาบ้านเมือง ท้าวสามนต์ให้หกเขยไปตึคสิแต่ก็สู้ไม่ได้ พระอินทร์ถามถึงเขยสุดท้อง ท้าวสามนต์จึงให้นางมณฑา* ไปขอร้องเจ้าเงาะให้ออกไปตึคสิ นางมณฑาขอให้นางรจนาช่วยอ้อนวอน เจ้าเงาะจึงถอดรูปออก เป็นพระสังข์แล้วไปตึคสิกับพระอินทร์ พระสังข์สามารถตึคสิชนะพระอินทร์ ท้าวสามนต์จึงยกบ้านเมืองให้

วันหนึ่งพระสังข์ออกเสียบพระนครเห็นหญิงชราคนหนึ่งรูปลักษณะคล้ายมารดาของตนก็คิดถึงมารดา หญิงผู้นี้คือ นางจันทเทวีซึ่งมาพบกับท้าวศวิมลเพื่อตามหาโอรส ต่อมาพระสังข์ได้เสวยแกงผักซึ่งมีขึ้นผัก สลักเป็นเรื่องราวต่างๆ ของตนตั้งแต่กำเนิดจนถูกถ่วงน้ำ พระสังข์จึงให้หาตัววิเสท (ผู้ทำกับข้าวของหลวง) ผู้แกงผัก ก็รู้ว่าคือนางจันทเทวีมารดาของตน หลังจากนั้นพระสังข์กับนางรจนาก็เดินทางไปเมืองยศวิมล* พร้อมกับท้าวศวิมลและนางจันทเทวี

วัชรภรณ์ ดิษฐป้าน

หนังสือมานุกรมวรรณคดีไทย ชุดที่ ๓ ชื่อตัวละคร ชื่อสถานที่ และชื่อปกิณกะ
ในมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

กิจกรรมที่ ๑ ชวนคิด ช่วยตอบ

๑. พระมารดาของพระสังข์มีชื่อว่าอะไร

.....

๒. พระสังข์มีกำเนิดต่างจากคนธรรมดาอย่างไร

.....

๓. ทำไมพระมารดาของพระสังข์จึงต้องพาพระสังข์ออกจากเมือง

.....

๔. เหตุการณ์ใดแสดงว่าพระสังข์เป็นผู้มีบุญญาธิการ

.....

๕. นางพันธุรัตเป็นใคร มีความสัมพันธ์กับพระสังข์อย่างไร

.....

๖. ขงวิเศษที่พระสังข์นำติดตัวไปขณะหนีออกจากเมืองยักษ์มีอะไรบ้าง

.....

๗. ทำไมพระสังข์จึงเหาะได้

.....

๘. เพราะเหตุใดนางพันธุรัตจึงตาย

.....

๙. มนต์ที่นางพันธุรัตมอบให้พระสังข์มีชื่อว่าอะไร

.....

๑๐. พระมารดาของพระสังข์ทำอย่างไร จึงทำให้พระสังข์จำได้ว่าเป็นพระมารดา

.....

กิจกรรมที่ ๒ เขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่อง สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

แบบบันทึกความรู้

ประเภทหนังสือ.....

เรื่อง.....

ผู้แต่ง.....

สำนักพิมพ์.....ปีที่พิมพ์.....

หน้า.....บันทึกวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สรุปความรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๕ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านบทพระราชนิพนธ์ต่อไปนี้แล้วคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

โลกคือมนทिरแผ้ว	ไพศาล
ห้องหับสรรพโอราร	เลิศล้ำ
หนังสือดูจประแจทวาร	ไขสู่ ห้องนา
จักพรรรัตนแท้	ก่องแก้ว วิทยา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานเป็นการเสนอผลงานศึกษาค้นคว้า ผลการทดลองหรือผลการปฏิบัติงานต่างๆ เสนอต่อครู เพื่อนนักเรียนหรือผู้อื่น เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นหรือให้ผู้อื่นทราบผลการปฏิบัติงานของเรา การเขียนรายงานที่ดีควรปฏิบัติดังนี้

- ๑) กำหนดหัวเรื่อง
- ๒) วางแผนการเขียนรายงาน
- ๓) รวบรวมข้อมูล
- ๔) เขียนรายงาน
- ๕) ตรวจสอบและปรับปรุงให้สมบูรณ์

๑. กำหนดหัวเรื่อง

ควรกำหนดเรื่องให้ผู้รายงานสนใจต้องการจะรู้ หรือคิดว่าคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น สารพิษในชีวิตประจำวัน กระจกชนิดนี้มีที่มา ฯลฯ

นอกจากกำหนดหัวข้อเรื่องได้แล้ว ควรกำหนดหัวข้อย่อยๆ ด้วย เพื่อความสะดวกในการค้นคว้า เช่น กระจกชนิดนี้มีที่มา

- ที่มาของกระจก
- คุณค่าของกระจก
- การทำกระจก
- การใช้กระจก

ฯลฯ

๒. วางแผนเขียนรายงาน

๒.๑ กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น จะเขียนให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ฯลฯ รวมทั้งกำหนดเวลาในการทำงานแต่ละขั้นตอน

๒.๒ กำหนดสถานที่ที่จะไปค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานประกอบการ หน่วยงานต่างๆ ฯลฯ

๒.๓ กำหนดผู้ร่วมงาน (ถ้าทำงานกลุ่ม) และแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน

๒.๔ กำหนดวันเขียนรายงานวันตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไข

๒.๕ กำหนดวันส่งงาน

ฯลฯ

๓. รวบรวมข้อมูล

ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ แล้วรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ หรือตามหัวข้อย่อยที่กำหนด

๔. เขียนรายงาน

๔.๑ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองให้อ่านเข้าใจง่าย ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ความนำ เนื้อเรื่อง และสรุป มีการลำดับความสำคัญ มีสาระความรู้ มีข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีเหตุผลประกอบ ฯลฯ ข้อสำคัญไม่ควรลอกข้อความจากหนังสืออื่น หรือตัดต่อข้อความจนดูเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง แต่ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกว่ามาจากหนังสืออะไร และถือเป็นมารยาทที่จะต้องระบุชื่อผู้แต่งเสมอ

๔.๒ ทำรูปเล่มรายงานให้สมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

๔.๒.๑ หน้าปก ควรมีรายละเอียดดังตัวอย่าง

รายงานวิชาภาษาไทย
เรื่องกระดาดานี้มีที่มา

ผู้เขียนรายงาน
เด็กชายพลิต กระดาดาสา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เสนอคุณครูละเอียด วงศ์แสนดี
ส่งรายงานวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

๔.๒.๒ คำนำ การเขียนคำนำอาจกล่าวถึงสาระต่างๆ เช่น ที่มา จุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน ผู้มีอุปการคุณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรายงาน ฯลฯ

๔.๒.๓ สารบัญระบุเรื่องแต่ละเรื่องที่เสนอและเลขหน้าของเรื่องนั้นๆ

๔.๒.๔ เนื้อเรื่อง คือส่วนที่ค้นคว้าเรื่องมาเรียบเรียงซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง ตามข้อ ๔.๑

๔.๒.๕ รายชื่อหนังสือที่ใช้ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม มีวิธีเขียนดังตัวอย่าง

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว, ๒๕๕๓.

๕. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

นำรายงานมาตรวจทานอีกครั้ง พิจารณาความต่อเนื่องและตรวจการเขียนสะกดการันต์แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๖ การวางแผนทำรายงาน

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มระดมสมองวางแผนการทำรายงานเรื่องที่คุณสนใจ ภายในเวลา ๑๐ นาที
(๑๒ คะแนน)

รายงานเรื่อง.....

ชื่อกลุ่ม.....

กำหนดหน้าที่สมาชิก

.....

.....

.....

แหล่งเรียนรู้

.....

.....

ระยะเวลา

.....

.....

อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การพูดรายงาน

การพูดรายงานเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ผู้รายงานจะค้นคว้าหาความรู้เรื่องต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมานำเสนอให้ผู้อื่นฟัง ผู้ฟังจะได้รับความรู้หลายเรื่องโดยไม่ต้องค้นคว้าทุกเรื่อง การพูดรายงานควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. เลือกหัวข้อเรื่อง ทำหัวข้อย่อยให้น่าสนใจ และเป็นที่ต้องการของผู้ฟังมารายงานให้เหมาะสมกับเวลา
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ของรายงานเรื่องนั้นๆ
๓. แบ่งเวลารายงานแต่ละหัวข้อให้พอเหมาะ ไม่ยาวเกินไป
๔. เลือกใช้สื่อที่หลากหลายประกอบการรายงาน เช่น ร้องเพลง เชิดหุ่น ฉายวีดิทัศน์ ใช้แผนภาพความคิด ฯลฯ
๕. พูดตรงตามหัวข้อที่กำหนด ออกเสียงถูกต้องชัดเจน น้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกตามเนื้อหาที่พูดเพื่อให้ผู้ฟังสนใจ
๖. สรุปภาพรวมของสาระความรู้ที่รายงาน
๗. ปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามในช่วงสุดท้าย

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๗ เตรียมการพูดรายงาน

คำชี้แจง วางแผนเตรียมการพูดรายงานตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ภายในเวลา ๑๐ นาที
(๘ คะแนน)

สถานการณ์ : นักเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานนักเรียน นักเรียนจะต้องออกมากล่าวแสดงความรู้สึก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

แบบทดสอบหลังเรียน
ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเพทรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒. เขียนพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเพทรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓. เขียนงานอดิเรกของสมเด็จพระเพทรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔. เขียนคำอ่านจากคำศัพท์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

ที่	คำศัพท์	คำอ่าน
๑.	ทัศนะ	
๒.	สารคดี	
๓.	ภูมิศาสตร์	
๔.	ประถมศึกษา	
๕.	ประวัติศาสตร์	

๕. บอกมารยาทการอ่าน (๓ คะแนน)

.....

.....

.....

.....

๖. บอกขั้นตอนการเขียนรายงาน (๓ คะแนน)

.....

.....

.....

๗. เขียนเรื่องตามจินตนาการ โดยเลือก ๑ หัวข้อ ต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

- ถ้านักเรียนได้พิเศษ ๑ ประการนักเรียนจะขอสิ่งใด -เมืองไทยในฝัน -โลกในอนาคต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

ภาษาไทย ภาษาถิ่น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

ภาษาไทยภาษาถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภาษาถิ่น หมายถึง.....
๒. เขียนคำภาษาถิ่นแต่ละภาค คำว่า “โกหก”
ภาคเหนือ..... ภาคกลาง.....
ภาคใต้..... ภาคอีสาน.....
๓. บอกประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก

๔.

เพลงค้ำคาว

	ค้ำคาวเอย
บินมาเป็นยัด	คำคำมีดมีด
จะไปสวนไหน	จะไปสวนหลวง
เก็บลูกมะม่วง	มาฝากบ้างน้อ

สรุปข้อคิดจากเพลงค้ำคาว

๕. “เพลงเกี่ยวข้าว” สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร

๖. จัดกลุ่มคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

พิซซ่า	ซินแส	สุกี้ยากี้	ยูโด	เทคโนโลยี
กิโมโน	เกียะ	คลินิก	เก้	

ภาษาอังกฤษ

ภาษาจีน

ภาษาญี่ปุ่น

ใบงานที่ ๐๑ การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้าน เรื่อง “ควายหางงกับผักหวานป่า”

คำชี้แจง วิเคราะห์นิทานแล้วเขียนแผนภาพความคิด

ผู้แต่ง	ที่มาของเรื่อง	ชนิดของคำประพันธ์
 		
เรื่อง “ควายหางงกับผักหวานป่า”		
สรุปความรู้จากเรื่อง	ภาษาลิ้นเหนือน่ารู้	
คุณค่า หรือ ข้อคิด จากเรื่อง การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน		
นักเรียนคิดว่าตอนท้ายของเรื่อง “ผักหวานป่า” น่าจะตัดสินใจอย่างไร		

นำเสนอผลงาน
เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน นะคะ

ใบงานที่ ๐๒ ผังความคิดภาษาถิ่นจากนิทานพื้นบ้านเรื่อง “ไอติมหลอดแม่ใหญ่ลา”

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้

คำศัพท์ภาษาถิ่นจากนิทาน

เรื่อง ไอติมหลอดแม่ใหญ่ลา

สรุปสาระสำคัญจากนิทาน

เรื่อง “ไอติมหลอดแม่ใหญ่ลา”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ในชั้นเรียนนะคะ

แต่งประโยค หรือ บทสนทนา จากคำศัพท์ภาษาถิ่น

๑.
๒.
๓.

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

.....

.....

การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

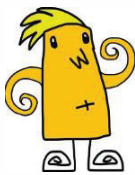

ใบงานที่ ๐๓ วิเคราะห์ภาษาถิ่น

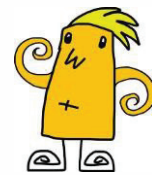
ตอนที่ ๑ เติมคำภาษาถิ่นที่มีความหมายตรงกับภาษาไทยมาตรฐานที่กำหนด (๑๐ คะแนน)

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่น.....
ตลาด	
จระเข้	
รุ่ม	
ทำงาน	
ชิง	
ชิงช้า	

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่น.....
ขนุน	
กระท้อน	
สนุกมาก	
เสื่อ	
ตุ๊กแก	
เพื่อน	

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่น.....
กะปิ	
กลับบ้าน	
ทุเรียน	
กระจก	
เพื่อน	
ใบบัวบก	

ตอนที่ ๒ เปลี่ยนประโยคที่กำหนดให้เป็นภาษาถิ่น (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง อ้ายป๋นรถถีบฟ้าวไปกางตั้ง : พี่ชายขี่รถจักรยานรีบไปทุ่งนา

๑. ตอนเย็นเราไปดูหนังกันดีไหม

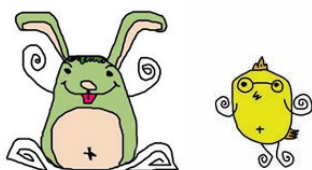
- (ภาษาถิ่นเหนือ) :
- (ภาษาถิ่นใต้) :
- (ภาษาถิ่นอีสาน) :

๒. ส้มตำมะละกอร่อยมาก

- (ภาษาถิ่นเหนือ) :
- (ภาษาถิ่นใต้) :
- (ภาษาถิ่นอีสาน) :

๓. (เลือกแต่งประโยคตามความสนใจ) ๑ ประโยค

- ภาษาไทยมาตรฐาน.....
.....
- ภาษาถิ่น
.....
.....

ใบงานที่ ๐๔ วิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้

กลุ่มที่ ๑

ตุ๊กตุ่ ตุ๊กตุ่เอ๋ย เห็นคนเดินไป ตุ๊กตุ่เพื่อนยาก อยู่ในรูไม้ไผ่ เรียกให้กินหมาก กินหมากด้วยกัน	
เนื้อหาเพลงกล่าวถึง	จุดประสงค์ของการร้อง ๑..... ๒.....
ข้อคิดที่ได้	การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ภาพประกอบเพลง	

ใบงานที่ ๐๔ วิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้

กลุ่มที่ ๒

บินมาเป็นยี่ด	ค้ำคาวเอย
จะไปสวนไหน	ค่าๆ มีดๆ
เก็บลูกมะม่วง	จะไปสวนหลวง
	มาฝากบ้างเนื้อ

เนื้อหาเพลงกล่าวถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุดประสงค์ของการร้อง

๑.....

๒.....

ข้อคิดที่ได้

.....

.....

การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

ภาพประกอบเพลง

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เพลงฉ่อย

เพลงฉ่อย เป็นเพลงพื้นเมืองที่ไม่ทราบถิ่นกำเนิด เป็นการละเล่นเพลงพื้นเมืองที่แพร่หลายมากที่สุด เพลงหนึ่ง มีคนร้องเล่นกันอย่างกว้างขวาง ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ การร้องนั้นมีแต่การปรบมือให้จังหวะอย่างเดียว แต่ภายหลัง มีการเอา "กรับ" มาตีด้วย การแต่งตัวนั้น ชายหญิงนุ่งผ้าโจงกระเบน ใส่เสื้อคอไทย คอกกลมกระดุม ๓ เม็ด มีผ้าขาวม้าเคียนพุง ส่วนหญิงใส่เสื้อสบาย ๆ แต่มีสไบเฉียง ทุกครั้ง

นอกจากนี้แล้วเพลงฉ่อย ยังมีชื่ออื่นอีก เช่น "เพลงตะขาบ" (ต้นฉบับเดิมใช้ ข.ขวด) คนเพลงเก่า ๆ เรียกเพลงวง เพราะของเดิมยืนเป็นวง เล่นกับลานดิน เนื่องจากสมัยนั้นไม่มีเวที ดังกับปัจจุบันนี้ ส่วนบางคนก็เรียกว่า "เพลงฉ่า" เพราะเวลาขับเพลง รับว่า เอ้อชา เอ้อชา ซาฉ่าซา หนอยแม่ เลยเรียกติดกัน จนปัจจุบัน คนก็ยังเอามาร้องเล่นกันส่วนมากเป็นท่อนนี้ ชาวโพหัก อำเภอบางแพจังหวัดราชบุรี เรียกว่า "เพลงทอดมัน"

เอกลักษณ์เพลงฉ่อย

ทางจังหวัดอุทัยธานี - จังหวัดนครสวรรค์ รับเพลงว่า เอ้อชา เอ้อชา เอ้อชา ฉ่าซาเอย

ส่วนทาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา - จังหวัดอ่างทอง - จังหวัดสุพรรณบุรี รับเพลงว่า

เอ้อชา ซา ซาฉ่าซาเอย

ส่วนทางใต้ กรุงเทพมหานคร - จังหวัดราชบุรี รับเพลงว่า เอ้อชา เอ้อชา ซาซาฉ่าซา หนอยแม่

ยกตัวอย่างเพลงฉ่อย

เพลง กับข้าวเพชฌฆาต

คำร้อง - ทำนอง จิว พิจิตร

ขับร้องโดย ขวัญจิต ศรีประจันต์ (ศิลปินแห่งชาติ)

วันนี้เป็นงานวันเกิด กินเลี้ยงกันเถิดสนุกกันดี น้องทำอาหารต้องการเลี้ยงพี่ กับข้าววันนี้อร่อยถึงใจ ...

(ดนตรี)

เอ๋ย...เรื่องฝีมือทำกับข้าวใครไม่เท่าฉันคนเขาเลื่องลือกันทั้งเหนือใต้วันนี้ร่วมกลุ่ม กันทั้งหนุ่มสาว
ทั้งอาหารหวานคาว ทำไว้ไม่ต้องลงขันกินกันเถิด วันนี้เป็นงานวันเกิดหนอไม่เป็นไร

ขอเชิญลิ้มรสเข้ามาทดลองว่าฝีมือของน้องเด็ดแค่ไหน ผัดเผ็ดแมวคำต้มยำซ้าง
เฮี้ยแกงจืดเนื้อค่างกับกอไผ่ ฉู่ฉี่คางคกจิ้งจกปิ้ง ทั้งตุ๋กแกผักขิงลึงยัดไส้ ลูกปิ่นแกงส้มรสกลมกล่อม

เกาเหลาลูกบอมบิใส่หอมหัวใหญ่ ซ้อนผัดพะเนางชะแลงเปรี้ยวหวาน กระทบทอดมัน
หัวหวานชุบไข่ ชุปไข่ใส่ลูกระเบิดใส่ใบบัวบกสระหมั่นมีดพก ห่อหมกปิ่นใหญ่ ของหวานก็มีรสดีเด่น

นั่นคืออิได้แซ่เย็นเสียวจนแทบไส้ ตะพุดหวานกรอบจอบแซ่อิม

ถ้าไม่เชื่อก็ชิมจะติดใจ ทั้งต้นตาลเชื่อม ต้นกล้วยฉาบ แกงบวช้อิตาบฉั่นก็ได้มะพร้าว
หรือก็ใส่ กันไปทั้งเปลือก กินแล้วตาเหลือกพากันหลงไหลเชิญตามสบายเหอะ ๆ หายห่วง

กินแล้วท่องร่วมกันทุกราย เอ้อชา เอ้อชา ซาซาฉ่าซา หนอยแม่

ดัดแปลงมาจากเพลงฉ่อยประยุกต์ ตำบลวังน้ำซับอำเภอศรีประจันต์จังหวัดสุพรรณบุรี

ใบงานที่ ๐๕ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. เพลงฉ่อย เป็นเพลงประเภทใด มีลักษณะการร้องอย่างไร

.....
.....

๒. เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงอะไร

.....
.....
.....
.....

๓. การร้องเพลงฉ่อย ผู้ร้องประกอบด้วยใครบ้าง แต่ละคนทำหน้าที่อะไร

.....
.....

๔. ปัจจุบันยังมีการแสดงเพลงพื้นบ้านประเภท “เพลงฉ่อย” หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

๕. นักเรียนจะสามารถสืบสานการร้องเพลงพื้นบ้านได้อย่างไร

.....
.....

นิทานประเทศกัมพูชา เรื่องกลืนอาหาร

มีชายยากคนหนึ่งปลูกกระท่อมเล็ก ๆ อาศัยอยู่ใกล้บ้านเศรษฐี เขาจะย้ายกระท่อมที่ปักนี้ตามทิศทางลม เพราะชายผู้นี้จะคอยสูดกลิ่นอาหารที่มาจากบ้านเศรษฐีเพื่อกินกับข้าวประทังชีวิตเศรษฐีสังเกตเห็นชายยากนี้ ย้ายกระท่อมบ่อยจึงให้คนใช้ไปสืบถามชายยากก็บอกไปตามความจริงว่าย้ายตามฤดูกาลของทิศทางลม เพื่อจะสูดกลิ่นอาหารจากบ้านเศรษฐี

เมื่อเศรษฐีทราบจากคนใช้เช่นนั้น ก็บอกกับชายยากว่า "เจ้ามีชีวิตอยู่ได้เพราะกลิ่นอาหารจากบ้านเรา "เจ้าจะต้องมาเป็นคนใช้บ้านเรา"ชายยากไม่ยอมเศรษฐีจึงไปฟ้องผู้พิพากษาผู้พิพากษาตัดสินให้ชายยาก เป็นคนใช้ของเศรษฐีแต่ชายยากไม่ยอมขอร้องทุกข์ต่อพระมหากษัตริย์เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทราบเรื่องราว ก็ทรงรับสั่งให้อำมาตย์นำผ้าขาวมาวางไว้กลางห้องพระโรงแล้วทรงให้นำเงินไปวางไว้ในผ้าขาว แล้วรับสั่งกับเศรษฐีว่า "เศรษฐีจงรับเงินค่าตัวของชายยากไปเถิด"

เมื่อเศรษฐีรับเงินไปแล้ว พระมหากษัตริย์ตรัสถามเศรษฐีว่า "เมื่อเศรษฐีหยิบเงินค่าตัวของชายยากนั้น ชายยากก็เห็นท่านหยิบเงินแต่เขามีส่วนได้รับเงินจากการมองเห็นหรือไม่?" เศรษฐีตอบว่า "ไม่ได้รับเงินจากการมองเห็นพระเจ้าข้า" พระมหากษัตริย์จึงตรัสว่า "ก็เปรียบได้กับอาหารของเศรษฐี ถึงใครจะสูดกลิ่นอาหารแต่อาหารก็ยังคงเต็มไม่สูญหายไปเพราะฉะนั้นเศรษฐีจะเอาชายยากเป็นคนรับใช้ไม่ได้"ทั้งเศรษฐีและชายยากก็ กลับไปบ้านของตนเองด้วยความยินดี

ใบงานที่ ๐๖ นิทานพื้นบ้าน

คำชี้แจง อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง กลืนอาหาร แล้วตอบคำถามและสรุปสาระสำคัญ
(๒๐ คะแนน)

นิทานเรื่อง.....

นิทานพื้นบ้านประเทศ.....

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์เรื่อง

๑.ใคร.....

๒.ทำอะไร.....

๓.ที่ไหน.....

๔.ผลเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ สรุปสาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้.....

การนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต.....

ใบงานที่ ๐๗ การทำหนังสือนิทานเล่มเล็ก

คำชี้แจง ทำหนังสือนิทานเล่มเล็กโดยนำโครงเรื่องมาจากนิทานพื้นบ้านเรื่อง กลิ่นอาหาร (๒๐ คะแนน)

การทำหนังสือนิทานเล่มเล็ก

ขั้นตอน

๑. กระดาษเอ ๔ จำนวน ๓ แผ่น พับครึ่ง
๒. วางโครงเรื่องนิทานเรื่อง กลิ่นอาหาร จัดลำดับเหตุการณ์ ให้จบใน ๖ หน้า
 - ปกหน้า
 - คำนำ/คำชี้แจง
 - เนื้อเรื่องวาดภาพประกอบนิทาน ระบายสีให้สวยงาม
 - ปกหลังให้บอกข้อคิดจากเรื่อง หรือกิจกรรมตอบคำถามจากเรื่อง
๓. นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

ภาษาไทยภาษาถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภาษาถิ่น หมายถึง

.....

๒. เขียนคำภาษาถิ่นแต่ละภาค คำว่า “โกหก”

ภาคเหนือ.....

ภาคกลาง.....

ภาคใต้.....

ภาคอีสาน.....

๓. บอกประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก

.....

.....

๔.

เพลงคังคาว

	คังคาวเอย
บินมาเป็นยัด	ค่างๆ มีดๆ
จะไปสวนไหน	จะไปสวนหลวง
เก็บลูกมะม่วง	มาฝากบ้างน้อ

สรุปข้อคิดจากเพลงคังคาว

.....

.....

๕. “เพลงเกี่ยวข้าว” สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร

.....

.....

๖. จัดกลุ่มคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

พิชซ่า

ซินแส

สุกี้ยากี้

ยูโด

เทคโนโลยี

กิโมโน

เกี๊ยะ

คลินิก

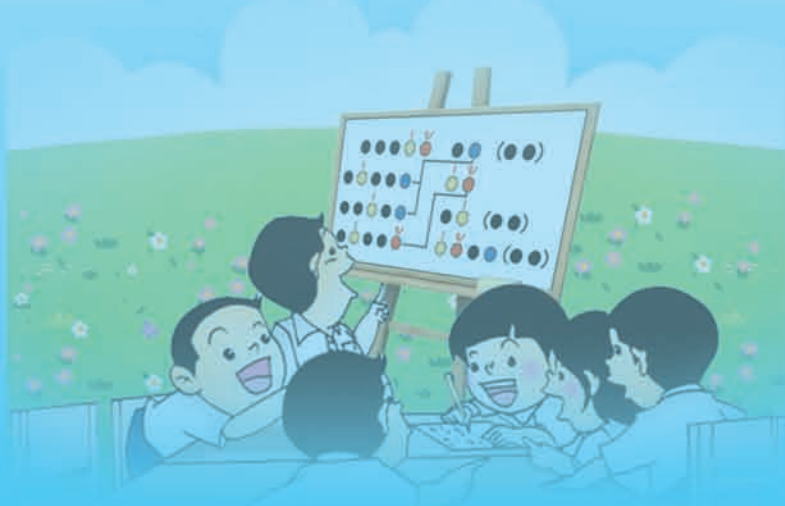
เก้

ภาษาอังกฤษ

ภาษาจีน

ภาษาญี่ปุ่น

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....

โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี